

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen	v upravnistvu prejemani:
celo leto K 24—	celo leto K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—
četrt leta 6—	četrt leta 5:50
na mesec 2—	na mesec 1:90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Tiskovnica: Kraljeva ulica št. 5, (1. nadstropje levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredne in praznične.

Inserati veljajo: petstopenjska peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira.

Kardona tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto K 25—	celo leto K 28—
pol leta 13—	pol leta 13—
četrt leta 6:50	četrt leta 6:50
na mesec 2:30	na mesec 2:30

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravnistvo: Kraljeva ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Podtaknjeni komunike.

»Slovenčeva« gonja proti »Zvezi južnih Slovanov«, ki jo je potem na mariborskem shodu spopolnil in ji dal oficijelno značaj strankarske akcije dr. Šusteršič, je slonela na podstavi, da je »Zveza južnih Slovanov« po svojem načelniku dr. Ploja izdala klubsko enunciacijo, takomimovan komunike.

Iz pojasnila dr. Ploja je znano, da »Zveza južnih Slovanov« sploh ni izdala nobenega komunikeja in znano je tudi, da zavzema »Zveza« glede vseučiliškega vprašanja popolnoma korektno stališče, tisto namreč, ki sta ga soglasno določila oba jugoslovanska kluba in ne tistega, ki je označen v podtaknjenem komunikeju.

Kdo je ta falsificirani komunike izdal in po kakih poteh in zvezah ga je potem uhitotal v javnost in spravil v dunajske liste, iz katerih je potem prišel se v druge časopise, to se bo pač težko dalo dokazati. A ker morejo na taki spletki imeti interes samo slov. klerikaleci, ker so ta falsifikat na tak nečuten način in z nezaprimerno perfidnostjo izrabljali v svojo korist, ni za nas nobenega dvoma, da so klerikaleci sami z zlobnim namenom skovali tisti komunike in ga podtaknili »Zvezi«, da bi mogli napadati njo in dr. Ploja.

V tem nas potrjuje še ena okolnost, ki jo je treba pibiti, ker je jasno koristno, da spozna javnost kar najboljše mogoče, kakšno je klerikalno delo za ljudstvo in kakih sredstev se poslužujejo klerikaleci. Denimo slučaj, da klerikaleci niso podtaknjenega komunikeja sami izdali, nego da so ga čitali v listih kakor drugi ljudje.

V tem slučaju bi jim morale takoj biti jasno, da se je treba natančno informirati kako je s to stvarjo, kajti ta »komunike« je sumljiv na prvi pogled.

Predvsem je v direktnem nasprotju z velikim govorom, ki ga je izimenu »Zveze južnih Slovanov« dr. Rybat samo tri dni poprej izklerikalci bi si bili morali reči, da »v treh dneh pač tako temeljito ne premeni stališče resnega kluba.

Dalje je pa tudi na prvi pogled videti, da ta »komunike« sploh nima značaja komunikeja marveč da ima značaj navadne časnikarske novice.

Resničen komunike je vedno označen kot razglasilo dotične stranke, navadno z »Der . . . Klub veröffentlicht nachstehendes Kommunike . . . ali tako podobno. Anonimnih komunikejev sploh ni.

»Zvezi južnih Slovanov« podtaknjeni »komunike« sploh nima nobene označbe, da je klubova enunciacija, nego je spisan, kakor so pisane navadne časnikarske novice in politične vesti, ki so časih resnične, časih pomotoma neresnične in — kakor spozna vsa javnost lahko pri »Slovencu« — časih tudi namenoma neresnične.

Pa je še nekaj drugega, kar zlo-de pri čitanju tega »komunikega« v oči, da se namreč ta komunike v različnih listih tudi čisto različno glasi, med tem ko prinašajo veliki listi oficijelne komunikeje vedno dobe sedno.

Za izgled naj navedemo največje tri dunajske liste: »N. Fr. Presse« — »N. Wiener Tagblatt« — in krščansko socialni »Deutsches Volksblatt«.

»N. Fr. Presse« je priobčila »komunike« tako-le:

»Der reichsrätliche Verband der Südslawen hielt heute vor Eintritt in die Osterferien eine Schlussberatung, in welcher laufende Angelegenheiten, darunter auch die Stellung des Verbandes zur Regierungsvorlage, betreffend die Errichtung einer italienischen Rechtsfakultät in Wien, erörtert wurden. Nach längerer Debatte beschloss der Verband in der nach Ostern stattfindenden Reichsratssession eine lebhaft Aktion gegen die Absichten, als Standort der Fakultät die Stadt Triest durchzusetzen, einzuleiten und die Verwirklichung dieser Pläne mit allen verfügbaren Mitteln zu verhindern. Der Verband hat sich diesbezüglich nicht nur der Unterstützung des slovenischen Klubs, vielmehr auch der Beihilfe der gesamten Slavischen Union versichert, welche eine hierauf bezügliche verbindliche Erklärung bereits abgegeben hat.«

V »N. Wiener Tagbl.« ima »komunike« to-le besedilo:

»Der Verband der Südslawen hielt gestern eine Schlussberatung, in welcher laufende Angelegenheiten, darunter auch die Stellung des Verbandes zur Regierungsvorlage betreffend die Errichtung einer ita-

lienischen Rechtsfakultät in Wien erörtert wurden. Nach längerer Debatte beschloss der Verband, in der nachösterlichen Session eine Aktion gegen die Absicht, als Standort der Fakultät die Stadt Triest durchzusetzen, einzuleiten und die Verwirklichung dieses Planes mit allen Mitteln zu verhindern. Der Verband hat sich diesbezüglich auch der Beihilfe der Slavischen Union versichert. Es wurde weiter festgestellt, dass gegen die italienische Universitätsvorlage in ihrer gegenwärtigen Fassung eine Einwendung erhoben wird. Wie verlautet, besteht auf italienischer Seite der Wunsch, mit den Südslawen darüber in Verhandlungen zu treten, unter welchen Bedingungen sie bereit wären, ihre Gegnerschaft gegen die Errichtung einer italienischen Rechtsfakultät in Triest aufzugeben. Die Südslawen bestehen darauf, dass die Schulforderungen der Slawen in Triest und im Küstenland volle Befriedigung finden müssten, sollten sie ihre ablehnende Haltung aufgeben. Des weiteren verlangen beide südslawischen Gruppen eine feste Zusicherung des Unterrichtsministeriums in betref der Anerkennung der Agrarprüfungen in Oesterreich, welche nicht nur bei der Beratung im Budgetausschuss, sondern auch bei der zweiten Lesung der Vorlage im vollen Hause nachdrücklich gefordert werden wird.«

V »Deutsches Volksblatt« pa se glasi »komunike«:

»Der reichsrätliche Verband der Südslawen hielt gestern eine Schlussberatung, in welcher die Stellung des Verbandes zur Regierungsvorlage betreffend die Errichtung einer italienischen Rechtsfakultät in Wien erörtert wurde. Nach längerer Debatte beschloss der Verband, in der nach Ostern stattfindenden Reichsratssession eine lebhaft Aktion gegen die offenen und versteckten Absichten, als Standort der Fakultät die Stadt Triest durchzusetzen, einzuleiten und die Verwirklichung dieser Pläne mit allen verfügbaren Mitteln zu verhindern. Eine aber gegen die italienische Universitätsvorlage als solche eine Einwendung zu erheben. In Kreisen der südslawischen Abgeordneten wird mitgeteilt, dass auf italienischer Seite der Wunsch besteht, mit den südslawischen Abgeordneten darüber in Verhandlungen zu treten, unter welchen Bedingungen sie bereit wä-

ren, ihre Gegnerschaft gegen eine italienische Rechtsfakultät in Triest aufzugeben.«

Ta razlika v besedilu kaže. Ja je bil falsificirani »komunike« vsakemu teh listov poslan v drugačni obliki.

Če kdo, bi bil moral vse te sumljive okolnosti zapaziti dr. Šusteršič, ki je siar parlamentarec, ki je sam izdal dovolj komunikejev in je torej na prvi pogled moral vedeti, da nima pred sabo nobenega komunikeja.

Izključeno je seveda popolnoma, da bi dr. Šusteršič vsega tega ne bil takoj na prvi pogled zapazil, in čisto gotovo je, da je vse to nalašč in namenoma prezi, da je mogel napadati »Zvezo južnih Slovanov« in njene ga načelnika dr. Ploja. To je pač skrajna nelojalnost tudi v tem slučaju, da dr. Šusteršič ne ve, kje je falsificiral označeni »komunike« in ga podtaknil »Zvezi južnih Slovanov«.

Deželni odbor proti idrijski občini

Obrazložili smo že Oswaldove pritožbe, kakor tudi njih famozno rešitev pri deželnem odboru, danes pa naj očitamo končni vspeh brezmišelnega klerikalnega nasprotovanja napredni idrijski občini.

Deželni odbor je na Oswaldovo pritožbo črtal iz občinskega proračuna mesta Idrije za leto 1910: za vzdrževanje mestnih poslopij 10.000 kron, za nakup zemljišč 1000 K, podpore ubogim idrijskim visokošolcem 1000 K, odpravne nagrade realne mu osebu 3485 K in povisek plač mestnim uslužbenecem 540 K, skupaj torej 21.025 K. Po občinskem odboru proračunena potrebščina 113.266 K se je potemtakem znižala na 92.341 kron. Vsled tega je deželni odbor samovoljno znižal od občinskega odbora proračunjeno doklado 90 % od zemljiškega davka, občne pridobitne, prihodnine in pridobitine od javnemu polaganju računov zavezanih podjetj ter 50 % od hišnonajemniškega davka na 75 % odnosno 40 %. Ker znašajo prvo navedeni davki skupaj 103.611 K 24 v, drugi pa 15.442 K 14 v, se zniža proračunjeno pokritje na 94.285 K 28 v in tako od deželnega odbora popravljeni proračun izkazuje 1944 K 28 v prebitka.

Pripomniti moramo, da je znala v letu 1909 v idrijski občini predpisana davščina 119.053 K 38 v, odtesotepa je spadalo na c. kr. rudnik okroglo 102.000 K. Z znižanjem doklade je Oswald oziroma deželni odbor koristil predvsem c. kr. erarju, nasprotno pa ogromno škodoval idrijskemu mestu. To nam pokaže sledeči račun. Po proračunu občinskega odbora bi plačal c. kr. erar 89.550 K občne doklade, vsi drugi občani pa 10.155 K, po od deželnega odbora popravljenem proračunu pa bo plačal c. kr. erar 74.580 K, drugi davkoplačevalci pa 8187 K 50 v. Tako je Oswald s svojim neumnim rekurzom in deželni odbor s svojo strankarsko zagrizenostjo prihranil bogatemu c. kr. erarju 14.970 K, drugim občincem pa 1997 K 50 v. Triumf Oswaldovega rekuriranja je torej varovanje c. kr. erarja na veliko škodo idrijske občine.

Če bi bil deželni odbor postopal nepristransko in količakaj upošteval občinski red, bi bil v celem obsegu potrdil po občinskem odboru sklenjen proračun in kratkoročno zavrnil Oswaldove neutemeljene rekurze. Šel pa je celo dalje! Po § 79. obč. reda so doklade nad 50 % direktnih davkov ali nad 30 % užitnine zavise ne od dovolitve deželnega odbora in od pritrditve političnega deželnega oblastva. Deželni odbor torej nikakor nima pravice določiti doklade, kakor je to storil v preletnem slučaju, marveč samo dovoliti ali ne dovoliti. Če je torej hotel na ljubo Oswaldu na vsak način črtati gotovo točke v občinskem proračunu, naj bi bil vrnil proračun občinskemu odboru, da še enkrat o njem sklepa. To bi bil moral storiti sosebno deželni odbor, ki je dal izgotoviti načrte za regulacijo Nikave, za katero bo morala tudi občina prispevati, ki ve, da je gradba nove moderne klavnice pred duri. Ne v zadovoljevanju, marveč v visoki občinski dokladi je spas idrijske občine.

Cisto naravno je, da občinski odbor idrijski ne more mirno prenašati brutaliziranja od strani deželnega odbora krajskega. Nastopiti mora pot tožbe na upravno sodišče! Tu se naj odloči, kako daleč sega nadzorovalna pravica deželnega odbora, in kako velika je avtonomija občin. Niti misliti si namreč ne moremo, da bi občina ne bila kompetentna prezidati svoje poslopje tako, da ji je dobičkanosno, saj bi bila v tem

LISTEK.

Anton Aškerc: Pesnitve.

Anton Aškerc je spet izdal novo knjigo in ji je dal naslov: »Pesnitve« — peti zbornik. V tej knjigi je zbral svoje verzde od let 1904 do 1910. Svoj čas je vsaka nova Aškercova knjiga pomenila pri nas literaren dogodek prve vrste. Tudi danes, ko je že davno zmagonosno stopila na plan naša moderna s svojimi zastopniki Kettejem in Murnom ter Zupančičem in — v najnovejšem času — Golarjem, bo Aškercov peti zbornik »Pesnitve« brezdvomno vzbudil nepovsod zanimanje. Svoje čase je Aškercova res krasna epika neomejeno vladala na našem literarnem obzorju in ni ga bilo, ki bi jo mogel in smel devati v nič. Danes so mnega glede Aškercove zelo deljena: na eni strani tisti, ki ga kot pesnika se vedno brezpogojno obožavajo, na drugi strani taki, ki ne puste več na njem niti zdravega lasu. Niti prvim, niti drugim se ne morem pridružiti. Anton Aškerc, ki je vnet pristaša »Svobodne Misli« mi pač — to upam — ne bo zameril, če prosto izrazim svoje misli o njegovih pesnitvah, saj stoji — kot jaz — na stališču, da

ima vsak svobodno pravico izražati svoje mnenje.

Ce pregledujem dolgo vrsto Aškercovih pesnjih in pesnitev, ki jih je doslej izdal, se mi zdi, kakor bi se bila marsikatera struna na poetični liri Aškercovi že utrgala in marsikatero utrgano struno je Aškerc namomestil — pa ni vedno izbral enakovrednega nadomestila. Saj je nazadnje čisto naravno, da pri pesniku Aškercove plodovitosti ne morejo biti vsi umotvori enakovredni, enako-lepi in enakodovršni. Nikjer ni tega: pogledjmo Götheja, Schillerja, Shakespearea, Vrchlickega — in celo Prešeren kaže za to dovolj primer. Iz tega pa že sledi samo ob sebi, da to, kar sem povedal, ni noben očitak ali celo graja, temveč le prosto konstatiranje fakta. Kar se pa ideji tiče, je ostal Aškerc zvest same-mu sebi tudiv tej zbirki: boj za »Misel Svobodno«, nje poveljevanje, udarci proti tem, ki jo zatirajo, to je nekako rdeča nit, ki prepleta tudi peti zbornik »Pesnitve«.

Sicer pa je vsebina nove Aškercove knjige kaj pisana in raznolična. Najmanj mesta zavzema lirika; vendar pa nahajamo tudi tu par prav lepih stvari, ki jih lahko ob stran postavimo najboljšim Aškercovim stvarim. Čista lirika to pač ni, kakor Aškerc sploh nima rad čiste lirike. Edino prva pesem »O, mor-

je . . .« nima prav nič lirične pimesi.

Največji del svoje knjige je Aškerc odmenil epiki. V »Pestrih motivih« je semtertja prav energično udaril na polemično struno, obdelava socialne motive, poje balade in legende, in v »Baladi o lepi Urški« se je poskusil celo s Prešernom; poskus se pa ni posrečil. Motivi so torej res zelo pestri, imajo pa po večini eno skupno lastnost: snov jim je skoro vseskozi historična. Aškerc se že od nekdaj rad ozira v zgodovino in nam jo v svojih verzih predstavlja. Cel večji odstavek je v tej svoji knjigi odmenil »Iliriji«. Kdo bi se temu čudil: stoletnica ilirskega kraljestva gotovo sili k razmišljanju. Niso veseli vsi ti spomini — Aškerc zna enakomerno razdeliti luč in temo. In še en historični odstavek je v »Pesnitvah«: Tahi na Stattenbergu, ki obsega sedem pesnitev.

Brez dvoma najzanimivejši, najtemperamentnejši oddelek so pa »Basni in parabole«. Tu Aškerc neusmiljeno vihti svoj bič in brez pardaona žvižga njegova šiba — po resničnih in domnevanih protivnikih. Ne morem pa reči, da bi bili udarci vedno najsrečnejši; pogosto zapelje Aškerc temperament le predalet. Posebno nesrečen se mi zdi »Hrast in prase«, dalje »Slon in komar«, pa

»Garibaldi in kužek«. Takih predmetov smo bili doslej vajeni le v polemčnih dnevnih noticah, v knjigi poezij jih pa vendarle še nismo doslej brali. In kar žal mi je, da je tako polemiko vzele v roko tudi Aškercova muza in bojim se, da si sama ne ponesnaži rok pri tem nesnažnem delu.

Kdor bo bral Aškercovih »Pesnitev« peti zbornik, naj jih vzame v roke brez predsodkov; našel bo v njih prav mnogo dobrega zrna.

V. M. Z.

Blodn'a.

Trudna je bila tista pot v polnočni uri. Tam daleč nekje je sijala luč skozi mrežasto vejevje, visoko kusteče po poljanah, segajoče tja do poti.

Ne vem, kaj me je vodilo tod, kam me je gnalo, kje je bil cilj. . . Nikdar še nisem hodil tiste skrivnostne poti do tega večera. Visoko gor so samevale poredke zvezde na neizmierni kupoli neba, pritepel se je bil od juga temen oblak, preromal nemo in prezirljivo snivajočo dolino in legel tja za visok hrib.

Nič prijetnosti ni bilo v duši. Napol tesne misli so se plasiile strahoma v njej in so romale nad globokim dnem kakor prezirljiv oblak

neme in pretoče. Spognila se je včasí veja in videl sem nad njo belo roko, dolgo in koščeno in veja se je spet sklonila nazaj, morda se je dotaknila bele koščene roke . . . nisem se več upal ozreti —

»Moj Bog, kod tavam? —« je trepetalo v meni. Zaprl sem oči, trudne so že bile, zaspane in oplašene: . . . tako se bo stegnilo, kakor tam nad vejo, objelo, morda kar zgrabilo, hladno, mrzlo . . . In že sem čutil tisto ledeno roko. Zdelo se mi je, da hiti za mano, da je vedno, večja in strašnejša . . . Napol sem se ozrl nazaj, če se še bliža — in hitel sem po samotni, neprijetni poti. Velik kamen je bil položen prek ceste, morda že od nekdaj, morda nalašč. Tema je bila, zadel sem vanj in padel. Zdelo se mi je, da sem se pobil in da curlja kri s čela, ker so bile tiste kaplje gorke, goste in dišeče po krvi . . .

»Ostal bom tu, onemogel,« sem presodil! Kri je curljala v vedno pogostejih kapljah, ledenele so roke in trepetalo je telo, . . . tu ob zapuščen poti bodo poslednji dihanje prsi, tu se bodo zadnjič ozrle žejne oči v nebo . . . Kdo ve, kje sem in kako sem zašel semkaj! Ko bi se vsaj vjasnilo — Prišel je oblak od jurga, temna je romal po osirotelem nebu in je legel tja za hrib; potemnela je pot in se svet razsvetlil . . .

svetovna avtonomija občine lu-
noma. Občina idrijska je tuda, pri-
stijena nastopiti pravno pot.

Torej ne le, da Oswald s patro-
nanco deželne odbora napravila
občini ogromno materialno škodo,
povzročila je tudi občutne pravne
stroške. Vzemimo samo en slučaj,
prezidavanje obč. hiše št. 500. Za
tretje leto stoji obširno poslopje št.
509 nedovršeno, občina nima nobe-
nega dohodka, škoda je od dne do
dne večja, župana se je kaznovalo a
globo 200 K in ga odstavilo, razpu-
stilo občinski odbor, naložilo mu ne-
potrebne komisijske stroške in jih z
rubrično iztirjalo, postavilo pravo
klerikalno kreaturo za gerenta, ki
je napravil občini ogromno škodo,
pošiljal žanjarje nad mirne Idrij-
čane itd. itd. In to vse radi tega, ker
živi deželni odbor v domnevanju, da
občina ni upravičena brez njegove
privolitve prazniti eno svojih poslo-
pij, da je torej postavno opravičen
sankcionirati hudobnost in škodo-
željnost fanatizirane Oswald.

Toda vse nasilje ne izda nič.
Klerikaleci v Idriji nazadujejo vse
povsod, to so dokazale vse zadnje vo-
litve v Idriji. Idrijčani so do dobra
spoznali, kdo in kaj je klerikalce. V
njihovem tabornu se zbirajo le nesa-
mostojni ljudje, ki nimajo lastne vo-
lje in razuma, k njim hite vsi poli-
tični neznačajniki, ki so bili včeraj
še brezverci, danes pa z molkom v
roki dokazujejo svoje globoko kato-
liško prepričanje, dalje vsi sebičneži
in koristolovci.

V takih okoliščinah se ni treba
bati občini boja z deželnim odborom.
Kaj se je doseglo z razpustom? Na-
sprotno! Se z večjo večino je bil iz-
voljen razpusčen občinski odbor! Ni
se torej treba ozirati občinskemu
odboru na veter od zgoraj, marveč
kaj pravi ljudstvo, ki ga je izvolilo.

Idrijsko prebivalstvo pa stoji
trdno za svojim občinskim odborom,
ki zagradelj more mirno zaupati v
končno zmago svoje pravične in do-
bre stvari!

Oswaldova zlobnost, škodoželj-
nost in nagajivost pa se bo ujedla
sama!

Žarek pravilnosti pri celovski c. kr. pošti

Na pritožbo dr. Toneta Gosaka
na c. kr. pošto ravnateljstvo v
Gradcu, katero smo nedavno objavi-
li v našem listu, in je vložil v tej za-
devi interpelacijo državnemu poslanec
Ivan Hribar, je odgovorilo pristojno
poštno ravnateljstvo naslednje:
Z. 13.000/III Graz, am 20. März 1910
An Wohlgebornen Herrn Dr. Anton
Gosak, Advokaturskandidat in
Klagenfurt, Kramergasse N. 1.
Bescheid.

In Erledigung der Beschwerde
vom 11. Jänner d. J. betreffend die
in deutscher Sprache erfolgte Aus-
fertigung des im Anschlusse rück-
folgenden Aufgebotscheines über die
am 10. Jänner d. J. beim Postamte
Klagenfurt 1 aufzugebene slove-
nisch adressierte rekomm. Briefsen-
dung wird mitgeteilt, dass gegen das
an diesem Verstoße schuldtragende
Postorgan entsprechend vorgegan-
gen wurde. Gleichzeitig wurden die
in Betracht kommenden Dienstorga-
ne strengstens angewiesen, künftighin
die Ausfertigung von Aufgebotschei-
nen stets conform dem Wort-

majo nič več obliki, kopirajo se sr-
ditih pogledov prek oboka, vstavijo
se in se ne ganejo.

Pogledal sem na kamen, ki sem
se spotaknil ob njem in zdel se mi
je vedno višji, neprestopljiv, rasel mi
je pred očmi, kakor visoka stena se
je vpenjal po trenutkih... Da bi
čul kje kak glas, vsaj kak diha! — Še
luči ni bilo več skozi mreže vej,
ugasnila je, morda vpihnjena, ali je
strepetala onemogla. Premišljal sem,
kde bi bila tista luč, na samotnem
oknu je dremala in vendar nisem
vedel kje... Nekaj je dahnilo, na-
kaj je zašušelo in šepetaje vpraša-
lo: »Ali si bil pri nas?«

»Kdo si, ki vprašuješ? Kaj ho-
deš od mene, ki te ne vidim in ne
poznam?«

»Ali si bil pri nas?«

»Kaj? kje? Kdo si, mi povej? Potem
in razbojnikom ne odgo-
varjam!«

»Ali si bil pri nas?« je spet
vprašalo in se ni brigalo za moje
besede. Utonilo je tisto šepetanje in
bela kosčena roka je privrčala. Ni
bila več daleč od mene, zgrabila bi
me neusmiljeno. Poslednje moči so
se mi napele v žilah, oprl sem se na
oslablo roko, da bi vstal. Mokro jo
bilo krog mene, toplo — kri iz rane.
Tako sem preplezal tisto visoko
sveto skalo, toliko, da nisem oma-
gal in omahnil nazaj.

Nič ni bilo več poti. Globok pre-
pad je zidal pred mano in šuštel je

laute der Adressen der bestellten
Sendungen zu bewerkstelligen.

Der k. k. Präsident — Po-
korny m. p.

Poštno ravnateljstvo je pošto-
palo pravilno, grajala nezakonito
postopanje poštnega uradnika v Ce-
lovcu, ter ga, kakor se izjavlja, pri-
merno kaznovalo.

Doslej je vse v redu, a — čudno
je naslednje:

V isti sapi, ko c. kr. pošto ravnateljstvo v Gradcu graja postopa-
nje poštnega uradnika, ker je na slo-
vensko pismo izdal nemški oddajni
list, rešuje samo čisto slovensko pi-
sano pritožbo v nemškem jeziku in
stori s tem ravno isto kasnjivo kril-
tev postave, kakor dotični poštni
uradnik, katerega je radi tega kaz-
novalo. Samo po sebi se razume, da
prizadeti gospod tega ne more pre-
zreti, in je v tem oziru že storil po-
trebne korake, da se ponč c. kr.
poštno ravnateljstvo v Gradcu o
dejavu, da mora spoštovati pravice
slovenskega jezika v ravno isti meri,
kakor subalterni poštni uradnik v
Cellovcu.

Klerikalno komedijantstvo.

Pri klerikalcih je vse fraza.
Vse od konca do kraja. Fraza je nji-
hovo verstvo, kajti vero imajo le na
jeziku, njeno etično vsebino pa zani-
čujejo, kakor to pričajo vsa njihova
dejanja. Fraza je tudi vse njihovo
narodnjaštvo, kajti tudi njih naro-
dnjaštvo je sredi votlo ob kraju ga pa
nič ni. O narodnih dolžnostih govore,
ne izpolnjujejo pa niti najprimitiv-
nejših. Nasprotno. Na vsi poti razvo-
ja slovenskega klerikalizma stoji
spomeniki klerikalnega narodnega
izdajstva. Kako naj pa bo pač dru-
gače pri ljudeh, ki jih je kupila neme-
ška šparksa! Toda klerikalce je
vedno brezstiden in grje ko d la, bolj
se hvali in bolj siplje okrog sebe
fraze. Časih padajo, kakor bi med-
ved hrusko tresel. Tako je zadnjič
»Slovenec« vrgel v svet frazo »Na-
prej na Gradec«. Kdor ima le toliko
zdrave pameti, kakor jo je imela go-
tovo vsaka tistih šildkrot, ki jih je
največji posv. tni učenjak klerikal-
cev in ravnatelj dej. muzeja proglasi-
l za umorjene kristjane, tisti mora
izprevideti, da je parola »Naprej na
Gradec« urnebesna budalost. Pa kaj
to »Slovenec« mar, da fraza le njo-
govim voličkom lepo na ušesa zveni,
naj se potem zgodi kar hoče. »Slo-
venec« fraza je spravila vse gra-
ško nemstvo na noge in začelo se je
v Gradcu sistematično preganjanje
Slovencev, tako da imajo ti zdaj naj-
težje stališče in bodo trpeli še veli-
ko škodo. Organizacija Slovencev v
Gradcu je še v povojih, a že je »Slo-
venec« nabujkal Nemece na najslab-
vitejši boj. Zdal pa je prišel dr. Su-
steršič in je v Mariboru z granden-
co kakoga špankega kabalero ta v
pošvedranih čevljih proglasil »Slo-
venec« frazo »Naprej na Gradec«
za — ostanek liberalne dobe in je
patetično svaril pred neplodnimi
frazami. Tako komedijantstvo! Ško-
da, da je dr. Susteršič nastopil v
Mariboru in ne v Ljubljani v »pra-
terju« v Lattermannovem drevore-
du, kjer je najprimernejši kraj za
take burke. Toda — šalo na stran.
Susteršič bi rad »Slovenec« osla-
rilo zvalil na napredno stranko, saj
kar gori za sporazumljenje z Neme-
ci, kar je sierr pri njegovi stranki po-

popolnoma enovana, saj ji je naved-
nostni boj ohranjen naprjet in so
vedno pripravljene predati tudi naj-
svetelše slovenske pravice, če to le
klerikalnima kaj koristi. Torej dr.
Susteršič je v Mariboru obsodil
»Slovenec« frazo, pa je stvar tako
zasukal, kakor bi bili vrgli to frazo
naprednjaki v javnost. In v tem
smislu so je tudi potem poročala. V
nemških listih citamo, da je dr. Su-
steršič obsodil bojno parole »Naprej
na Gradec«, v mariborski »Straži«
je stvar še bolj nerazumljivo navede-
na. Po »Straži« je dr. Susteršič
rekel: »Varovati se pa moramo ne-
plodnih fraz. To so zapuščina libe-
ralne dobe. S frazami velikokrat sa-
mo škodujemo, posebno ako izziva-
mo po nepotrebnem nasprotnika
tam, kjer je v nedosegljivi večini.
Naši sorojaki morajo potem večini
trpeti radi praznih fraz. Pametno de-
lo naj velja.« — Kako modro, kaj-
kako trezno. In noben človek iz tega
ne spozna, da je dr. Susteršič s tem
pred Nemei hotel desavouliraj od
njegovega glasila izdane parole. Pot-
em je pa še »Slovenec« tu, torj ti-
sti list, ki je vrgel frazo »Naprej na
Gradec« v javnost, ki je po nepo-
trebnem izval nasprotnika tam, kjer
je v nedosegljivi večini, tako da mo-
rajo naši sorojaki trpeti vsled te
prazne fraze. In kaj poroča »Slo-
venec« o tej izjavi dr. Susteršiča? Nič!
Nobene besede! To, kar so neme-
ški listi priobčili kot najvažnejše na
celem govoru dr. Susteršiča, to je
»Slovenec« kar zamolčal. Tu se vidi
v celoti klerikalno komedijant-
stvo in frazerstvo.

Spomenica o zgradbi že- leznice Postojna-Vipava.

Na shodu, vrščem se dne 20.
svečana t. l. v St. Vidu nad Vipavo,
se je izvolil lokalni odbor za zgradbo
železnice Postojna - Vipava. Na tem
shodu se je sklenila sledeča resolu-
cija:

»Vipavska železnica naj se zdru-
ži z eno točko projektovane proge
Postojna - Štanjel, ako mogoče, pri
Razdrto.«

Iz tozadnje debate se je dognalo,
da odgovarja proga Vipava - St.
Vid - Razdrto - Postojna v prvi vrsti
potrebam prebivalstva podnaroške
in vipavske doline, kakor tudi kra-
ške planote le, ako bi ta proga iz
tehničnih in drugih razlogov bila
nemogoča, naj se vipavska železnica
podaljša od Ajdovščine in združi z
nameravano transverzalnno železnico
pri Štanjelu.

Ze leta 1906., ko se je vršil na
prošnji konsorcija železnice Gorica-
Ajdovščina lokalni ogled v svrhu
podaljšanja te železnice od St. Vida,
izrekli so interesi soglasno željo,
naj se ta železnica podaljša cez St.
Vid - Razdrto do Postojne. Iz razpi-
sa c. kr. železniškega ministrstva z
dne 13. novembra 1906 št. 25593, ki
ga je to ministrstvo izdalo na podla-
gi razprav vršičih se vsled prošnje
goriškega konsorcija, je pa razvid-
no, da c. in kr. vojno ministrstvo
zahteva, da se ima graditi železnica
Postojna - Štanjel z ozirom na se-
danjo državno železnico Gorica-Trst,
ker je ta proga za vojaške namene
najbolj pripravna in tudi dosti co-
neja.

Udeleženci shoda z dne 20. sve-
čana t. l. so se z ozirom na navedena

dejstva odločili za imenovanje reso-
lucije s prepričanjem, da bode le ista
železnica intekta, za katero se zava-
me c. in kr. vojno ministrstvo. Pa
tudi v komercialnem oziru odgova-
rja navedene proge, ker se da črta
Postojna - Štanjel zvesti pri Dol-
nji vasi s progo Divača - Pulj in od
Štanjela naprej pa pri Trzinu ali
Ronkluju z železnico čez Cerinjan v
Furlanijo. Za te proge zavzemajo
tudi primorske občine Krassa, ker bi
bile take zveze zanje velikanskega
pomena.

V tehničnem oziru bi bile ovire
neznatne, kajti tako postojnski kolo-
dvor kakor vas Razdrto ležita v isti
višini (580 m) nad morjem, in se da-
jo padei in strmi železnice z lahka
vrvnati. V drugem oziru bi bila pa
tudi proga Postojna - Trst ali pa
Gorica čez Štanjel za več kot 20 km
krajša od južne železnice. Pri podaljš-
anju železnice iz Razdrtega na Vi-
pavo bi se moralo pač ozirati na njen
padeč. To se je že noudarjalo pri
komisijskem ogledu leta 1906,
vendar pa to ne bi bile nepremagljive
ovire.

Za kako drugo zvezo Postojne z
Vipavo n. pr. cez Bel'sko Bukovje.
Podkraja-Col se ne moremo zavzeti,
ker bi od nje imeli koristi v prvi vr-
sti le predjamska in vipavska gra-
ščina, ki imata tamkaj svoje obšir-
ne gozdove. Železnice se pa morajo
graditi, da ne odgovarjajo le tehni-
nemu, finančnemu in komercial-
nemu oziru, ampak tudi ljudskim
potrebam.

Ta železnica bi bila pa tudi tež-
ko izpeljava, ker bi šla do Podkraja,
ki leži 800 m nad morjem, vedno
navzgor in bi bila tudi izdatno draž-
ja, kakor proge, katere mi želimo,
treba bi bilo, ako bi se ta železnica
brez dragih predorov gradila od
Podkraja navzdol vsled velikega
pada izpeljati serpentine. Na ta na-
čin bi bila ta železnica tudi dosti
daljša, nemo ona iz Postojne čez Ra-
zdrto na Vipavo.

Notranjska ima izdatno kupci-
jo z lesom, ki se izvažala ne le v Trst,
ampak tudi v Italijo. Znano je, da
so tarifi južne železnice jako visoki
in da je le težko konkurirati naspro-
ti producentom, kateri imajo za svo-
je izdelke prikladnejše zveze z Itali-
jo. Z ozirom na to bi bilo velikega
pomena ako bi se nameravana trans-
verzalna železnica Aspass Wehsel-
Brežice, Novo mesto, Bloke mimo
Cerknice združila z železnico Postoj-
na - Štanjel.

Pri tem bi se lahko oziralo na
Lož in Stari trg, ako bi se železnica,
ki je sedaj projektovana čez Javorn-
nik in Ilirsko Bistrico in Podgrad ob
Javorniku nad Cerkniškim jezerom
in čez Škocjan zvezala s Postojno.
Take zveze bi tudi odgovarjale gra-
ščinam Schneeberg in Hasberg, ka-
teri zakladata naše lesne trgoce s
svojimi produkti. Tako podaljšana
transverzalna železnica bi bila dosti
krajša, kakor ona čez Bistrico, ki bi
imela še večji strmec čez Stanovnik,
kakor ona Postojna - Col.

Končno pripomnimo, da se je
za te zveze izreklo več kakor 50 no-
tranjskih občin, katere so tozadnje
resolucije odposlale na c. kr. želez-
niško in na c. in kr. vojno minist-
stvo. Predlagamo tedaj in prosimo z
ozirom na to, la je železnica Postoj-
na - Štanjel za trasirana od c. in kr.
vojnega ministrstva, naj centralni
odbor za zgradbo kranišk železnice
preskrbi trasiranje proge Ajdovšči-

s strastjo. Se sanj ni bilo. Življenja
nisem cenil, ne mladosti; kako neki!
Srečaval sem ljudi: tuje, melle in
prazne obraze in nobena podoba se
ni vpisala v srce. Mimo sem šel in
sem pozabil, kakor bi ne srečal...
Tesno je tako človeku brodit pri ta-
kem življenju, ki je bil prej razva-
jen: ... bogato odide dneva, raz-
svetljenje, lesketajoče se, da je duši-
lo pogled, deklice, nedolžne v duši
in na ustnih, bohotnih udov in prst-
v šumečih krilih, zvoni glasi god-
be — ah, kje so časi, še sunje so
umrle!... In zdaj siromak v tej pu-
ščavi, to razočaranje! Vtoniti mora
vsa radost, ko se odtaja globoko v
sreč skrit spomin.

Tako se me je oprijela mahoma
melanholija. Razpelo je dremalo
nad mano in včas je kanilo od ro-
nega posušenega cvetja, vtaknjeno-
ga za nove. Rad bi bil čul kak gla-
sek iz grla. Polotevala se me je ra-
dovednost in brepenenje, da bi ozrl
prste, ki se spretno premikajo po
klavijaturi v plavajočih gestah, da
bi videl lice, oči, polne uzmiljenih
pogledov, ustnice, vabebe in žejne.
Prišel bi se na čelo, izrabil se v
gostih, razpletanih lasih in bi bil
pripravljen darovati življenje za
eno samo minuto te sladkosti... Pa
to je bilo le mladostno kopinenje,
kri, žejna strast, saj nisem videl
nikjer žive duše, nisem slišal šep-
eta, le sodil sem in živel ob domi-
sljaji.

na - Vipava - St. Vid - Razdrto,
eventuelno če je potreba tudi traso
Razdrto - Postojna, oziroma Razdr-
to - Štanjel, kakor tudi trasiranje
nadajne zveze te železnice s projek-
tovano transverzalnno železnico mi-
mo Cerknice.

Lokalni odbor za zgradbo železnice
Postojna - Vipava.

Vipava, dne 29. marca 1910.

B. M. Perharc.

Načrt novega kazenskega zakona.

Dr. Alojzij K o k a l j.

III.

Odmera kazni.

Kdaj se sme mladinskemu sto-
rilec kazni pregledati, pogojno od-
pustiti, na njeno mesto postaviti
oskrbovalno vzgojo ali vzgojo poleg
kazni namestiti in pod katerimi po-
goji je dopustna rehabilitacija, smo
že navedli. Le toliko nam je še do-
dati, da stopi pri mladinskih storil-
cih na mesto smrtne kazni ali do-
smrtne teške ječe lahka ječa do naj-
več 10 let, in da se pri mladinskih
storilcih ne objavlja obsodb, kakor
tudi ne prikrašuje državljskih
častnih pravic.

V ostalem pa navaja načrt kot
temeljno načelo za odmero kazni, da
se ravna kazni po krivdi in opasno-
sti storila, pri čemer je vpoštevat
kakovost kaznjivega dejanja in sto-
rilecve gospodarske razmere. Pri od-
meri denarne kazni se je pa še pose-
bej ozirati na storilecve dohodke. Iz
tega je razvideti, da se v načrtu, kar
smo pogrešali v veljavnem kazen-
skem zakonu, jemlje ozir tudi na
imovinske in pridobitne razmere,
kar se mora le odobrati, ker se s
tem odpravlja velika krivica veljav-
nega kazenskega zakona, pred kate-
rim stila bila bogataša in revež v de-
narnem pogledu vendar malo pre-
več enaka.

Načrt določuje tudi, da se ima,
kadar je sodišču na razpolago danih
več kazni, uporabiti najstrožja ka-
zen, posebno tedaj, če je storilec ope-
tovano zakrivil isto dejanje, ali če je
pokazal posebno surovost, grdo se-
bičnost, nesramnost ali delomrznost.
Ako dopušča zakon denarno kazni
poleg kazni na prostosti, potem se
ima storila v denarno kazni tedaj
obsoditi, če njegovo dejanje kaže se-
bičnost.

Načrt pozna seveda tudi olaj-
šalne in obtežilne razloge, ki se delo-
ma krijejo z olajšalnimi in obtežil-
nimi razlogi sedaj veljavnega kazen-
skega zakona. Vendar pa pozna na-
črt pri obeh tudi nekaj novih, po-
sebnih med obtežilnimi razlogi, kate-
re je načrt izdatno pomnožil.

Popolnoma nov olajšalni razlog
je vzgledno obnašanje po dejanju, ki
pa mora toliko časa trajati, da skoro
doseže dobo zastaranja.

Med novimi obtežilnimi razlogi
pa navaja načrt: malopridno in za-
nikarno življenje, delomrznost, grdo
sebičnost ali druge posebno zavržne
nagibe, po dejanju posvedočeno ne-
sramnost, posebno surovost, storitev
dejanja pri izvrševanju javne službe
ali urada, storitev dejanja po nedo-
raslem, zapeljanje mladinskega sto-
rila ali uporabo takega kot pomoč-
nika.

Kadar pa nastopijo posebne vr-
ste olajšave n. pr. nezakrivilna pi-

Potihnil je klavir, velika luč je
ntonila za gardinami in zadoj se je
svetilo okno, skoro dremajoče od
skromnega oljčnega plamena. Ni bi-
lo podobe, niti sence ne, niti diha,
igralo je in je ob času vtihnile: ka-
kor avtomat. In vendar ni bil avto-
mat, saj sem čutil dušo v tistih lah-
noizvabljenih glasih...

Vstal sem in korak se mi je
opotekel po široki cesti. Morda me
je opojila slast, slabega sem se ču-
til in misli s' dremale. Koncem hi-
še je šelestel vrt, visoke veje smrek
so si namigavale skrivoma, pripo-
vedovale po nekaj neumljivega. Pri-
kimavale z črnim ponosom in sa-
mozavestjo. Šel sem mimo, videl sem
in nisem razumel, šel sam kakor mi-
mo ljudi, ki niso segli do duše.

Včas sem pogledal nazaj, da bi
zazrl vsaj senco. Ničesar, in ko bi se
stokrat ozrl! Mirno, tiurno življe-
nje krajlinje v zakletem grad, za-
pažene s trnjem in zidovi... Vso pot
se mi je plela v glavi neanka, kdo
neki biva pod tisto streho, tam da-
leč na samotni? Leni je res šepetanje
valov doli pod oknom, izginjajočih
čez slap in v barbinu. Pač saj je vse
to izginjalo neopazeno. Nikdar niso
pogledale doli prijazne oči, nikdar
ni občudoval pogled te krasote, tega
živega hrepenenja, teh bolnih vzdih-
hov... kdo prebiva tu na samoti?

Mislil sem še dalje, oči so gle-
dale v tla. Mesece se je skrivaj za
oblake, ki so se bili pritenili od reke,
razkropljeni, kakor bi kdo razgna-

janost, izavno silno razburjenje, skrajna sila itd., se pa sme namesto v teško ječo, obsoditi v lahko ječo in pri kaznih na prostosti in denarnih kaznih iti celo pod polovico najnižje mere.

Namesto z navadnim zaporom do 14 dni, se pa sme kaznovati z domačim zaporom tedaj, če bi prvi obsojenec z ozirom na njegovo zdravje ali njegove pridobitne razmere posebno ostro zadel.

Lahko ječo do 6 mesecev se pa sme poostriži s postom in trdim ležiščem tedaj, če je storilec pokazal posebno surovost, grdo sebičnost, nestrpnost ali delomirnost, če je storil dejanje po nedoraslem, zapeljal mladinskega človeka ali ga porabil za pomočnika, ali če je storil dejanje, da bi prišel v zapor, ali če je opetovano povraten.

Za eno četrt nad kazensko mero se pa sme iti pri takih zločincih, ki so bili že najmanj dvakrat kaznovani v teško ječo ali v lahko ječo čez 6 mesecev, ali ki so pred pretekom petih let storili tako dejanje, ki kaže ista nagnjenost, kakor ono dejanje, radi katerega so bili že obsojeni. V inozemstvu izvršene kazni je pri tem upoštevati tedaj, če je dejanje tudi po našem pravu kaznjivo.

Kadar se družijo več kaznivih dejanj ali če je za dejanje ustanovljenih več kazni, določiti se mora skupna kazen po gotovih načelih.

Če so vse kazni enake, se najnižja in najvišja kazenska mera povzame za eno četrtino, pri enakih kaznih pa odločeno najstrožja.

Novo določilo pa ustanavlja načrt za slučaj, če se snide kazen na prostosti z denarno kaznijo, ker sme sodišče v takih slučajih obsoditi na obe kazni.

Novo je tudi določilo, da se sme storilec, ki je zakrivil dvojne kaznjive dejanja, tudi tedaj obsoditi na smrt, ako je prvo kazen že prestal; smrtna obsodba je pa zopet izključena tedaj, če je radi istega dejanja storilec že prestal kako kazen na prostosti.

Načrt vsebuje končno tudi poseben odstavek o kaznivih dejanjih kaznjencev, ki se v neznanstvenih slučajih kaznujejo z domačim strahovanjem, v hujših slučajih pa s poostritvijo ostale kazni.

Kazenski pogon.

Načrt ima posebna določila o pooblaščenju, katero morajo dati tuje javne oblasti ali oškodovanec javnemu obtožitelju v natančno določenih slučajih, ker se brez takega pooblaščenja storilec ne sme preganjati. Pooblaščenje se ne sme utesnjavati na posamezne udeležence; preklicati se pa sme le pred začetkom dokazovanja, potem pa ne več. Pravica do pooblaščenja preide po oškodovančevi smrti tudi na vdovo ali vdovca, pa na sorodnike prve stopinje, ako se oškodovanec ni odrekal ti pravici.

Pri zasebnih obtožbah preide tudi ta pravica za slučaj odškodovančeve smrti na preostalega zakonca in na sorodnike prve stopnje. Zasebna obtožba pa zadeva le one osebe, proti katerim je bila izrečeno tožnja.

Če je več prizadetih, pristojna samostojno vsakemu posamezniku pravica do tožbe. Če je prišlo do pritožbene razsode, pa ugasne tožbena pravica ostalih prizadetih, izvenjski slučaj, da je obtožitelj odstopil od tožbe. Pravica do zasebne obtožbe pa ugasne v treh mesecih od dneva, ko je upravičenec zvedel za kaznjivo dejanje in za storilčev osebo.

gručo paglavcev. Mraz mi je bilo. Privihal sem ovratnik, roke v žepih. Včasem v opogumljenje ali v pozabnost zaživljal polglasno arijo iz »Trubadurja«. Ni se mi dolgo ljubilo. Vrinile so se spet nadležne misli, ki sem se jih hotel otresti. Štel sem se včasem od božjoočje slasti —

In šel sem dalje in sem taval opotekajoč se po trdnih tujih potih. Tam daleč nekje se je svetila luč skozi gole veje, kakor skozi veliko, gosto zamrznjeno okno. Visoko je šustelo po poljanah, segajoč tja do poti. Kje je bil moj cilj? Namenjen sem bil domov. Legel bi, sladka misel pred očmi in mesečina razlita po zgledu in po stenah. Nisem se usnul v tako mamljiv sen, kar me nosi življenje po dolu, kakor bi bil baš to noč... Blodil sem dalje, zamotavale so se noge in začel sem na trpko in žalostno pot, z vejami ob strani in s koščeno belo roko nad vejevjem... Spotaknil sem se ob velikem kamenu ter oblezel krvav... Pohlepno se je stezalo k meni, da bi me zajelo in udušilo —

Sklonile so se ntrujene trepalnice in onemogle misli so ugasnile. Ko se je razlilo mlado jutro nad dolino in me predramilo — visel sem na visokem pokopališkem zidu.

Vilko Masl.

Zanimiva so nova določila glede medsebojnih žalitev. Ako je pri medsebojnih žalitvah le en razlajenec naperil tožbo, mora drugi razlajenec do sklenjenega dokazovanja dvigniti obtožbo, ker sicer izgubi to pravico. Kakor razvidimo iz teh določil, se v načrt pri medsebojnih žalitvah ni sprejelo načela o pobedanju, katero načelo se od gotove strani zagovarja s posebno vmeno. Po našem mnenju je to tudi popolnoma pravilno in pravilno, ker bi bilo jako težko določiti pravein jasne pogoje za pobedanje, ker se žalitve tako močno razlikujejo druga od druge.

Določila o zastaranju pa ustanavljajo rok 6 mesecev, 2. do 15. let, 20 in 25 let za zastaranje. Zastaranje se pa prične, ko je končano kaznjivo početje ali obnašanje, vendar pa prekine zastaranje vsako na pogon merne sodnikove dejanje. Zastaranje počiva, ako se kazenskega postopanja proti storilecu ni moglo uvesti ali nadaljevati in dokler se nahaja storilec v inozemstvu v namenu, da se utegne svoji kazni.

Meje veljavi kazenskega zakona.

Načrt omejuje veljavo zakona le na ona dejanja, ki so bila že ob času storitve kaznjiva. Pri dejanjih, ki so se izvršila pred uveljavljenjem novega zakona, naj se pa uporabi stari ali novi zakon, kateri je pač za obdobje ugodnejši.

Kazniva pa po načrtu niso samo dejanja, ki so se izvršila na avstrijskih tleh ali na avstrijskih ladjah, temveč tudi kazniva dejanja avstrijskih državljanov v inozemstvu in končno tudi gotove vrste kazniva dejanja inozemcev v inozemstvu. Načrt navaja tudi podrobna določila o kaznivih dejanjih na ladjah, ki se pa v bistvu strinjajo z dosedanjim praksom.

Zanimiva so določila, katera v inozemstvu po inozemskih izvršena kazenska dejanja so kazniva po našem načrtu. Po določilih novega kazenskega zakona naj bi bil kazniv tak inozemec:

a) radi veleizdaje, izdajalstva v vojski, vohunstva samega ali pospeševanja vohunstva, preloma vojskih tajnosti za časa vojske, radi zločinov proti varnosti denarnega prometa in končno radi kupčije z ženskami;

b) radi izdajalstva države, ogroženja miru, radi preloma vojskih tajnosti in radi vohunstva v mirnem času — izvzemši one slučaje, ako je inozemski storilec zakrivil tu navedena kazniva dejanja v korist svoje domače države in na njenih tleh;

c) radi anarhističnih zločinov in hudodelstev, radi zločinov in pregreškov proti varnosti inozemskega denarnega prometa in še v gotovih slučajih radi nekih drugih zločinov, in končno

d) radi drugih kaznivih dejanj, katerih pogon zaukazujeta zakon ali pogodba.

Iz teh določil je razvideti, da jih je zakonodajalec narekovala skrb za obstoj lastne države in da je imela pri sestavi teh določil veliko besedo tudi vojaška oblast. Sploh bomo videli pozneje, da nam načrt nudi veliko novih zločinov te vrste in po našem skromnem mnenju, ki se v tem oziru precej strinja z znanim Tacitovim izrekom, tudi nekoliko preveč.

Zanimivo in vsega odobravanja vredno je pa določilo, da se sme inozemca preganjati pri nas tudi tedaj, če je v inozemstvu kupčeval z živim ženskim blagom. V tem oziru smo žalibog doslej pogrešali takih zakonitih določil, ki bi »trgovcem« z ženskimi živim blagom ostro stopali na prste. S tem večjim veseljem moramo pozdravljati to določilo, ker se je ravno iz naše ljube Avstrije spečalo in prodalo prav mnogo živega ženskega blaga na svetovnem trgu, ne da bi se bilo doslej kaj zadostnega storilo v to svrhu, da se ta kupčija z našimi ženskami, če ne že popolnoma prepreči, pa vsaj kolikor možno omeji.

Da bode to določilo tudi za nas Slovence blagodejnega vpliva, ne more biti nobenega dvoma, ako se pomisli, da je baš te stroke kupčija obogatela naš slovar z besedo »leksandrovanje«. Ker je to določilo zdravo in koristno, upajmo, da se bode, če se načrt uzakoni, tudi strogo izvrševalo.

Konečno nam je izpregovoriti le še nekoliko besedi o izročitvi zločinov. Kot temeljno načelo velja, da se avstrijskih ljudi ne sme nikdar izročiti vnanjim državam. Ogrske državljanke, Bošnjake in Hercegovince se pa izroča le njihovim domačim deželam. Izročevanje tujih državljanov se pa ravna po vsebini državnih pogodb, pri čemer velja stroga reciprociteta; ako in v kolikor izroča tuja država naše državljane, v toliko smo ji tudi mi na uslugo.

Iz teh določil o izročitvi tujih državljanov izhaja, da odločujejo v tem vprašanju vedno državne pogodbe; upajmo pa, da se bodo toz-

govno pogodbe pod veljavo novega kazenskega zakona rigorozno in brez osira na levo in desno izvrševale, da ne bomo do nepotrebnosti doživeli za naše pravosodje žalostnega slučaja, da bode stopila justica kot poslušna dekla v službo diplomacije, kakor se je to zgodilo še pred nedavnim časom.

Razlaga izrazov.

Zakonodajalec je smatral potrebnim, da je v načrt sprejel posebno poglavje, kako je umeti razne njegove izraze v načrtu in kaj pomenjajo.

Pri tem nam pojasnjuje, kaj je razumeti pod tuzemstvom in kdo je pripadnik našega cesarstva.

Nadalje nam razklada, kdaj je smatirati kako dejanje za javno izvršeno, in kaj se razume pod tiskovino.

Tudi nam nudi razlago o tem, katere korporacije je šteti med javne korporacije, in katere med javne korporacije, in končno, katere oblasti spadajo med javne oblasti.

Načrt našteva nadalje tudi vse one osebe, katere je imeti za javne uradnike. Javnim uradnikom pa prištevajo imenoma tudi voditelje in učitelje na javnih šolah, razsodnike, lajske sodnike, notarje, člane javnih komisij, ki odmerjajo direktne davke, člane deželnega odbora in okrajnih odborov, občin in občinske predstojnike in njihove namestnike, nadalje voditelje in učitelje na zasebnih šolah s pravico javnosti radi njihove lastnosti, da smejo izdajati javne listine, in končno še civilne straže. Iz tega opisa je razvideti, da je načrt pojem javnega uradnika postavil na jako široko podlago.

Načrt pa se potem peča takoj z osebami v javni službi, med katere prištevajo osebe, ki so nameščene pri nadzorstvu ali obratu železnice in ladij, če so namenjene splošnemu prometu ali pa vsaj pod posebnim državnim nadzorstvom, in pa one osebe, ki so nameščene ali pa javno poverjene v zaščito ljudi ali lastnine, vendar le tedaj, če nosijo predpisano službeno obleko ali službeno znamenje.

Naši umetniki.

Referira Ivan Cankar.

IV.

Lepota je kakor Bog. Večna je in neskončna, neobsežna in neobsežna. Luč prepleta v tisočkrat tisočeri harkih vse veselstvo; sije v soncu, luči in zvezdah, diha v zraku, roma v vetrom; prodira kamen, živi v rastlini, živali in človeku. Lepota je kakor Bog: povsod je in nikjer je ni; nikjer je ni vteleseno, v popolnosti izraženo, tako da bi hrepenenju in slutnji ne bilo več prostora. Oko je ni videlo, uho je ni slišalo, jezik je ni izrazil, roka ne ustvarila. Sree človeka siromaka jo sluti in je išče, slutilo in iskalo bo na vekomaj.

Temu hrepenenju pa se pravi umetnost.

Prvi človek ni pozabil na lepoto paradiza; spomin je bil v njegovem sreu in v spominu kopnenje. Kjerkoli in kadarkoli — nekje in nekdaj mora biti drugo življenje, mora biti popolnost božja. Kopnenje je bilo tudi že zaupanje: paradiz je bil in je; in zato ker je, ga bo nekoč ugledalo to željno oko.

V tem svojem zaupanju in hrepenenju je človek izpregovoril, zapel, je ustvaril prvo podobo in prvi kip.

Vsaka doba, vsak narod in vsak posamezen človek pa ima svoje posebno. Le tej dobi, temu narodu in človeku lastno hrepenenje. Cilj je eden, cest pa je tisočero; lepota je ena, glorio pa poje tisočero jezikov; in spet je lepota Bogu podobna: vsak narod in vsak človek ji po svoje daje svoje češčenje. Zato je umetnost tisočlična — legijon besed, zvokov in oblik za češčenje enega samega nevidnega Boga.

Mrtva je podoba, ki ne razodeva duše umetnikove. Portret bodi najprej podoben umetniku, potem šele modelu. Kakor je knjiga prazno blebetanje, če ne gledajo iz nje oči pesnikove, ves njegov značaj ter vse njegovo hotenje in hrepenenje, tako je slika gola platno, če ne morem reči: ta roka jo je ustvarila, morala jo je ustvariti in je ni mogla ustvariti drugače. Kdor je videl eno samo sliko Jakopičovo ali Jamovo, spozna se na drugi dušo, roko in oči umetnika — ne zaradi zunanje tehnike, temveč zaradi načina, kako občuti lepoto in kako jo izkuša pokazati ljudem, zato da bi jo prav tako občutili, kakor jo je občutil sam v tistem trenutku, ko je z očmi svoje duše ugledal umotvor, preden ga je ustvaril z roko.

Če bi se dalo staniti vso vesoljno lepoto v en sam okvir — kar bi bilo prav tako mogoče, kakor zajeti morje v eno perilo — bi nam bil zadost en sam umetnik in od tistega umetnika en sam umotvor. Bili so časi, ko je svet kakor začaran strmel nazaj v antiko, v umetnost Grkov in

Rimljanov ter je videl v tisti umetnosti lepoto do kraja dovršeno, enkrat za vselej izraženo. Pozneje so prišli časi, ko se je zagledal svet v renesanso in njeno umetnost ter videl tam vse lepote začetek in konec. Doba, ki se ustavi na poti ter ne zapuša sama v sebe in v svojo kulturno moč, je mrtva, neplodovita doba — pečena pustinja sredi zelenega polja. Podobna je umetniku, kadar za hip omahne, zdvoji ob samem sebi ter z zbeganim očesom gleda po drugih in v svojo lastno preteklost. Kar ustvari v takem hipu, ni njegovo in torej ni umotvor.

Ni še dolgo, da sem bral obširno besedovanje o renesančni umetnosti. Vse tisto besedovanje se je glasilo kakor solza žalostinka: »Kaj so bili in kaj smo mi!« Žalostinka je bila prav tako nespametna, kakor bi bila beseda: »O, da bi Jama slikal kakor Jakopič — ali vsaj Jakopič kakor Jama!« In ta beseda bi bila tako nespametna kakor želja: »Da bi vsi slikarji slikali enako, vsi kiparji enako klesali, vsi pesniki enako peli! O, da bi bila vsa umetnost uniformirana!«

Rekel sem, da je umetnost iskanje lepote — vsako srce je išče drugje in drugače. Srce, ki je ne išče, je mrtvo — hvala Bogu, da je malo takih src. Kajti umetnost ne živi le v razstavah in muzejih, v gledališčih in koncertih, v zgradbah in knjigah, temveč prepleta kakor sladka luč, kakor spomin na paradiz vse naše vsakdanje življenje. Več resničnega umetniškega užitka mi daje okusen klobuk na okusni frizuri, nego mrtva podoba, ki jo je bil napravil umetnik v nesrečni uri. Razen nekaterih literatov in filologov po mojih mislih še ni bilo človeka, ki nikoli v svojem življenju ni bil umetnik. Če drugače ne, vsaj v tistem hipu, ko je z ljubeznijo pogledal na umotvor ter začutil radost, ki je bila v srečnem umetnikovem.

Kdor uživa umotvor tako, kakor ga je užival umetnik sam, ga prerodi v sebi, ustvari ga vdruči ter je umetnik.

Zadnjič sem vodil v paviljon damo, ki še nikoli ni bila v umetniški razstavi, in tudi najbrže še nikoli ni videla ne krščanske podobe, ne krščanskega kipa. V Ljubljani je to še sitnejše, ko človek ob vsakem drugem koraku naleti na grobo neuknost, na strahotne zgradbe in še strahotnejše spomenike ter si kvari oko, da je naposled mnogokdaj vsaka zdravniška modrost odveč. Dama, ki sem ji brez dolgih in učenih besed kazal to spomladansko razstavo, je bila vesela in zadovoljna; videl sem, da je njeno čisto oko spoznalo lepoto in da je hvaležna lepota kakor svetel žarek kanila v njeno srce.

In še sem videl: naše občinstvo ni tako pokvarjeno, ne tako leno, kakor so ga bili razvpili. Profesor jezikoslovja naj se pobere, od kod je bil prišel, pa bomo mi z občinstvom že sami opravili in prav nič nas ne bo strah. Kajti profesor ima naočnike, občinstvo pa oči; profesor knjigo, občinstvo pa srce.

O priliki »Merkurjevega« izleta v Zagreb.

Pred leti in desetletji je veljal verz »Srca puna, pune čaše«, vse je izlivalo srca in čaše.

Proti temu je nastal odpor, bojkot, a reslutat je bil ta-le: »Srca prazna, pune čaše«, to je, vsak je pil za sebe, sam. Znano je, da je tako »samsko« pijanje najnevarnejše.

Kakor je bila pred leti običajna zgolj hipna navdušenost, tako je dandanes običajno zabavljanje proti taki hipni navdušenosti.

Ta odpor je bil naraven in potreben, a v sebi ni nič bolj upravičen nego je bila ona navdušenost, dokler ostane »odpor« le beseda. Vse zabavlja proti navdušenosti pa nima na njeno mesto postaviti ničesar, nego baš zabavljanje čez dosedanjost, to je = 0.

Tudi je odpor proti »navduševanju« presegel meje. Odnosljivost je mati vseh velikih dejanj, odnervljenost je potrebna splošna osnova vseh konkretnih mogočih činov. Toliko je upravičena in potrebna; a če je mati in začetnica, ne sme biti tudi konec in smrt. Kar se je v navdušenosti zasnovalo v splošnih potezah, to se mora trezno in mirno izvršiti.

S tega stališča je pravojati »Merkurjev« izlet v Zagreb. Njega prvi uspeh naj bo ustvaritev ugodnega splošnega razpoloženja, a tisti, ki prirejajo izlet, naj jamčijo, da se na to splošno osnovo medsebojnega spoznanja in uvrščanja postavi podrobno delo hodočnost.

Splošno naše razpoloženje mora postati drugačno, čistije.

Naj navodim tu par zgledov nečistoče našega razpoloženja.

Pred 2 letoma sam se ustno informiral v Zagrebu, kako je bilo

levanjem klišejev v »Dionički tiskarici«. Informatorji moji so se izražali dvoumno, osobito glede točnosti v rokih. Jaz sem pred seboj videl bolj svoj jasni cilj nego sem veroval v take izjave (očividno so na njih vplivali politični odnosi); zato se je izdelovanje klišejev poverilo »Dionički tiskarici«. Želeč, da se »agresnik« ne zavzre, ampak da se popravi, sem v dogovorih izrečno in absolutno poudarjal važnost točnosti v roku ter naglašal, da se je izdelovalnici očitala baš netočnost, in evo, že nikoli se mi ni trebalo pritoževati radi netočnosti »Dioničke tiskare«. Ako bi bil jaz bolj verjel raznim informacijam nego poizkusu in svojim očem, bi še sedaj naš denar za klišee romal na — Nemško.

Šlo je za klišee za neko čolsko knjigo, ki se je tiskala v Celovcu. Jaz sem nasvetoval »Dioničko tiskaro«, ki nam je najbliže. Gospod, ki je prevzel skrb za tisk one knjige, se je v »Dionički tiskari« informiral pri neki ljubljanski tiskarici. Končno se klišeeji potem res niso delali v Zagrebu, a meni je pozneje dotična ljubljanska tiskarica izjavila, da sploh ni imela nikoli nič opraviti z »Dioničko tiskaro«, da je kratko malo ne pozna — in taki podlagi se dela v prid — tujsva in v škodo naše lastne okrepitve.

Naše tiskarne naročajo še vedno klišee pri raznih dunajskih tiskarah, dasi so čisto konkretni zelezi dokazali, da se izdeiki »Dioničke tiskare« povsem morejo meriti z dunajskimi izdelki. Pišem to brez vednosti »Dioničke tiskare«, le zavzet za to, da se gospodarski dvignemo in osamosvojimo. Naglašam take slučaje, kor jasno kažejo, v kakih predsodkih živimo, kako si ne zaupamo, kako nečisto je torej naše splošno razpoloženje.

Kdo misli v naših tiskarnah na zagrebško tvornico papirja, ki je (kolikor vem, vsaj na pol) naša? Papir naših knjig in časopisov je še vedno — tuje bogastvo.

Treba je ljubavi, spoznavanja, popravljanja, ne zaupanja, prezirvanja in medsebojnega zametavanja. To dajem »Merkurju« na pot.

Dr. Fr. I.

Ogrsko.

Protiv izgredu v zbornici. — Kušatovci in Justhovci. — Kristoffy za splošno in enako volilno pravico — Nova stranka.

Množe se protestne izjave proti zadnjim izgredu v zbornici Med drugimi je protestiralo mesto Delbrezin in odposlalo min. predsedniku brzojavko, v kateri obsoja napade na člane vlade v posl. zbornici. Min. predsednik se je brzojavno zahvalil. V vseh treh delbrezinskih okrajih so bili doslej izvoljeni Justhovci.

Med Kušatovci in Justhovci je nastal zopet hud konflikt. Justhovci so bili potisnjeni pri nekem zlorovanju iz dvorane.

Bivši notranji minister Kristoffy namerava začeti veliko akcijo v prid splošni, enaki in tajni volilni pravici. V aprilu namerava govoriti v Aradu in zavzeti ostro stališče posebno proti Tiszovi akciji. — »Pester Lloyd« to vest deloma demantira.

Ustanovila se je zopet nova stranka. Lepaki po vokalnih nazvanjajo, da je stopila v življenje krščanska neodvisna osminštridesetna stranka. V oklicu pravijo: »Mi kot ogrski kristjani smo razvili prapor neodvisne in osminštridesetne stranke, opustili pa smo predikat »socialna«, ker danes že vsaka stranka pod tem naslovom deluje in ne smatra socializma za cilj temveč le za sredstvo.«

Iz Srbije.

Nekateri listi pišejo, da celotni vtis petrogradskaja potovanja kralja Petra ni tako ugoden, kakor bi bilo lahko pričakovati. Glavni vzrok je avstrijsko-rusko zblizanje; pa so tudi drugi momenti zraven. Pravijo, da je bil sprejem kralja Petra hladen in da ni bilo nič slovanskega duha v njem.

»Dnevni list« priobčuje izpisa peresa princa Jurja članek; pravi pravi v njem, da rbski narod presoja potovanje kralja v Petrograd s prav mešanimi čutili. Srbija je ruskemu carju gotovo zelo hvaležna, da je sprejel kralja z vsemi častmi; občuti pa grenko, da se je v istem trenutku izvršilo avstrijsko-rusko zblizanje.

Umor na Begunjski.

Naši javnosti je gotovo še v živem spominu skrivnostni slučaj, ki se je primeril dne 25. septembra 1900 na Begunjski. Takrat je bres sledu izgubil 20letni kmečki mladenič Jakob Rošič, katerega so šele po dveh mesecih dobili v goravi nad Begunjsko mrtvega. Truplo je bilo

procy razjedeno; glave ni bilo nikjer. Bilo je očitno, da je nekdo od trupla odrezal. Po daljšem poizvedovanju se je slednjič dognalo, da je provzročil Rožičevo smrt lovec barona Borna, Pavel Eisenpass. Državno pravdnštvo je uvedlo proti Eisenpassu preiskavo, ki pa se je vršila tako čudno, da stoji mož danes pred navadnim sodnim senatom, mesto da bi prišel pred porotnike. — Res nemogoče si je misliti, kako je mogel Eisenpass priti pred navadni senat, ko je vendar brezdvomno dognano, da je on ustrelil Rožiča, in sicer, kakor se je lahko pri današnji obravnavi vsakdo prepričal, nameroma. Pa pota božje previdnosti so čudna, ravno tako čudna so pa tudi pota avstrijske justice.

Senatu predseduje dvorni svetnik Pajk; prisodnici so: sodni svetniki: Einspieler, Lušin in Kobler; zapisnikar dr. Kernavner; obtoženega Eisenpassa zagovarja dr. Krisper.

Obtožnica

se glasi: Proti Pavlu Eisenpassu, rojenemu v Adrijahu pri Frolnleutnu na Štajerskem vloga državno pravdnštvo to-le obtožbo: Pavel Eisenpass je 25. septembra 1909 na gori Begunjščici v lovišču barona Borna ustrelil v nesovražnem namenu v smeri proti Jakobu Rožiču. S tem je storil dejanje, o katerem je moral biti prepričan, da bo že po svoji naravi povzročilo za vsakogar lahko vidljive posledice, to je, da je tako dejanje sposobno povzročiti nevarnost za življenje in telesno varnost dotičnega človeka. Ker je to dejanje imelo za posledico smrt Jak. Rožiča, je s tem zakrivil pregrešek proti varnosti življenja v smislu § 325. k. z., kaznjiv po 2. odst. tega zakona.

Razlogi:

Visokošolca Štefan Sink in Josip Kremenski sta stanovala, da bi lažje študirala, preko poletja deloma v takozvani knapovski koči, deloma v Vilfanovi koči na Begunjščici. Ob pobočju te gore imajo lovišča razni posestniki. Vilfanova koča se nahaja v lovišču g. Val. Sturma, vzdolžno od tu je lovišče barona Borna. Baron Born se zlasti trudi, da bi svoje lovišče očistil tatinskih lovecev. Val. Sturm je tako Sinku kakor Kremensku dovolil, da smeta v njegovem revirju loviti. Oba sta imela puške. Sink je imel lisano, Kremenski pa navadno Flobertovo puško. Popoldne dne 24. septembra je prišel po orodje v Vilfanovo kočo, ki jo je oskrboval preko poletja 1909, Anton Pogacar, kočarjev sin Jakob Rožič, ki je preje na gori sekal les in je petem shranil orodje v tej koči. Če so Sink Kremenski, Pogacar in Rožič dne 24. septembra hodili oboroženi s puškami po lovišču barona Borna, se ne da dognati. Lovec Pavel Eisenpass in Anton Steffel zatrjujejo, da sta zvečer istega dne videla hoditi po lovišču štiri moške, izmed katerih sta bila dva oborožena. Ker je nastala noč, jih nista mogla zasledovati. Druga dva dne je zato šel Eisenpass, ker je bil Steffel zadržan, sam v lovišče, da bi izsledil tatinske lovece. Okrog 9. ure dopoldne je zavrnil v lovišču zopet štiri moške, dva bolj v daljavi, dva pa v bližini. Ta dva sta bila Sink in Rožič; oboje sta bila oborožena s Flobertovimi puškami. Če sta se skupaj napotila, da bi opravljala tatinski lov, se ne da dognati. Dočim zatrjuje Pogacar, da se je Rožič na vse zvozdaj odstranil ter vzel seboj Kremensko puško, in da sta Sink in Kremenski lasneje skupaj odšla, naglašajo Sink, da se ne more spominjati, ali je zapustil Vilfanovo kočo sam, ali z Rožičem. Nadalje zatrjuje Sink, da je hotel napraviti samo kratek sprehod po Sturmovem lovišču. Ker pa je bilo jutro izredno lepo, in ker je zlasti vrh Begunjščice krasno odseval v jutranji zarji, je sklenil, predno zapusti svoje letovišče, da se še enkrat povzpne na gorski vrhunec. Pet tja gori vodi preko Bornovega lovišča. Da bi ne imel nobenih neprilic, je petelina na puški ovil in s trskom povezal. V Bornovem lovišču se je slučajno srečal z Rožičem; preje na mu je veter odnesel klobuk, ki ga je pozneje našel Kremenski in ga prinesel domov. Sink in Rožič sta sedla na neko skalo in se jela razgovarjati. Tu jih je presenetil Eisenpass. Kaj se je nato zgodilo, se ne da dognati s popolno gotovostjo. Gotovo je to, da je v hipu, ko sta nič hudega sluteč sedela ob skali, ročič strel. Li ni nikogar zadel. Eisenpass zatrjuje, da je imel puško pritrpljeno, ker je pričakoval odpor. Njegov pes je potegnil za vrč iz puške se je nepričakovano izročila. Vsed strela sta Sink in Rožič prestrašena zbežala vsak v drugo smer. Kmalu nato je počil drugi strel, in ko se je Sink obrnil, je videl, da je Rožič padel v globel. Eisenpass je tekel za Sinkom, dvignil puško kakor da bi hotel pomeriti, vendar pa ni izprožil. Sink je

v svojih strahu bežal naprej skril puško pod neko skalo, kjer so se kasneje našli s obvezanimi petelinom, ter se je vrnil okrog poldneva v knapovsko kočo. Sink in Kremenski nista o dogodku ničesar pripovedovala, zato so se pričele šele v oktobru poizvedbe po Rožiču, ki je istega dne izginil brez sledu. Šele 28. novembra 1909 je sodna komisija na licu mesta, kjer se je odigral dogodek naša mrtvo Rožičevo truplo. Mrtvec je bil že docela segut in aneden od krvi; glava je manjkala in je ni bilo mogoče najti. Najbrže je odgnila, se odtrgala od telesa ter se zatriknila nizdol po strmim pobočju ali pa so jo živili v roparice odnesle kakor se to čisto zgodi pri poglavitih smrtih v divjih kozah, kakor to uči skušnja. Ne more se dvomiti, da je Rožiča zadel drugi strel in ga usmrtil. Na telesu se ni do našla nobena okvara, ki bi jo povzročil strel; glave ni zato ni dvomiti, da je bil Rožič začet v glavo. Na to kaže dejstvo, da je Rožič, kakor je Sink izpovedal, brez glasu padel v globel. Na licu mesta najdeni klobuk je preluknjan; ne da se sicer direktno dognati, kaj je povzročilo to hukujo, toda na podlagi strokovnjaških mnenj in izvršeno strelnih poizkušenj ni dvomiti, da je to luknjo v klobuku povzročila kroglica. Če se nadalje uvažuje da ni nikakor utemeljeno domnevati kakoga drugega načina smrti, preostaja samo sigurni sklep, da je detični strel usmrtil Rožiča. Kazalna zveza je s tem dokazana. Sedaj nastane vprašanje, ali je Eisenpass ravnal v sovražnem namenu. Tmu vprašanju ni mogoče pritrlditi. Priča Sink ne more povedati, oziroma potrditi, da bi Eisenpass meril na Rožiča. Eisenpass sam sicer priznava, da je ustrelil, ugovarja pa, da bi imel sovražni namen. On je sicer videl moža, da je skočil nizdol, vendar pa se zanj ni brigal, ker je hitel za drugim. Da bi bilstrelzadel prvega, na to ni mislil, za to se tudi zanj ni več brigal, narvečeje napotil domov. Ta zagovor ni mogoče izpodbiti. Sink sicer zatrjuje, da je njega preganjajoči Eisenpass tekel tako blizu onega mesta, kjer je ležal Rožič, da bi tega meral videti. Toda te Sinkove trditve so zelo nezanesljive. Kajti Sink sam je bil v največjem razburjenju in strahu; tekel je proč kolikor je mogel; nemogoče je torej, da bi bil mogoč kolikaj presojati krajevno situacijo, zlasti še v tako razdrapanem gorovju. Sink sam ni vedel, da je Rožič zadel, zato tudi ni napravil nikake ovadbe. Ni mogel torej s kakor videti, kje je Rožič ležal. Ogled pa je pokazal, da je Rožič padel s svojega stojišča precej daleč v spodaj se nahajajočo kotlino. Če je Eisenpass pazil na Sinka, ni meral videti Rožiča. Gotovo bi ga bil meral videti, ako bi bil pogledal v kotlino, to se pa ne da dokazati. Nikakor se namreč ne more dognati zanesljivo črta, po kateri je Eisenpass tekel za Sinkom, kajti kaj takega je sicer nemogoče dognati. Eisenpassova trditev, da je videl, ko je Rožič skočil v kotlino, in da je mislil, da je potrebe tekel naprej, je torej zelo verjetna. Zagovor pa je podprt tudi z drugimi momenti. Eisenpass je malo dni pozneje popolnoma nepristransko poročal svojem gospodaru o dogodku, katerega torej ni prav nič zakrival. Eisenpass je dosti služil pri razni gospodi na Štajerskem, in je bilo njegovo vedenje vedno zvesto. Tudi kaznovan se ni bil. Wora se torej smatrati, da je streljal samo zato, da bi z življenjskim krogličem vtrgal divje lovec in da je bil pri tem Rožič neposredni zadel. Sovražnega namena torej ni bilo, pač na vsakem obtoženem človeku vse znake pregreška v smislu § 325. k. z. To je sicer mala malobrižnost, streljati za človekom le v približni smeri samo zato, da se ga potraži, ker se v takih slučajih nikakor ne more vedeti, kam bo kroglica zadel. Kot lovec li bi moral Eisenpass vedeti, da se v takim dejanjem lahko povzroči nesreča. On je torej odgovoren za smrt Rožiča zato je obtožnica vsestranske utemeljena.

Nadaljevanje obravnave priobčujemo na drugem mestu.

Grozna nesreča na Istrski železnici.

Pišajo nam iz Trsta: Ves Trst in bližnja Istra je pod utisom železniške nesreče pri Miljah. Vsa javnost je mnenja, da je nesreče krivo prometno vodstvo državne železnice, ki je — ako tudi dobro ve, da je ta najnevarnejše zidana železnica le igrača silne burje, ki jo še enkrat prevrnili vozove — pri vsem tem vendar le dopustilo, da je vlak odšel iz postaje. Krivda vse te nesreče zadene torej edino le železniško upravo, katera bo po zakonu iz leta 1909 (drž. zak. št. 27) tudi prišla na plačati odškodnino vsem prisilnim.

Vlak je odšel iz postaje državnega kolodvora v Trstu ob 2. uri 10 minut popoldne, ravno v času, ko je burja dosegla 125 km moči. — K vlak, v katerem je bilo 180 potnikov, je bil privezan voz, naložen s gramozom in kamenjem, da je ostale vozove s strojem vred bolj tiščal k tiru. Do Zavelj je šlo še gladko, a ko je vlak pasiral med, kakih 100 m pred miljako postajo, je prišel vrtilnec in vzdignil vlak s strojem in gramozom vred in ga prevrnil v jarek. Ako bi se bili vozovi še enkrat prevrnili, bi bil ves vlak padel v morje.

Med potniki je nastala grozna panika, krik prestrašenih in stok ranjenih, a na grozo vseh, so ostali trije sopotniki na mestu mrtvi. — Iz Milj je prihitel takoj zdravnik dr. Deluca, ki je dal spravit ranjence v bližnje hiše, a mrtvece je dala policija odnesti v miljsko mrtvašnico. K ranjencem sta prihitela tudi miljski župnik, kakor tudi oni iz Lazareta ter sta jih tolažila.

Na kraj nesreče je bila iz Kopra in Trsta takoj odposlana prva pomoč, ki se je odpravila tja s posebnim vlakom in z avtomobili. — Ranjenci so bili večinoma odpravljeni v kopersko bolnišnico, par njih so pustili v Miljah, a par teško ranjenih so z avtomobilom odpeljali v tržaško bolnišnico.

Mrtvi so 32letni sodnik v Kopru Jos. dr. Simčič, ki je bil na uradnem opravku v Dolini in je vstopil v vlak še le na postajališču Monte Castiglione. — Vozil se je četrte ure in že je bil — mrtvec. — Pokojnik je bil mirna, blaga in nadvse dobro srčna duša, ljubljene vseh, ki so ga poznali. — V Trstu je njegova nenadna in tragična smrt vse prijatelje in znance napolnila z žalostjo. — Za velikonočne praznike se je še veselil med svojimi prijatelji, a danes je mrtvec — mladi mož! Pokojnik je bil goriški rojak iz Kozane v Brdih, kjer pušča revno vdovo mater, brez vsake podpore. — Pokojnik je bil zelo priden mladenič. Prestradal je vsa študentska leta in z velikim trudom prispel do stopnje sodnika. Ali sedaj, ko bi imel vsaj deloma uživati sad svojega truda, sedaj ga je zalotila tako tragična smrt.

Mrtvi so dalje: 40letni Ivan Pinka, trgovec iz Buj, katerega soproga se nahaja med ranjenimi in 31letni Sigfried Penner, uradnik društva »Ragusae« v Trstu, a stanujoč v Miljah, ki pušča vdovo z dvema otrokoma.

Teško ranjeni so: nadzornik policijskih straž Anton Zomada, ki je ravno hotel na pogreb nekega sorodnika v Koper; gospa Antonija Pinka iz Buj in Antonija Krevatin. 19letno dekle iz Škofij, kateri trije se nahajajo v bolnišnici v Kopru in je njih stanje nevarno. — Nadalje Ivan Kolenc, ki je bil pripeljan v tržaško bolnišnico, katerega stanje je tudi obupno.

Več ali manj ranjeni so in se večinoma nahajajo v bolnišnici: Iv. Grohar iz Trsta, Terezija Toskan iz Dekan, Kervatin Ana iz Loparja, Vladimir Valentič iz Kopra, Evfemij Grohar iz Reke, Marija vdova Caharija iz Milj, Onorato Gorlatto iz Milj, Ivan Milloč iz Milj, Ivan Burin iz Kopra in Karel Bolaffio iz Gorice, stanujoč v Ljubljani.

Železniški promet je do nadaljnjega odredbe v Poreč suspendiran. — Grozovita burja je precej porehala. Na kraju nesreče se nahaja večji oddelek policije.

Dnevne vesti.

+ Klerikalec in Čehi. Vsa poznavelec slovenskih razmer ve, da se naši klerikalec vse prej kakor prijatelji Čehov. Niso jim všeč češke nacionalne težnje in ni jim všeč češka kultura. V navedenem oziru jim grede Čehi predaleč, v kulturnem vidu so jim preveč svobodomiselni. Že to, da slovenski klerikalec zavira, ko kolikor je mogoče, da bi slovenski inteligenčni varočaj študiral v Pravi, da češko vseučilišče v nč devlejo in da se z največjo, res ljuto čilo ustavljajo eventualnim slovenskim predavanjem na češkem vseučilišču, priča dovolj jasno, kako nazor imajo klerikalec v Čehih. Mimogrede bodi tudi vzbujen spomin na zaničljive omazke, ki so bile od klerikalne strani izrečene o Čehih celo v delnem zboru kranjskem in na znana »Slovenčevae« zbadanja. Politične razmere so seveda nanesle, da so se klerikalec morali valje svojim nagujenjem približati Čehom. Čas za ustanovitev katoliškega centra, o katerem dr. Šusteršič je do glasnja, pač še ni prišel. Nemško nacionalno gibanje je prisililo nemške klerikalec, da se približajo drugim nemškim strankam in s klerikalno toliko oddaljili od slovenskih klerikalcev, ki so bili prej samo povirno po slovenski poborvan privecek Lagerjeve stranke. Od takrat se

klerikalec obetajo Čehom na snkujo in držali se je bodo, dokler jim lo — kazalo, zapustili pa jih tudi lo. točno v tistem trenutku, ko jim bo zopet drugače kazalo. To so Čehi že sami spoznali. Bilo je tako okrog novoga leta, ko so čški listi sami prinesli vest, da skvša ministrski predsednik razsvetliti »Slovenkoe Enoto« in da so slovenski klerikalec pripravljali izdati svoje zaveznike in preakčičiti v vlaadn tabor. Ker poznauc mi klerikalce se vse natančneje kakor Čehi, ne dvomimo prav nič, da bi se bila sunnja čških politikov tudi uresničila, če bi bil Bienenrth le ponudil — dosti visoko kupnino, oziroma če bi bilo Bienenrth samo s slovenskimi klerikalci pomagano. Sedaj menda rabijo naši klerikalec češko pomoč posebno nujno kajti v dr. Šusteršičevem srcu se je nena doma užval velik plamen ljubzni Jo Čehov in na shodu v Mariboru jim je slovensko prisegel — neomahljivo zvestobo. Čehi se lahko zanašajo, da jim bo dr. Šusteršič neomahljivo zvest — vprašanje je samo koliko časa.

+ Dr. Šusteršič kot govornik. Če bi trdili, da je voditelj klerikalne stranke dr. Šusteršič govornik, bi ne govorili resnice, priznati pa je treba, da je v svojih govorih izjoren frazer in neprekosljiv demagog. V njegovih govorih iščemo zaman stvarnih argumentov in poštenih zaključkov. Na izbero pa najdemo v njih cenčnih fraz in demagoških tirad, s katerimi se laska najnižjim instinktom ljudske mase. Na klerikalnem shodu v Mariboru je dr. Šusteršič zopet nastopil v svoji dobro priučeni vlogi kot pozor in igral je to svojo vlogo tako izborna, da je prekosil celo samega sebe. Da je bil pri tem tudi nadvse banalen, se razume samo ob sebi, saj je banalnost glavna lastnost vsakega demagoga in frazerja. Banalnost je najprolatnejše sredstvo, s katerim se nailože čezgleta instinkte širokih mas. Za to Šusteršiču prav nič ne zamerimo, ko si je na mariborskem shodu dovolil med drugim tudi tale nad vse neokusni stavek: »Ne sme biti tako kakor ponreji, ko se je vsak pri raznih narodnih slavnostih napil na svoje stroške in čimvečji je bil narodnjak, tembolj se ga je napil. Pri vsem tem pa je bil tisti, ki ni imel nobene besede, naše ljudstvo.« To je Šusteršič izrekel te besede pač ni premislil, da je z njimi zadel v prvi vrsti svojo stranko. Sai je vendar notorično znano, da se nikjer ne čuti bolj bog Bakus kakor v glavni taboriščih njegove stranke — v župniščih. Sai se lahko smelo, a docela upravičeno trdi, da se na vsem Slovenskem skupaj skoro ne uniči toliko ruinega vinca, kakor v naših župniščih, obdrtovanih z vsem, kar si moželi človeško srce. A vkljub temu izraza gospodja, ki so po dr. Šusteršičevem zatrdilu »tem večji narodnjaki, čimbolj se nanijejo«, še vedno govodi glavno vlogo, a tisti, ki še vedno nima nobene besede, to je še vedno naše ljudstvo. Kdo pa ima v klerikalni stranki glavno besedo? Slovensko ljudstvo? Da, ako slovensko ljudstvo predstavlja škof dr. Šusteršič in četa duhovnikov! A pravo slovensko ljudstvo — slovenski kmet še vedno stoji ob strani in mora trpeti, da odločnico o njegovih usodi s frazami in tiradami njegovih »nastavateljev«, kakršen je dr. Šusteršič.

+ »Programatične besede« je na zatrdilu »Stražae« sprejeto dr. Šusteršič na mariborskem shodu. Kakšne pa so bile te »programatične besede«? Morja tale: »Sedaj so narodna vprašanja v gorenju. Ta so prva bolna točka. Ta beseda bi bila res programatična, ako bi bilo iskreno. Naše največje načelo je bilo od nekdaj, da je narodno vprašanje kardinalna točka vse slovenske politike. A prav dr. Šusteršič je bil tisti, ki je odkar je vstopil na politično orisrže, naltitno pobihal to načelo. Češ da je norensko. In to mnogie zastonja še sedaj vrhovni vodja klerikalne stranke škof Anton Bonaventura. Ali se je morda dr. Šusteršič v zadnjem času spreobrnil? In če se je res, kaj ho k temu rekel vrlovni vodja Anton Bonaventura, ki še vedno smatra versko vprašanje kot sredotočje vse slovenske politike, narodno vprašanje, na preklinit kot norensko? Vgnitje tega se hoitimo, da se hile Šusteršičeve »programatične besede« le prazna fraza samo berek v oči in da bo klerikalni kolovodja še pri prihodnji priliki z nabitli pravičvalnim glasom oznanjeval, da je vrhovna volja slovenske politike versko vprašanje in da razen tega vprašanja ne eksistira v Slovenih nobeno drugo, ki bi bilo uvaževanju vredno!

+ Na »Slovenčevae« adresu. »Slovenčevae« je, kakor smo že konstatirali, slovenski stvar v Gradcu a svoje netahtičnostjo silno škodovalar a tam vabidil navolje v vsi slo-

venski javnosti. In čudo golemo, nevoljen je bil celo dr. Šusteršič. Tako le se je izrazil na mariborskem shodu: »Ako izzivamo po nepotrebnem tam, kjer je sovražnik v nedosegljivi večini, morajo naši rojaki potem trpeti radi praznih fraz. Pametno delo naj velja!« »Slovenec«, ali si sliši? Zapiši si besede svojega gospodarja za ušesa!

+ Značilni pojavi v justici. Dne 31. marca t. l. v casu, ko je bil justični minister vitez Hochenburger in višjesodni predsednik vitez Pittreich se je primeril naslednji slučaj: Pri c. kr. okrajni sodnji v Slovenjem gradu je bil obsojen neki Slovenec na globo 50 K, ker je nekemu zagriznemu nemškutarju, ki pa je po rojstvu češke narodnosti, rekel besedo »Čeh«. Znano je, da nemški sodniki besede »vindišer« ne snatrajo za žaljivo in ne za kaznjivo, pač pa je imenovanje »Čeh« postalo kaznivno žaljenje.

+ Občinski odbor idrski je imel v četrtek zvečer sejo, ki se je udeležilo 22 odbornikov. O ukrepu deželnega odbora, s katerim se nalaga povračilo stroškov gradbe pri obč. poslopju št. 509 in o rešitvi občinskega proračuna za leto 1910 sta izborna in temeljito poročala občnik A. Pegan in svetovalec Dragotin Lapajne. Na njune predloge se je soglasno sklenilo vložiti pritožbe na upravno sodišče. Zelo žalostno vlogo je igral zopet Oswaldov mlaj. Janez Kavčič. Mož je bil najprvo na galeriji, šele in glasovanju o drugi točki je prišel v sejno dvorano. Tudi se je sramoval glasovati proti pritožbi na upravno sodišče in s tem pač najlepše obsodil početje svojega poglavarja Oswalda in deželnega odbora kranjskega. Po seji se je Kavčiču dokazala laž v odloku deželnega odbora, kar ga je precej razburilo. Venomer je kričal, kdo je podpisal dotični odlok. Prijatelj Kavčič, nihče drugi, ko deželni glavar c. kr. dvorni svetnik pl. Šuklje...! Kdaj neki se bo Kavčiču Janezu posvetilo!

— Dramatičnega društva občini zhor se ne vrši danes, marveč dne 9. aprila t. l. ob 8. zvečer v mali dvorani »Narodnega doma«.

— Družbi sv. Cirila in Metoda je dovolilo župarstvo v Tomažu 50 kron. gg. občinski odborniki so priložili še svojih 24 K. — G. Jos. Brus, trgovec v Hoderščici je poslal 9 K z dostavkom:

V veseli družbi smo nabrali svetlih kronc devet, Ciril-Metodu jih poslali, da nas obišče vrli Janko spet. Odgovor »Cirilmetodarije«.

— Družbi sv. Cirila in Metoda je darovala gospa Resmanova v Trnovem 10 K, mesto venca na krsto umrli gospe De Schiava. — Hvala!

— Ali velja zanlemba narodnega kolka »Ptuj«? Tako vprašanja dobivamo dan za dnevom. Opremljena so s pritožbo, da pošta ne dostavlja pošiljate, ki nosijo kolek te vrste. — Znano nam je, da narodni kolek »Ptuj« ni zaplujen, znano nam je, da se pošiljate, okrašene, oziroma zalepljene s »Ptujem« na poštah pridružujejo, znano pa nam ni, na čem temelji tozadevni tajni odlok. Poklicane faktorje prosimo, da se o tem informirajo in da napravijo vse potrebne korake ter pridobijo »Ptuj« pravice, kakršne uživajo drugi nezapljeni kolki.

— Vloge »Mestne hranilnice ljubljanske« so prekoračile 38 milijonov. Stanje vlog namreč znaša v tem mesecu 38,069.128 K. Nemška »Kranjska hranilnica« ima samo še 10 milijonov več vlog, dasi obstoji 70 let delj, kakor »Mestna hranilnica ljubljanska«. Nadejati se je, da bo »Mestna hranilnica ljubljanska« še to leto dosegla 40. milijon.

— Telovadno društvo »Sokol II.« v Ljubljani opozarja ponovno vse svoje člane in prijatelje sokolstva, torej vse narodno čuteče Slovence iz Ljubljane in okolice, da priredi, kakor že naznanjeno, v nedeljo zvečer dne 3. aprila velik zabavni večer z raznovrstnim vspreedom v »Mestnem domu«. — Ker je čisti dobriček tega zabavnega večera namenjen skladu za celjski zlet, nadejamo se, da bo vse napredno občinstvo izkazalo z obiskom svoje simpatije temu mlademu razvijajočemu se društvu. Na svidenje torej v »Mestnem domu!« Na zdar!

— Opozarjamo slavno občinstvo ponovno na družinski večer, ki ga priredi N. D. O. na praznik, v nedeljek, dne 4. aprila v areni »Narodnega doma«. Poleg drame: »Na smrt oboječni, se uprizoni še burka v enem dejanju: »Ker se je žene bal, ali morilec v Kravji dolini.« Sodelujejo tamburaši N. D. O. — Vstop prost. — Družinski večer se vrši pri pogrnjenih mizah. Po predstavah prosta zabava. Pričakujemo najobilnejše udeležbo. — Prostovoljni donaki, ki so namenjeni Vajenski skupini N. D. O., da pomore revnim članom v vajencem, da se lahko udeležijo poučnega izleta v Trst, se kar

najhvaležnejše sprejemajo. — Narodno občinstvo, ki zna uvaževati M. D. O., se gotovo udeležiti te prireditve, ter s tem pokaže simpatije do N. D. O., ter jo obenem gnotno in materialno podpre. — Deviza vsega našega občinstva bodi, v ponedeljek na družinski večer N. D. O. v »Narodni domu«. — Zatek ob 7. zvečer.

— Dario šolski družbi. G. Fran Krapež, lastnik »Narodne kavarne« je izročil »Družbi sv. Cirila in Metoda« 100 K povodom neke pravde, češ, da ne mara od človeka, ki ne drži besede nobenega denarja.

— Javno predavanje v Mestnem domu. Sinoči je ob dobri udeležbi poslušalcev zaključil g. Černič svoje predavanje »O postanku, razvoju in koncu človeka«. Predavanje je bilo v celoti zelo zanimivo in poučno. Da se z navednim predmetom seznanja tudi širša javnost, namerava g. Černič objaviti svoje predavanje v posebni izdaji.

— Komorni večer v »Narodnem domu« je sinoči prav lepo uspel in bil večer resničnega umetniškega užitka za številno občinstvo, ki se ga je udeležilo.

— Bivša člana slovenskega gledališča gg. Alojzij Fiala in Fran Bohuslav s' a angažirana pri »Narodnem divadlu« v Brnu, kjer nastopita še tekom meseca aprila.

— Spomladanska razstava v ametiškem paviljonu R. Jakopiča. Danes je bila prodana skupina »Težak« kiparja Ivana Zajca. To je prvi nakup, ki se je vršil na tej razstavi. Upati je, da se nakupovanje v kratkem nadaljuje. Ker pa se zanima za ene in iste umotvore po več oseb, želeli bi bilo v korist splošnosti, da se ti nakupi kmalu izvrše. Obisk se je v primeri k prejšnjima dvema razstavama znatno zboljšal. Včeraj si je ogledal razstavo zopet en odevlek višje dekleške šole pod vodstvom gospoda prof. A. Siča.

— Poročil se je danes g. Mr. Ph. A. Bohinec, lekarnar v Ljubljani, z gđc. Pavlo Zavašnikovo. — Čestitamo!

— Czeowiczka — Alpenländische Baugesellschaft. Ta firma je prevzela osušenje barja. Kakor pri vsakem podjetju, se tudi pri njej menjavajo delavci. Firma ima v pravilni slovensčini narejeno stamplijo, katero odtisne pri odhodu delavcem v delavsko knjižico, da ni treba čez glavo spricavati pisati. Pripiše se samo nekaj podatkov. A glej! Stampilja je slovenska — dodatki pa se vpisujejo nemško. To ni v redu.

— Stavbna sezona se je začela vsaj po koledarju in kdor misli kaj zidati, se na to pripravlja. Z ozirom na to opozarjamo na domačo tvrdko »Kranjska betonska tovarna Tribuč & Ko.«, ki jo prav toplo priporočamo za vsa v betonsko stroko spadajoča dela.

— Popravek. V včerajšnjem poročilu o slovenskem gledališču se je — ne po krivdi, pisatelja — vrnila pomota: gosp. Patočka namreč ni baritonist, temveč basist.

Za izletnike. V prijaznem Smartnem ob Savi je otvoril zopet znano gostilno g. Matija Dolničar. Glej današnji oglas.

Iz Mirne na Dolenjskem se nam piše: Na cvetno nedeljo se je v cerkvi na Mirni raz leco oznanjevalo blagoslovljenje velikončnega jagnjeta, in sicer vsepovsod kot po navadi. Samo nekaj se je Tonetu Kocjančiču zareslo, kar ga ni ne briga, da namreč, kdor iz vasi Glinka ne prinese v Volčje njive blagoslovit, mu bode kolač težak kakor kamen in pleče kot svinec. Ponavadi se je blagoslovilo tudi v vasi Glinka, sedaj pa rad ali nerad, moraš nesti drugam. To se je kar naenkrat izpremenilo po Tonetovem »pefelu«. Smemo pa reči, da mogoče polovica te vasi ni nesla nič blagoslovit, nekateri so zamudili, drugi se pa v tujto faro peljali. Kaj se vse godi v tej ubogi mirski fari! Je pa že vse preveč. Radovedni smo vseeno glede tistih, kateri niso v Volčje njive, ali pa sploh nikamor nesli, če je bil res kolač težak kot kamen, pleče pa kakor svinec. Če bi bili Mirenčjanje tako, kakor Tone Kocjančič dvakrat na dan ajdovih žganecv siti, bi tudi lahko tako ošabno govorili. Saj se vsak spominja, kako je Kocjančič pridigoval, da ne bode ob 4. zjutraj v spovednici, če ne bode dvakrat na dan ajdovih žganecv siti. Torej Mirenčjanje, pozor! Ajdovi žganecv koristijo, da se zgodaj vstane. Torej le po žganecih, saj mirenški žganecv Tonetu tako ugajajo, da ne gre iz Mirne. — Mirenski liberalci.

Lep vzgojitelj. Časih se sliši, da je razdražljiv učitelj pretepal učence v šoli in je bil radi tega kaznovan. Ali od krotkega in ponižnega, usmiljenega, tako pobožnega in nebeško nedolžnega svetnika kot je pater Pavel v Novem mestu, ne bi kaj takega pričakovali nihče, vsaj mi ne, ki poznamo njega in njegove čednosti in kreposti, ki ga povišujejo že

na tem svetu nad navadno grobnico v zvišeni razred svetnikov ali minimum blaženih. Kdor pozna sveto potezo njegovega obraza, ta je videl sv. Alojzija na tem svetu; s obraza mu sije ponižnost in krotkost, povišani s svetlohlinsko hinavščino in potuhnenostjo. Izpuštinimo telo, kajti ni zastoj opasano s vrhovi tistega, čigar telo gotovo ni užilo toliko zatajevanja in pokorjenja v bičanju in postu... V Novem mestu je namreč ljudska šola v rokah č. oo. frančiškanov. Kakor že tepe vsak po svoji metodi, je treščil p. Pavel svojo spokorno pest v lice in uho nekemu učencu četrtega razreda, da mu je bilo lice črno in mu je nekaj teklo iz ušesa. Prebil je revni učenec počitnice v bolnišnici. Da tako hud udarec ni priporočljiv in zdrav za mlado bitje, je verjel tudi neverni Tomaž, kajti znano je, da zamore tako hud udarec povzročiti gnojenje, ki nima daleč do možganov in udarjeni ne daleč do onega sveta in do nebes. Vzrok vehementne klofote je bil, ker učenec ni imel naloge in se je »nikal«, igral s kroglicami na trgu! Bog nas varuj! Mislimo, da »nikanje« ni tako velik greh, da bi bil vzrok take klofote, takega udarca, ki bi patra Pavla lahko dovedel dalje, kakor si marsikdo misli, če bi bili namreč res vsi enaki pred postavo. Obtežljivo za p. Pavla je, ker je voditelj klerikalne misli med učenci se mladino in baje — naslednik onega, ki je pred kratkim vstal iz groba, ki bi se pa razjokalo, ko bi videl takega naslednika.

Od nabora v Novem mestu. V petek je bil v Novem mestu zaključni nabor. Trajal je tri dni. Izmed 325 antov je bilo k vojakom potrjenih 99. In sicer iz občin Brusnice in Šmihel - Stopiče v sredo 25, iz občin St. Peter, Prečina, Mirna peč in Orehova v četrtek 45, iz občin Novo mesto, Toplice, Črmošnjice in Poljane v petek 29. Izmed 8 dijakov sta potrjena dva. Več kakor polovica fantov se ni udeležilo nabora, ker si služijo v tujini borni kruh.

Kmetijska šola na Grmu je šela v I. tečaju zimske šole, ki se je z letošnjim šolskim letom na novo vpeljala, 8 učencev, in sicer 4 Dolenjce, 3 Gorenjce in 1 Notranjca. Tečaj se je končal 23. marca in so odšli učenci čez poletje domov, da se vrnejo na zimo v drugi tečaj. S 1. aprilom se je pričel na šoli II. tečaj nove letne šole, katerega obiskuje 11 učencev. Ker je v tem tečaju tudi še 10 učencev prejšnje dveletne šole, šteje šola čez poletje skupaj 21 učencev.

V nedeljo v Radovljico! Kjer priredi pevsko in bralno društvo »Triglav« v dvorani gospoda R. Kunstlja burko »Moč uniforme« Zatek ob 8. uri. Pridnim diletantom želimo najštevilnejše udeležbe Jonačinov in dobrodošlih gostov.

Prostovoljno gasilno društvo v Begunjah (Gorenjsko) ponovi v ponedeljek, 4. aprila 1910 v Gasilnem domu gledališko predstavo s retjem.

Božji namestnik — cestni nanaalec. Takega razburjenja, kakršno je vladalo dne 28. marca v Gorjah, še ne pomnim. Na okrajni cesti, v priro množice ljudi, so napadli božji namestnik, prečastiti gospod pater Kunstel Janez, superior jezuitskega reda v Ljubljani, mirnega in poštenega mladeniča, ki z delom svojih rok živi veliko družino, in ga udarili s pestjo za tilnik, da je omahnil, klobuk pa daleč odletel. Priče so mi pripovedovale: »Ko bi fant ne bil tako močan, bi bil padel onesveščen. Živimo v civilizirani državi, kje so varstveni organi, da nas ščitijo pred takimi tolovaštvi? Ves dožodek ima tole ozadje: Gorjanska cerkev je že zdavnaj mnogo premajhna in pri maši ob 10. uri mnogo ljudi ne more vanjo. Zato je žel naš mladi prijatelj zjutraj ob šestih k maši in mislil si je: »Dolžnost sem opravil, sedaj lahko postojim pred cerkvijo na cesti.« Kramljal je tam s prodajalko sadja, ko pride proti njemu pater Kunstel in mu obljubi par za ušesa, če ne gre v cerkev. Fant je spočetka molčal, ker ga je pa pater dosledno tikal, vrnil mu je enako z enkim. Povedal mu je tudi, da je že bil pri maši. Na to ga pater praša, kakšno obleko je imel duhoven zjutraj pri maši. Ker mu fant neče odgovoriti, se zadre pater nad njim: »Alo takoj v cerkev!« Ta pa: »Glih preč ne grem!« Na to ga je pa krščanske ljubezni polni pater udaril za tilnik. Do sedaj smo Gorjanci mislili, da smo tudi ljudje, sedaj pa vidimo, da nas hočejo imeti za farovski živino. Gospodje, pazite! Videli in slišali ste v ponedeljek, da niste več vsevedni in vsomogotni, če ne bo miru, akustite lahko še kaj drugega. Ne mislim mogoče, da bi ne bili več osebno varni. Saj ste videli sami, da smo prepanje pustili, odkar so se začeli gospodje pretepavati. In le olike gorjanski se imate zahvaliti, gospod pater, da ste odnesli zdravo kožo. Slišal sem tele lepe besede, ki jih po-

lagam g. patra na vso: »Če jemo potica, jih gosp. pater je s nami, če jemo slanika, nam jih gosp. pater pomaga, če imamo pirhe, pride gosp. pater ponje, in če je krst, gotovo gosp. pater anoduje. Ali je res tako opavnen častiti naš rojak, da ne vidi, kako smo veseli, kadar gre. Upam, da se mu je vsaj v ponedeljek zabliškalo v toliko, da se v Gorje ne bo povrnil več, kajti v Gorjah se dela dan« in »Čuki« in druge »erne ptice« ljubijo noč. Pa brez zamere.

»Nemški sodni cenilec«. V notico v številki 69, se je mala pomota urinila. Sodno cenjeno posestvo v Celju se ne imenuje »Lahnhof«, ampak »Sannhof«.

Zveza slovenskih učiteljev in učiteljice na Štajerskem zboruje na belo nedeljo, t. j. dne 3. aprila 1910. v celjskem »Narodnem domu«. Ob 9. uri je odborova seja, ob pol 11. zboruje delegacija. Popoldne ob 3. je občni zbor. Predava ravnatelj mariborskega c. kr. učiteljskega, gospod Henrik Schreiner. Izbral si je zanimivo temo: Jela Keller. Duševni razvoj gluhotome in slepe deklice. Česa nas uči ta slučaj? Vstop k predavanju vsakomur prost.

Južnoštajrsko hmeljarsko društvo v Zalcu. Glavna skupščina se bode vršila na praznik, dne 4. aprila 1910 ob 3. popoldne v dvorani gospe Hausenbichler v Zalcu.

Silna burja v Trstu. Silna burja, ki je bila nenadoma naskočila Trst, je nekoliko ponehala. Ljudstvo je bilo v četrtek vse zbegano, in »koraj nikdo se ni upal na ulico, kajti ni bil varen, da ga silen element ne telebne na trdi tlak. Zgodilo se je mnogo nesreč, pri katerih je morala posredovati zdravniška postaja. Posebno silno je burja pihala v novi prosti luki pri Sv. Andreju. V svoji silovitosti je razkrila in raznesla vse strehe novih hišic, kjer je nastavljena finančna straža, razni carinski uradi in skladišča. Poklicati so morali požarno brambo, da je rešila nekoliko streh, kolikor se jih je rešiti dalo. Na državnem kolodvoru je burja nekega železniškega uradnika tako telebnila ob tla, da so morali poklicati zdravnika z zdravniške postaje k njemu. Morje je bilo tako razburjeno, da je bilo ob blizu naravnost grozno gledati, med tem je bilo iz daljave to valovje nad vse impozantno. Velečastje narurne sile. Nekateri parniki, zasidrani v pristanu, so bili v nevarnosti in so klicali s signali na pomoč, ker jim je silna burja potrgala vrvi. Rešilni parniki so imeli obilega posla. Najbolj v nevarnosti je bila vojna jahta »Phantasie«, ki je bilo klicala na pomoč, dokler je niso privezali od vseh strani. V četrtek ni ves dan noben parnik mogel iz pristana in v pristan.

Nov inštalater hišnih telegrafov itd. gospod Ivan Mihelič, Rožna dolina 233 pri Ljubljani, je otvoril svoje obrtovanje in opozarjamo na današnji oglas.

Elektrodiagnostičar »Ideal«, Fran Jožefova cesta, hotel pri »Malču«, zraven glavne pošte ima od sobote, dne 2. aprila do torka dne 5. aprila 1910 sledeči spored: Lov z zarkami. (Po naravi.) Romeo in Julijeta. (Drama.) Umetniška dela. (Po naravi.) Luiza Strozzi. (Zgodovinska drama.) Dva zaročena na poskušnji. (Komično.) Dodatek k predstavi ob 8. zvečer, trajajoči dve uri: Ključ sem izgubil. (Komično.) Zlat pas. (Drama.) Opica Ravioli. (Komično.)

Tujski promet v Ljubljani meseca sušca. V zadnjem mesecu je prišlo v Ljubljano 4854 tujcev, 462 več nego v istem mesecu lani, in 1083 več kakor prejšnji mesec. Nastanilo pa se je v hotelu »Union« 1112, »Slon« 940, »Lloyd« 398, »Cesar avstrijski« 261, »Južni kolodvor« 214, »Mirija« 163, »Štrukelj« 146, »Malič« 136, »Bavarski dvor« 105, »Tivoli« 101 in v ostalih gostilnah in prenočiščih 1278 tujcev. — Bilo pa jih je 1429 z Kranjskega, 906 z Dunaja, 664 iz slovenskih pokrajin, 210 iz dežel češke krone, 678 iz drugih avstrijskih dežel, 192 z Ogrskega, 318 s Hrvatske in Slavonije, 64 iz Bosne in Hercegovine, 148 iz Nemčije, 158 iz Italije, 6 iz Rusije, 1 iz Anglije, 8 iz Francije, 9 iz balkanskih držav, 50 iz ostale Evrope in 13 iz Severne Amerike.

Zapeljovanje k izseljevanju. Nekateri inozemske izseljevalne agencije — zlasti F. Miessler v Bremen in M. G. Freudberg v Antwerpen — se obračajo v zadnjem času do naših županov in župnih uradov, naj bi se izselnikom priporočale njihove tvrdke, za kar se jim nekako prikrito obeta gotova nagrada za vsakega izseljenca. Tako posredovanje je prepovedano in kaznivo ter se bo proti krivcem z vso strogostjo postopalo. Resno se torej svari pred požrešnimi inozemskimi pijavkami, ki hočejo naše izseljenke le celepariti in jih pripraviti v škodo in pogubo.

Zdravstveno stanje mestne občine Ljubljane od 20. do 26. marca.

Rojenih je bilo 14 otrok; umrlo je 28 oseb in sicer 1 za otroščico, 1 za škrlatno, 6 za jetiko, 2 v sled nezgode in 18 za različnimi boleznimi.

V Gruberjevem kanalu ponesrečili. Včeraj je v Gruberjevem kanalu Franc Sušic pripeljal odpujajl vozeve za izvažanje gramoza. Iz nasprotne strani je pripeljal strojevođa Ivan Swartz, na kar je Sušic 4 očetete vozeve porinil proti prihajajočemu stroju. Stroj je zadel v voze s tako silo, da je eden škotil iz tira; Sušic pa je prišel med vozeve, ki so ga prišli za obevede nogipodpočenom in ga težko telesno poškodovali. Sušic so prepeljali z rešilnim vozom v ležalno bolnišnico.

Mica kovačeva. Sinoči je v neli gostilni popival 31letni svečarski pomočnik Alojzij Kafer iz Lipnice ter napravil s svojimi tovariši čez 12 K tolga. Ko je bilo treba plačati, je bil razgrajati in razmetavati po gostilni stole, kakor besen nato jo na odpihal. Ko ga je kmalu po ovadbi tražnik izsediil in mu napovedal aretacijo, se je temu tako hudo uprl, da je zakrivil hudodelstvo javnega nasilstva. Slednjič je vendar podlegel in moral pod ključ. Izročili so ga c. kr. deželnemu sodišču.

Aretovana je bila 13letna M. I. iz litjskega okraja. Deklece je zapuščena sirota. Služila je pri kaktinerju v domačbranski vojašnici in mu ukradla zlato žensko uro in položeno jubilejsko krono. Ko je gospodar tatvino opazil in ji odvzel svojo last nazaj, ji je hbo iz usrljenja odpustil. To pa deklece ni izpametovalo. Kmalu nato je izmaknila hranilnik, v katerem je bilo 14 K denarja in pobegnila, na kar jo je policija izsledila in aretovala.

Pelerina ukradel je v noči od 31. marca na 1. aprila krojaen Ferdinand Mikulič v neki tukašnji kavnarni neznan tat. Pelerina je vred na 30 K.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpravilo v Ameriko 66 Črnogorcev, 40 Hrvatov in 90 Macedoncev. V Hrb je šlo 60 v Buchs 70, v Inomest 92, v Ilirij 50, v Scheibbs pa 45 Hrvatov. Na Dunaj je šlo 100, v Budapešto 85, v Dunajsko Novo mesto 40, v Kočevje 45, v Ljubljani je pa ostalo 35 lahov.

Izgubila je ga. Marija Langarjeva denarnico z manjšo svoto denarja. — Čevljar Mihael B. je izgubil zastavni listek, na katerem je imel 40 K vrednosti. Zasebnica Helena Bobkova je izgubila denarnico, v kateri je imela 8 K denarja.

Našel je gojenec. Christofovega zavoda. Ludovik Prohinar, pasji ovrtnik z letošnjo znamko. Lastnik ga dobi: Sodnijska ulica št. 5, pritičje, levo.

Izkaz posredovalnice slov. trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani. Sprejme se: 3 knjigovodja, 2 kontoristi, 1 poslovodja, 1 skladiščnik, 3 pomočniki mešane stroke, 2 pomočnika železninske stroke, 3 pomočniki manufakturne stroke, 2 pomočnika specerijske stroke, 1 pomočnik galanterijske stroke, 1 potnik, 3 blagajničarke, 2 kontoristinj, 5 prodajalk, 3 učenci in 1 praktkant. Služba išče: 1 knjigovodja, 3 kontoristi, 1 korespondent, 1 poslovodja, 1 potnik, 1 skladiščnik, 17 pomočnikov mešane stroke, 3 pomočniki železninske stroke, 6 pomočnikov manufakturne stroke, 9 pomočnikov specerijske stroke, 2 pomočnika modne in galanterijske stroke, 10 kontoristinj, 5 blagajničark, 9 prodajalk, 2 učenca in 1 učenka. Posredovalnica posluje za delodajalce in člane društva popolnoma brezplačno, za druge pa proti mali odškodnini.

Slovenske Filharmonije« oddelek koncertira jutri in na praznik Marijinega oznanjenja v dvorani hotela »Tivoli« od pol 10. do 12. dopoldne in popoldne ob 3. naprej. — Vstop prost.

Slovenski Jug.

— Hrvatski sabor. V seji hrvatskega sabora pretekli četrtek je poslanec Zatluka priznal, da so frankovci vložili 19 nujnih predlogov samo za to, da s tem preprečijo izključitev njega, Zatluka. V večerni seji je prišel v razpravo predlog dr. Lukinica in tovarišev, naj se frankovca Zatluko radi nedostojnega vedenja, predvsem pa radi žalitve potpredsednika Magdiča izključijo iz sabora za 15 sej. Med čitanjem tega predloga je Zatluka kričal: Z mojnim izključitjem bo iz sabora izključena tudi čast hrvatsko-srbske koalicije. Stranota! Vi nimate pravice, da bi me izključili. Med splošnim hrupom je predsednik odredil glasovanje. Dr. Lukinica predlog je bil sprejet. Glasovali so zanj: hrvatsko-srbska koalicija, kmetiska stranka in — frankovca dr. Horvat in dr. Vladimir Frank. Peršičev nujni predlog, naj se prouče kraljevi reskripti glede imenovanja hrvatskih banov, se je

izročil pravosodnemu odboru. Na to se je pričela razprava o imenitnosti. K dnevnemu redu je govoril prvi ban dr. Tomažič, ki je naglašal, da je primanjkljaj v državnem proračunu zakrivila prejšnja vlada, ter ostro zavračal trditve frankovcev, da je obupnega finančnega položaja kriva koalicija. Koncem seje v četrtek so frankovci umaknili vse svoje nujne predloge. V včerajšnji seji se je nadaljevala debata v imenitnosti. Prvi je govoril član hrvatsko - srbske koalicije dr. Pinterevič in frankovec - župnik Jemeršič. Med Jemeršičevim govorom se je dogajal ta-le prizor: Jemeršič: Vere se ne sme nihče dotikati. Stjepan Radić (zaveznik slovenskih klerikalcev): Vsega se sme dotikati, tola pametno. Jemeršič: Vera se ne sme blati. Radić: Naj vero nupje sami ne blatijo! — Kaj bodo k tej kontroverzi rekli Radićevi zavezniki — slovenski klerikalci?!

— »Iz jugoslovanske lirike«. Srbski pesnik Valdimir Staninirovič, ki je v zbirki »Iz jugoslovanske lirike, prevedel na srbski jezik Prešernove pesmi, je nam poslal odgovor na dr. V. Zupanovo kritiko njegovih prevodov v »Ljubljanskem Zvonu«. Ta odgovor priobčimo prihodnji teden.

— Zmaga hrv.-srbske koalicije v Karlovcih. V tork in sredo so se vršile v Karlovcih volitve v občinski svet v Karlovcih. Volitve so se končale s porazom srbskih radikalcev, ki med Srbi igrajo isto vlogo kakor frankovci med Hrvati. Radikalci si niti v prvem razredu niso upali postaviti kandidotov. V II. razredu vkljub največjemu naporu niso mogli prodrati s svojimi kandidati, da si so napejnali vse sile. Na vsi črti je zmaga hrvatsko - srbske koalicije. Karlovci so bili preje trdnjava srbskih radikalcev.

— Karel Marx o Jugoslovanih. N. Rjaganov priobčuje v reviji »Neue Zeit« iz Karel Marxove knjige »The Eastern Question«, ki je izšla l. 1853., pasus ki se tiče Jugoslovancev. Marx je takrat zapisal to-le: »Naj krvna sorodnost in vera vežeta v še tako trdno vez Ruse in Jugoslovane, vendar se bodo njihovi interesi razločili tisti dan, ko se Jugoslovani osvobodijo... Iarodno gospodarstvo Rusije meri na monopol, narodno gospodarstvo Jugoslovancev na na ekspanzijo... Jugoslovani imajo dejansko več skupnih interesov z zapadno Evropo, kakor pa z Rusijo.« Ako so ti Marxovi nazori upravičeni, ne bomo raziskovali.

Po slovans em sveu

— Stanko Vraz, znani češki potovalec, dovrši 18. aprila t. l. petle-set let. Ob tej priliki mu prirede njegovi častilci dne 12. aprila v Pragi prijateljski večer, na katerem bo Vraz sam predaval.

— Za drugi milijon češke »Solske Matice« je zbranih 55.000 K. — Češko dijaštvo bo imelo od 6. do 8. maja v Brnu shod.

— V Libereu na sev. Češkem nameravata postaviti ondotna odseka češke »Solske Matice« in »Severočeške jednote« privatno češko ralko. V Pragi bo v korist stavbi letos velika narodna slavnost.

— Slovani v »Združenih državah« v Ameriki. Ljudsko štetje v Ameriki se prične sredi tekočega meseca. V Ameriki so doslej šteli Slovane iz Avstro - Ogrske kot Avstrijce ali Ogce, za to se še do danes ni natančno vedelo, koliko Slov. pravzaprav živi v Ameriki. Da se temu zlu odpomore, so ameriški Slovani poslali posebno deputacijo k predsedniku Taftu ter ga prosili, naj poskrbi, da se bodo Slovani pri ljudskem štetju šteli po narodnosti, ne pa po državni pripadnosti. Predsednik jim je obljubil to storiti. Dne 14. marca je na to senat sprejel soglasno nujni predlog, naj se Slovane šteje pri vseh ljudskih štetjih izključno po narodnosti. Ker bo sličen predlog sprejela tudi poslanska zbornica, ni dvoma, da je slovanska deputacija dosegla svoj namen. Pri letošnjem ljudskem štetju se bo torej natančno dognalo, koliko Slovanov živi v Združenih državah.

— Poljsko - ruska upravna komisija, ki je bila izvoljena na zadnji slovanski konferenci v Petrogradu, je sklenila, da prične svoje delo s šolskim vprašanjem. Poljski delegat Roman Dmowski je predložil komisiji spomenico o vprašanju poljskega šolstva. »Gazeta Warszawskaa« potrjuje to vest in dodaje še to-le pojasnilo: »Dmowski ni stavil nobenega programatičnega predloga, marveč je hotel s svojo spomenico samo to doseči, da bi se ruski člani komisije pončili o poljskem šolskem vprašanju ter na to sami stavili primerne predloge. Poljski program je jasen in preprost: zahteva se, da bi poljsko šolstvo bilo avtonomno od najnižjih do najvišjih šol«.

Umor na Begunjski.

(Nadaljevanje.)

Po prečitaniu obtožnice, ki je postavljena v nemškem jeziku, se zaslisi

obtožnec Pavel Eisenpass,

ki pravi: Dne 24. septembra 1909 sem zapazil s svojim tovarišem Stefflom v lovskem revirju barona Borona štiri moše. Dva sta bila oborožena s puškami. Da bi bil kdo streljal, tega nisem slišal. Kljub temu sem bil prepričan, da so oni štirje moše divji lovci. Posebno sumljiv sem mi je zdel oni, ki je imel brado; bil sem prepričan, da je to divji lovec s ponarejeno brado. Ker se je pa že mračilo, jih nisem hotel zasledovati, marveč sem se vrnil domov. Drugi dan sem se sam podal v baronovo lovišče. Visoko gori sem ugledal na skali sedeti dva moše. Eden je imel puško, drugi je bil brez nje. Na vrvi se imel pri vezanega lovskega psa. Ko je pes zastulil tuje ljudi, je postal nemiren ter je začel skakati. Pri tem se je vrvica tako zapletla s puško, da se je ta sama sprožila. Moša na skali sta vstala ter začela bežati. Da bi ju ostrasil še bolj, sem prijel puško ter ustrelil v smeri za bežečima. Ko sem streljal, sem mirno stal ter nisem bil prav nič razburjen. Po strelu je Rožič izginil, jaz pa sem tekel dalje za Sinkom, na katerega sem imel posebno »scharfe«. Ker mi je Sink ušel, se za stvar dalje nisem brigal.

Prestreljen klobuk.

Predsednik pokáže nato Rožičev klobuk, ki je bil na levi strani pretrgan. Luknja izvira očitno od kroglice. Obdolženec priznava, da se je Rožič ravno takrat, ko je on ustrelil, zasukal tako, da je bil z levo stranjo obrnjen proti njemu. Pravi pa, da ni mogel, da bi bila kroglica zadela Rožiča, ker je meril mnogo višje, kakor je stal Rožič. — V sled predloga dr. Krisperja se predita lovski zaprisebi. Kaj je nameraval zagovornik s to svojo zahtevo, ni prav razvidno, kajti iz te zaprisebe sledi samo to, da ima lovec dolžnost izslediti in prijeti divje lovec, nikjer pa ni razvidno, da bi moral streljati za bežečimi ljudmi. Nato se zaslisi priče.

Zagovornik dr. Krisper ugovarja, da bi se pričel: Štefan Sink, Josip Kremenšek, Anton Pogačar in Josip Tušar zaslišale pod prisego. Če pa namerava sodišče imenovane priče vendarle zapriseči, naj se odloži zaprisega na poznejši čas. Državni pravdnik, dr. Neuperger, se popolnoma strinja s stavljenim predlogom.

Priča Štefan Sink,

pravni praktikant v Trstu, izpove: Ker sem se pripravil za zadnji izpit, sem šel lansko poletje na planine, da bi se tu nemoteno posvetil študijam. Stanoval sem navadno v takozvani knapovski koči, včasih tudi v Vilfanovi koči. Ker mi je pa postalo dolgočasno, sem povabil v planine svojega prijatelja Kremenška. Prinesel je s seboj tudi navadno flobertovo puško, ker je nama gospod Šturm dovolil, da smeva loviti v njegovem lovišču. Dne 25. septembra sem krenil iz Vilfanove koče proti vrhu Begunjske. Ker vodi pot skozi Borov svet, sem izpraznil svojo flobertovo puško ter petelina povil in povezal. Med potjo mi je sapa vzela klobuk, ker ga pa nisem mogel dobiti, sem začel iskati planike. Kmalu sem pa srečal Rožiča s Kremenškovo puško. Sedla sva na kamen ter se jela pogovarjati. Naenkrat zaslišiva strel. Ker sva se prestrašila, sva oba zbežala. Nato počim drugi strel. Ko se ozrem, zapazim za seboj loveca Eisenpassa, v tem trenutku pa je Rožič izginil v globino. Lovec je šel prav tik onega mesta, kjer je padel Rožič in je torej moral videti, da je obležal. Ker je Eisenpass pomeril tudi na me, sem se ves preplašen vrgel na tla ter kričal: »Ne streljaj! Ne streljaj!« Nato sem zbežal. Trdno pa sem prepričan, da bi bil Eisenpass ustrelil tudi mene, ako bi imel še kako kroglico v puški. Ie dejstvu, da puške ni mogel tako hitro nahasati, se imam zahvaliti, da sem ušel in da sem še pri življenju. Bil sem prepričan, da je Eisenpass ustrelil Rožiča v nogo, bil sem pa tudi prepričan, da bo sam storil vse potrebno za ranjenca. Napotil sem se potem takoj domov, kjer me je že čakalo pismo, da naj pridem v Prago. Drugi dan sem se odpotoval, in ker ni bilo nikjer v listih kake vesti o dogodku, sem bil prepričan, da je vse v redu.

Priča fil. Josip Kremenšek

izpove, da je dne 25. septembra 1909 pač slišal dva strela, ni pa videl, kdo je streljal. Pozneje sta prišla s Sinkom skupaj, in ta mu je pravil, kolikor se ve še spominjati, da je Rožič skoro gotovo obstreljen. Kaj hudega

pa ne bo, ker bi bil sicer Rožič zapil.

Priča Franc Pogačar,

takratni oškrbnik Vilfanove koče, ne pove nič bistvenega. On ni videl, kako je Eisenpass nameril puško na Rožičovo glavo, ker je ostal v koči.

Priča Tušar

izpove, da ni slišal zvečer nič streljanja, samo peli so; drugi dan jutraj je pa okoli 9. ure dvakrat počilo, in sicer v daljavi kakih 400 korakov. Okoli 11. ure je prišel Sink, pa ni nič povedal, vsaj natančno se ne ve spominjati, če je kaj o tem govoril. Videl ni nobenega več. O Rožiču je slišal pozneje različne stvari.

Priča Steffel

izpove, da sta šla dne 24. septembra z Eisenpassom skupaj. Videla sta visoko gori 4 divje lovec, dva sta imela puške, dva sta pa bila brez njih. Ogledoval jih je z daljnogledom in jih je dobro razločil. Eden od njih je ustrelil na drugo stran, najbrže na kakšnega divjega kozla. Divjih lovec nista zasledovala. Domu sta prišla okoli en četrta na 10 zvečer. Drugi dan je šel gori Eisenpass sam in ko se je povrnil, je povedal, da je videl spet one divje lovec. Sprožila se mu je puška, oni pa so ušli. Priča pravi, da na divje lovec streljati ni dovoljeno, razen v silobranu, in on bi tudi nikdar ne streljal.

Priča oškrbnik Ergenzinger

ne ve povedati nič zanimivega. Nato se preberejo nekateri zapisniki, ki tudi ne vsebujejo nič važnega.

Zaslišita se sodna zdravnik.

Dr. Schuster je ogledal truplo rajnega Rožiča. Bilo je že zelo v razpadu. Ležati je moralo pač več tednov zunaj. Glave pri truplu ni bilo. Lahko da se je sama odtrgala od trupla in zdrčala kam v kak prepad. Na truplu ni bilo videti nobenih poškodb, tudi oblika Rožičeva ni kazala sledov strela. Edina možnost je, da je bil Rožič ustreljen v glavo. Njegov klobuk kaže neko luknjo, ki je podobna strelni, ni pa na njem nobenih sledov krvi. Mogoče jih je izpral dež, ker je klobuk ležal na prostem kaka dva meseca.

Dr. Plečnik se z izvajanjem dr. Schusterja strinja.

Preberejo se protokoli nekaterih prič, med njimi zupnika Kleindiensta, pri katerem je Rožič služil osem let. Vsi soglašajo v tem, da Rožič nikdar ni kazal nobenega nagnjenja do lova. Zupnika Kleindiensta niti ni hotel spremljati na lov. Izključno je, da bi bil Rožič divji lovec. Tudi puške ni imel. Dne 24. septembra je odšel brez puške na Begunjsko. Iz teh protokolov posnemamo, da je priča Steffel dejal, da bi vsakega divjega loveca takoj ustrelil, ko bi ga opazil, medtem ko je priča Steffel par trenutkov prej pod prisego trdil, da bi nikdar ne streljal, kvečjem v silobranu.

Nato se obravnava preloži na pol 4. uro popoldne.

Ljubljanski občinski svet.

Redna seja občinskega sveta bo v sredo, dne 6. aprila 1910 ob šestih popoldne v mestni dvorani. Dnevni red: A. Javne seje: Naznanila predsedstva. Čitanje in odobrenje zapisnikov zadnjih dveh sej. Personalnega in pravnega odseka poročila: 1. o dopisu županov glede volilnih komisij za letošnje dopolnilne volitve v občinski svet; 2. o dopisu županov glede osnovitve mestne posredovalnice za razpečevanje mesa, mleka in drugih živilskih produktov; 3. o izvolitvi enega zastopnika mestne občine v deželni umetniški svet; 4. o prošnji Marije Španove za dovoljenje izbrisati neke tirjave pri posestvu par. št. 619 kat. občine Trnovsko predmestje. Finančnega odseka poročila: 1. o dopisu županov glede uvedbe pobiranja posebne občinske naklade na žganje; 2. o dopisu županov glede izposkovanja potrebne kredita za iztrebljenje jarkov ob Opekarški cesti in ob Mivki; 3. o ponudbi Simon Treota za odkup enega stavbišča par. št. 99 1 kat. občine Gradišče ob Cesti na Rožnik; 4. o prošnji ravnateljstva II. e. kr. državne gimnazije za prispevek mestne občine k podporni zalogi tega zavoda; 5. o prošnji Josipa Lipovška za podporo za zdravljenje na zavodu za bolne na lupustu na Dunaju. Finančnega in stavbenega odseka poročila: 1. o dopisu županov glede zgradbe delavskih hiš; 2. o dopisu županov glede delne regulacije Kolezijske ulice ter dovolitve kredita ca. 1000 K v to svrhu; 3. o dopisu županov glede regulacije Orlove ulice ter podaljšanja te ulice do Ižanske ceste; 4. o dopisu županov glede opustitve uličice med hišo št. 11 in prejšnji »Pisateljskega društva« posesti ob Poljanski cesti ter

odstopa te uličice M. Koželjevi v svrhu nasloda. Finančnega in regulativnega odseka poročila o dopisu županov glede odkupa Štefan Francotove posesti ob Radeškega cesti v svrhu regulacije trga Tabor. Policijskega odseka poročila: 1. o dopisu županov glede ustanovitve mestne bolniške blaginice za posele; 2. o prizivu tvrde Kregar & Seljak proti odloku mestnega magistrata glede nameranih reklamnih napisov po mestnem tlaku. Šolskega odseka poročila: 1. o dopisu županov glede frekvenca na mestni nemški Ješki petrazredni ljudski šoli; 2. o dopisu županov v zadevi nasvetov e. l. r. mestnega šolskega sveta glede premetitve mestnega otroškega vrta iz Komenskega ulice v Vodmat ter ustanovitve te enega mestnega slov. otroškega vrta; 3. o računih o porabi dotacije na e. kr. višji realni v šolskem letu 1909; 4. o dopisu županov glede razpisa stalnega mesta učiteljice računstva in prirodznostva na mestnem dekliskem liceju. Opleševalnega odseka poročila o dopisu županov glede sklepa magistratskega gremija o napravi železnih košev za varstvo dreves po javnih nasadih. Direktorija mestnega vodovoda poročila: 1. o dopisu vodovodne zadruga v Spodnji Šiški glede prošnje Josipa Kreuzerja za odpis pristojbine za večjo porabo vode; 2. o prošnji Ivana Lončarja za odpis pristojbine za večjo porabo vode v hiši št. 5 v Ulici stare pravde. Samostalni predlog občinskega svetovalec Matije Roethla glede neke premembe voznega reda pri jutranjem vlatu dolenske železnice. B. Tajne seje: 1. O dopisu upravnega ravnateljstva mestne hranilnice radi premembe določb glede sistemizovanih štiriletnic v II. plačilnem razredu uradnikov mestne hranilnice; 2. o dopisu županov glede pomaknenja nekega uradnika mestnega magistrata v višjo plačilno stopinjo; 3. o prošnji nekega uslužbenca mestnega vodovoda za vstetie nekaj izven mestne službe prebitih let v pokojnino; 4. o prošnji vdove nekega bivšega policijskega uslužbenca za pokojnino in posmrtno četrt; 5. o prošnji za razpisano mesto vrtnarskega pomočnika. Finančnega odseka poročila o prošnji nekega uslužbenca mestne policije za bolniško podporo. Šolskega odseka poročila o prošnji neke učiteljice mestnega dekliskega liceja za nagrado. Direktorija mestne elektrarne poročila o prošnji nekega elektrarniškega uslužbenca za nagrado. Obrtnega odseka poročila o prošnji za razne koncesije.

Narodno-napredni volilci!
Pridite v čim največjem številu na jutrišnji

shod
ki se vrši
v »Mestnem domu«
ob 11. uri popoldne.

Na shodu se postavijo kandidati za letošnje dopolnilne občinske volitve.

Razne stvari.

* Neguš Menelik še ni umrl, tako se glasi najnovejša vest o abesinskem cesarju; njegovo zdravje je neizpremenjeno.

* Etna. Erupcije Etna so še vedno zelo hude. Lava prodira počasi dalje, vendar ni nikjer neposredne nevarnosti.

* Iz katoliške cerkve izstopilo je na Češkem l. 1909. 364 oseb, vstopila pa 199. Končni efekt je torej za katoliško cerkev na Češkem negativen; ima 165 članov manj.

* Najlepšo preprogo na svetu ima naš cesar; je to »lovška preproga«. Vsa je iz svile in zlatih niti in predstavlja lov levov perzijskega šaha. Da so jo napravili je bilo treba okoli 80 milijonov volov. Ko bi jo delalo deset delavcev vsak dan, bi rabili 12 let. Preproga je vredna pol drugi milijon. Razstavljena bo letos na razstavi v Monakovem.

* New York potrebuje na leto silno veliko živeža. Ravno kar je izšla statistika za l. 1909. Iz nje posnemamo, da so v New Yorku porabili l. 1909: 312 mil. kg govejega mesa, 155 mil. kg ovčjega mesa, 19 mil. kg telečjega mesa, 25 mil. kg perutnine, 132 mil. tucatov jajc, 67 mil. kg masla, 17 mil. kg sira, 4 mil. vreč moke, 6 mil. vreč pšenice, 3,5 mil. vreč krompirja in skoro 1 milijardo litrov mleka. Jajca n. pr. dobivajo celo iz Evrope, namočena so v parafin, da ne pride do njih zrak in jih ne pokvari. Svežih jajc ni dobiti v New Yorku.

Književnost.

— »Ljubljanski Zvon«. Vsebina aprilove zvezke: 1. Vladimir Levstik: Pesmi. Triera. — Morje sanj. — Samogovor. — Sonet. — Pesem. — Bajka življenja. 2. Ksaver Meško: Sonet. 3. Milan Pugalj: Norec. (Konec.) 4. Friderik Juvantič: Edmond Rostand kot dramatik. (Konec prih.) 5. Ivan Cankar: Tovariš Severin. (Konec prih.) 6. Dr. Pavel Grošelj: Iz prazgodovine zemlje. (Dalje prih.) 7. Radovan P. Krivic: Šestdesetletnica prof. T. G. Masaryka. 8. Vojislav Molč: Tassov hrast. 9. A. Debeljak: Potepuh piše devojki. 10. L. Pintar: Črtice o krajnih iranih. (Dalje prih.) 11. Književna poročila. Dr. Iv. Merhar: Rado Murnik. Matajev Matija. — J. A. Glonar: Pregled Ivan dr.: Romantika. — Dr. Ivan Prijatelj: Slovenski prevod »Jevgenija Onjegin«. — Dr. Fr. Plešić: »Hrvatsko Koloc«. (Konec prih.) — Dr. Fr. Plešić: »La Revue Slave«. — Dr. Vinko Zupan: Niederle Lubor: Slovanski svet. 12. Gledišče. Slovensko gledišče v Ljubljani. W. E. Drama. 13. Umetniška poročila. C. Golar: III. umetniška razstava v paviljonu R. Jakopiča. — J. A. Glonar: Stegenšek Avgustin dr.: Novi oltar Marijinega vnebovzeta v Cirkovcah. — »Regiment po cesti gre...« med Nemci. 14. Slovstveni zapiski. Anton Medved. — L. Pintar: Prešeren med Nemci. — Dr. A. Dolar: Bleiweisov življenjepis v »Luzičanu«. — Dr. Fr. Kidrič: Slovenski napis iz XVI. stoletja?

Telefonska in brzojavna poročila.

Odklonjena kandidatura.

Dunaj, 2. apr. Zaupniki kršćansko-socialne stranke za 8. okraj (Josefstadt) so odklonili kandidato Jos. Verganija, izdajatelja lista »Deutsches Volksblatt«, za občinski svet.

Radi češkega deželne zbor.

Praga, 2. aprila. Klerikalni »Čech« poroča, da bo vlada po binokstih zopet poskusila, da omogoči delovanje češkega deželne zbor.

Edinosti je treba.

Praga, 2. aprila. Mladočeška stranka razposilja okrožnico, v kateri se poudarja, da je treba stroge edinosti vseh čeških strank v parlamentu, ako se hoče strmoglaviti Bieuthovo vlado.

Razsodba stola sedmorice o »veleždajniškem« procesu.

Zagreb, 2. aprila. V pravniških krogih se širi vest, da je stol sedmorice v celoti razveljavil razsodbo, ki jo je izrekel kazenski senat v procesu proti Srbom, obtoženim radi »veleždajec«. V ječi se nahajajoča brata Adam in Valerijan Pribežević bosta takoj izpuščena na svobodo.

Bosansko odposlanstvo.

Zagreb, 2. aprila. Tu sem je dospelo odposlanstvo iz Sarajeva, da prouči ureditev hrvatskega sabora. Odposlanstvo je vzelo sabo poslovnik, veljaven za hrvatski sabor, da se po njem sestavi opravljenik za bosanski deženi zbor.

Zajet zrakoplov.

Belgrad, 2. aprila. Pri Negotinu se je spustil na tla neznan zrakoplov. Zrakoplovci niso bili poškodovani. Pri obvladavi preiskavi so našli v gondoli mnogo sumljivega materiala, predvsem fotografskih slik, ki nimajo za navadne ljudi prav nobenega pomena. O enem izmed zrakoplovcev zatrjujejo, da je avstrijski topničarski stotnik. Zrakoplovce so internirali, dokler se ne dožene, kdo do so.

Kralj Peter na potu v Carigrad.

Sofija, 2. aprila. Parnik, s katerim se vozi kralj Peter po Donavi, je včeraj zvečer dospel v Sistovo. Po kratkem odmoru je parnik nadaljeval vožnjo in priplul v Somovit danes popoldne okrog 10. Tu je čakal posebni dvorni vlak, s katerim je kralj nemudoma odpotoval proti Sofiji, kamor prispe ob pol 5. popoldne. Na kolodvoru v Sofiji bo vlak stal samo 10 minut. V Sofiji ne bo nobenega oficialnega sprejema, ker potuje kralj inkognito.

Sofija, 2. aprila. Tu sem je prišel načelnik srbskega železniškega ravnateljstva, Božo Vuković, da spremlja kralja v Carigrad.

Sofija, 2. aprila. Tajnik srbskega ministarstva zunanjih del, Ivanič, je včeraj došel semkaj, da vstopi tu v kraljevo suito kot poročevalec za srbski korespondenčni urad.

Za bosanske izseljence.

Skoplje, 2. aprila. Turške oblasti so izgnale 40 bolgarskih rodbin iz vasi Rusilov, Robev, Budinarac, Be-

rov in Istovnik. Na njih mesto so poklicale bosanske izseljenike. Večina na ta način je prišlo bosanskim izseljenikom v roke v Berovu in Crvenem Polju 100 hiš, v Bezgušču 80 in v Dragobrasu 30 hiš.

Potres v Makedoniji.

Skoplje, 2. aprila. Zadnji potres je bil tu tako močan, da je v vaseh Klinov, Rožden, Begiš in Mržiče porušil več hiš in usmrtil več oseb. V vasi Konopište, ki šteje 70 hiš, je docela porušeni 7 hiš.

Stavka trgovcev.

Bitolj, 2. aprila. V Prizrent stavkajo vsi tamošnji trgovci. Ze pred dnevi so zaprli vse svoje prodajalne in nečejo ničesar prodajati. Probalstvo je v silni zadregi. Trgovci so započeli stavko, ker se v mestu namerava uvesti vžitina.

Javne nasade

priporočamo v posebno paznost občinstvu. Vsakogar, ki bi delal škodo na nasadih ali javnih napravah, naj se takoj naznani policijski oblasti.

Gospodarstvo.

— Mestna hranilnica Ljubljanska. Meseca marca 1910 vložilo je 1474 strank 809.959 K 80 v, 1440 strank pa dvignilo 780.093 K 23 v. Stanje vlog konec meseca marca 1910 38.069.128 K 55 v. Stanje vložnih knjižic 27.838 K. V I. četrtletju 1910 dovolilo se je 307 prošnikov hipoteknih in občinskih posojil za 930.750 K, odklonilo pa so se radi nezadostnega pokritja 4 prošnje za 29.600 K.

— »Ljubljanska kreditna banka«. V mesecu marcu 1910 vložilo se je na knjižice in na tekoči račun 2.158.996 K 63 v, dvignilo pa 2.104.986 K 51 v. Skupno stanje koncem marca 12.320.854 K 98 v.

— »Mestna hranilnica v Kamniku«. V mesecu marcu 1910 je 211 strank vložilo 49.234 K 77 v; 171 strank dvignilo 47.257 K 13 v; 7 strankam se je izplačalo hipoteknih posojil 5200 K. — Stanje vlog je 1.941.825 K 63 v; stanje hipoteknih posojil 1.450.962 K 71 v. — Denarni promet 216.299 K 35 v. Ravnateljstvo »Mestne hranilnice v Kamniku, dne 31. marca 1910.

— Mestna hranilnica v Radovljici. V mesecu marcu 1910 je 226 strank vložilo 90.199 K 33 h, 212 strank dvignilo 79.333 K 42 h, 31 strankam se je izplačalo posojil 39.000 K, denarni promet 489.726 K 93 h.

— »Mestna hranilnica v Novem mestu«. V mesecu marcu 1910 je 203 strank vložilo 76.865 K 4 vin; 197 strank dvignilo 60.864 K 27 vin; torej več vložilo 16.000 K 77 vin. — 16 strankam se je izplačalo hipoteknih posojil 16.800 K; 314 menic se je eskomptovalo za 116.541 K. Stanje vlog 3.580.914 K 18 vin. Denarni promet 408.233 K 62 v. Vseh strank je bilo 1057. Ravnateljstvo »Mestne hranilnice v Novem mestu,« dne 31. sušca 1910.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pastoslemšek.

Darila.

Upravičeno našega lista so poslali:

Za družbo sv. Cirila in Metodaja

G. Stanko Tom in Morave K 12, nbral pri igri »Kralj H-rad« katero so priredili moravski učenci v prid Cirilom-dovi družbi. G. dr. Janko Vitan, odveto k v Radovljici K 10, me-to venca pokojnemu prijatelju not-rju Janku Hudoverniku v Kranjski gori. Gosp. diž poslanec Roblek iz Žalca K 20 in ga. Fani dr. Bergmanova od tam K 20, mesto venca na krsto g. notarja Janka Hudovernika. Zavedna kmetica iz hrubov K 968, prejela za god od svoje hčerke iz Amerike in podarila družbi z gaslom; — Bedna naša domovina, — nima kruha za svog sina. Kdo je kriv, da zmija pase; se po naših tih šopih? — Brat Sloven naj vsak se vpraša! — sem li jaz? — sice govori! — Dni »rog Ciril-Methoda« — kdor blati in zaničuje! — Brata lastnega n suje; — z grude rodne, v tujino; — tujcu vrata on odpira; — on izdaja domovino! — Kletu naj bo njega delo!!! — in s p vršja naj izgine!!! — G. Ivan Svetlin Krtna Dob K 12, nabrano pod gaslom »Iz Pavla Savelja« nabrano na V. likonot pri Francetu Kompare na Ločici. — G. Vilko Praprotnik Kranj-kagora K 91, kot zb rka Kranj-kogorcev mesto venca na krsto g. notarja Janka Hudovernika. — Skupaj K 10468 — Hv. la! Nazdar!

Za dijaško knjižico »Domovina«:

Obč. naša tajnica Viktorija Smojcar in Soudž K 10, mesto venca svojemu blagorodnemu so-triču I. ana Dabecu, podarovalcu in ob-e priljubljenemu županu sosedne občine Hranovce — očeta občinskih revežev.

Dober tek!

Zdrav želodce imamo in nič nas ne tišči želodec, odkar rabimo izberne Fellerjeve kroglice z rhabarbarom in znamko »Elaine kroglice«. Povemo Vam po izkušnji, polakusite

te tudi, uravnava jo tekleno odvajanje inpospejujejo prebavo. 6 kroglic polnaine proste samo 4 kroze. Ledslovaec samo lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elizin trg št. 238 na Hrvaškem

Šurova vlakas a vi'a

Poraba Bergerjevih medic. in higien. mil že izza leta 1868. neprestano raste in si je že milo pridobilo pristopa v razdaljeniješe dežele. Zdravilna mil naj bi najkakovitejši učinek **Bergerjevega kontraznega mila** je tisočero preizkušena. Kot neuprijatno milo za umivanje in za kopeli za vsakdanjo rabo služi **Bergerjevo glicerinovo koževano milo**. **Bergerjeva medicinska in higienška mila** se dobivajo po vseh lekarnah avstro-ogrske monarhije in inozemstva. Vsak kos ima v oglasu vtisnjeno varstveno znamko

Vedno lepši postajajo parketi s
„CIRINE“!
Dne 15. maja 1932. Ga. L. J., Puji.
„Cirine“ se res prav lahko rabi, je
izdatno in stanovitno. Čm. pogoje se
la. „stijo, tem epiki nak. dube. Moji znanci
ih jaz smo s tem zelo zadovoljni.
I., steklenica K 3—, I., stekl K 1-79.
Edini izdelovalec J. LORENC & Co.,
Mob na Češkem. 701

Dober tek je dobra stvar,
Zanemarjaj je nikár!
Dober tek imaš vsak dan,
Ako višavš

FLORIAN



Najboljši želodčni liker!
Sladki in grenki.

Ljudska kakovost liter K 2-40.
Kabinetska kakovost „ „ 4-80.

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Sva 1-1 pred naročbami.

Zbirne cene v Budimpešti.

Dne 2. marca 1910.

Termin.

členica za april 1910 . . .	za 50 kg	12.50
členica za maj 1910 . . .	za 50 kg	13.48
členica za oktober 1910. .	za 50 kg	11.30
čez za april 1910 . . .	za 50 kg	8.63
čez za maj 1910 . . .	za 50 kg	6.09
čez za april 1910 . . .	za 50 kg	7.16

Efektive.
Neizprejeto.

Meteorološko poročilo.					
Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	
2. pop.	740.7	47	sr jug	sk.	oblač
9 zv.	741.1	35	sl. svzn.	oblačno	
7. zj.	740.8	30	sr svzhod	"	

Srednja včerašnja temperatura 30,
 term. 6.9. Padavina v 24 urah 0.0 mm.

Sv. maša za dušnica
za pokojnega župnika
Antona Medveda
se boče služila v torek,
t. j. 5. aprila t. l. ob 7. uri
zjutraj v cerkvi sv. Jakoba
v Ljubljani. 1881



Divje peteline in
 druge živali
najceneje nagata
Ivan Rohida
 Tržaška cesta 22,
 Ljubljana.

Na željo odnaša in prinaša sam domov, zadostne
 naročilo z dopisnico. 1154

Gospodične
vešče belega vezenja
se sprejmejo. 1179
Naslov pove uravn. »Slov. Narodna.«
Kavarna „Avstrija“ išče
blagajničarko
iz poštene hiše. 1192

Dobro ohranjen 1187
se radi preselitve
poteni prodaja
na Radeckoga c. 2,
I. nadstropja.

Krepak d'ček, v dobi 14 let
Ali vstopiti kot učenec
 a kovaško ali ključavničarsko obrt.
 Poiznala d. Jozef Štefanič v
 Postojni št. 55. 1182

Dva izurjena 1173
kijučarska
pomočnika
sprejme takoj v trajno delo
van Triller na Bledu.

Dobro ohranjen
otroški voziček
(za sedeti) se prod.
naslov po le upravnistvo »Slovenskega
Narodna 1172

Ferd. Schulz
 Sp. šteti pri Ljubljani (viki Dr. szy) Klov. 208
 vsi 35letni preparator v deželnem muzeju
 Ljubljani se priporoča p. n. občinstvu v
agačanje sesačev, ptic itd.
posebno za divje peteline.
 priaznosti prevzame puškar gospod
 Kaiser in gosp. F. Š. vsek. us. rešene
 živali za me. 1175

Stenografirajo

že slovensko in nemške stenografe ter stroje, pisala
sprejme
Ferdinand Müller, odvetnik v Celovcu.
 V-top takoj. Plača po d. govoru.

Vabilo.
gestilni pri Majarončku
se začno 1185

Proste zabave
in sicer
kako nedeljo in praznik.
Postreglo se bode
sakovrstnim vinom iz svoje lastne
vike zaloge, z domačo gnjatjo in dru-
mi jedli. — Za tiste, ki so radi sanj,
po ebna soha. — Vljudno vabi
J. Jelenič,
stilničar in posušnik, Stara pot 1.

2 krojaška pomočnika
sprejme takoj v trajno delo
A. Pretnar, Sava pri Jesenicah.

STANOVANJE

**s 3 sobami, kopelno sobo, prostorno
stakleno verando in drugimi prii-
kljnostmi ter u vrsto dela vrta odda
se takoj ali za majnirov termin.
Vpogled je tudi električna raz
svetlilava.**

Kue, pove upravništvo. 1176

Solicitatorja 1181

veščega državnih jezikov in izurjenega
v izvršnih in zemeljskih zadevah

sprejme odvetniška pisarna

dr. Fr. Brčića in dr. Mat. Pretnerja

v Trstu, Via Nuova 13, II.

Plača po dogovoru. Nastop 1. maja.

**Oskrbništvo graščine Rakovnik
pri Št. Rupertu na Dolenjskem
ima na prodaj
semenski krompir
„Oneida“.
Cena po dogovoru. 1183**

Na prodaj je

lepo posestvo

enonadstropno hišo s sedmimi sobami, dvema kuhinjama, veliko kletjo in ledenico, ter primernimi gospodarskimi poslopiji, tik ob cerkvi. **Sv. Jurij ob Ščavnici, Stajersko.** — V hiši se nahaja dobro doba gostilna in mesarija. K posestvu spada 20 oralov zemlje, obkroječe iz njiv, sadenosti, travnikov in gozdov ter mlin na Ščavnici. — **Prodaja se tudi**

velika množina stoječih dreves

gozdu in mnogo iztesanega lesa. — Navedena pojasnila daje lastnica **Marija Rostenjak, pošta Sv. Jurij na Ščavnici, blizu Radgona.**

1177

Radno dovoljena, že 15 let obstoječa najstarejša ljubljanska posredovalnica stanovanj in služeb

G. Flux

Gospodska ulica števil. 6,
i š č e:

kučaj kuharic in hišen, tudi k 1—2 osebam za
pobjubljanje in zunanji prodajalke za trafiklo, bono na
grško, 2 kočijaža in gospodi na detelo itd. itd.
Viporoča se inteligentno, spretno trgovanje osebje
spritveljav (kavcijo), učne in vzgojevalne moči,
di za teč za dan, hotelstvo osebje za sezono, iz-
urjenje in izkušeno, z najboljšimi izpitveljav.

Potnina tukaj.

Enaninjam dopisem je priložiti znamke za odgovor.

Prosim se za natančni naslov. 1157

Vábilo na první občni zbor

Posojilnice na Slapa pri Vipavi
 registrirane zadruge z neomejeno zavezo
 ki se bo vršil 1178
v nedeljo, dne 10. aprila 1910
 ob 2. uri popoldne
v posojilnični pisarni v Vipavi.
DNEVNI RED:

Poročilo načelstva.
Potvrjen je letnega računa za l. 1909. in razdelitev čistega dobička.
Privoljenje remuneracij načelstvu in nadzorstvu.
Prememba pravil.
Volitev načelstva in nadzorstva.
Slučajnosti.

Naznanilo
otvoritve gostilne
Slavnemu občinstvu vlijudao javljam, da sem svojo
že znano
gostilno v Šmartnem ob Savi
zopet odprl.
Priporočam se za obilni obisk s spoštovanjem
Matija Dolničar.

Razglas.

Občni zbor „Prve dolenske posojilnice“, registrirane zadruge z neomejeno zavezo, v Metliki, se sklene s tem na dan 14. aprila 1910 ob 9. uri dopoldne v Zadržno pisarno v Metliki hiš. št. 15 z odstavkom, da ako k temu občnemu zboru v smislu § 34 zadržnih p. avil ne pride dovolj poštavljenih članov s predpisanimi deleži, se bo vršil na istem mestu in z istim dnevnim redom čez pol ure drug občni zbor, ki bo sklepal brezpogojno.

Dnevni red občnemu zboru je sledeči: 1. Nagovor načelnika. 2. Poročilo načelstva g. d. letnega računa 1909. 3. Poročilo nadzorstva glede letnega računa 1909. 4. O lozrenje računskega zaključka za leto 1909. 5. Določiti je v smislu § 21. točka 2 zadni stavek zadržnih pravil, načelniku, članom načelstva, nadornikom in zadržnim uradnikom nagrado za njih poslovanje za dobo prihodnjih treh let. 6. Volitev načelstva. 7. Volitev nadzorstva. 8. Raznosterosti.

V Metliki, dne 1. aprila 1910.

Načelstvo.

K 6 kamgarn in ševlot modne obleke za
gospode ceneje, kakor do sedaj

K 4 kamgarn in ševlot modne obleke
za dečke ceneje, kakor do sedaj

K 2 kamgarn in ševlot modne obleke za
otroke ceneje, kakor do sedaj

Nad 20.000 kom. najmodernejšie konfekcije za dame po čudovito
nizkih cenah.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič

Ljubljana, Mestni trg št. 5.

The Royal Biograph

(ne zamenjati s prejšnjim The Royal Bio).

Kinematograf prvi svoje vrste, svetovnoznani, neprekinljivi se je nastanil v krasni baraki

v Lattermannovem drevoredu.

Ima lastno lokomobilo s 40 konjskimi silami in krasno razsvetljavo.

Otvoritvena predstava v soboto.

Več glej lepake.

Slavno občinstvo vjudno vabi na množičen obisk z odličnim spoštovanjem

ravnateljstvo.

P. T.

Slavnemu občinstvu se vljudno naznanja,
da se s 1. aprilom otvori pred časom opuščena

restavracija pri Maliču

(Hotel Stadt Wien), ter bode cenjenim gostom gorke in mizle
jedila, kakor tudi pristna vina in sveže pivo vsaki čas na
razpolago.

K mnogobrojnemu obisku vabi najvljudnejše

restavrater.

SVETOVNOSLAVNI FERNET-BRANCA

tvrdke Fratelli Branca v Milanu

edine in izključne lastnice tajnosti o pripravljanju
je najuspešnejša želodčna grenčica na svetu!
Neutrpijiva v vsaki družini! — Dobiva se v Ljubljani pri:
J. Buzzoliniju; Anton Staculu; slaščičarni Jak. Zalaznika.

Köhlerjeva cementna strešna opeka

Z zarezo in brez zareze je trpežnejša in cenejša kot vsaka druga opeka.
Varstvena znamka.



V zalogi jo ima vedno v poljubnih množinah izdelovatelj

Ivan Jelačin, Ljubljana.

Zahtevajte cenik.

Ravnotam vedno velika zaloga

Portland cementa.

Pomožni delavci

se sprejmejo v trajno delo
v kranjski železni. tovarni v Kamniku.

Revmatizem,

proti, ischias. Nervoznim

rad pismeno zastoj sporočim, kako sem

se rešil mukopojnega trpljenja.

Karel Bader, Illertissen, Bavarsko

Za slabokrvne in prebolele

je zdravniško priporočeno črno dal-

matinsko vino

Kuč.

najboljše sredstvo.

Br. Novakovič, Ljubljana.



Stampilije

več vrst za urade,
dravstva, trgovce itd.

Anton Černe

grobni in izdelovalci
kamenin in stropov

Ljubljana, Sv. Petra c. 6.

Če-iki franco.

Pozor! Pozor!

Priporočam prečasniti duhovščini
in slav. občinstvu svojo ogrom-
no zalogo umetno izdelanih

nagrobni spomenikov

iz črnega, zelenega granita, labradorja in belega
kararskega, kraškega in v.č drugih marmorjev; pre-
vzamem in v popolno zadovoljnost izvršujem vsa umetna
cerkvena dela.

Z velespoštovanjem

921

Ignacij Čamernik, kamnosek
v Ljubljani, Komenskega ulica št. 26.



J. KORENČAN

Ljubljana, Stari trg 5.

Trgovina z norimber-
škim in galanterijskim
blagom na drobno in
:-: na debelo. :-:

Velika zaloga pletenin
kakor nogavic, srajc,
: maj, spodnjih hlač, :
otroške obleke i. t. d.

Modni salon A. Vivod-Mozetič

Ljubljana, Stari trg 21.

priporoča častilim damam vsakovrstne krasne

damske klobuke

po znano najnižjih cenah.

Sprejemajo se popravila.

Zunanja naročila točno.

Najnižje cene!

1591

Popolna razprodaja zaloge s pohištvom

pri tvrdki

Puc & drug v ljubljanskem Kolizeju.

Slavno občinstvo se vljudno opozarja, da se je pričela

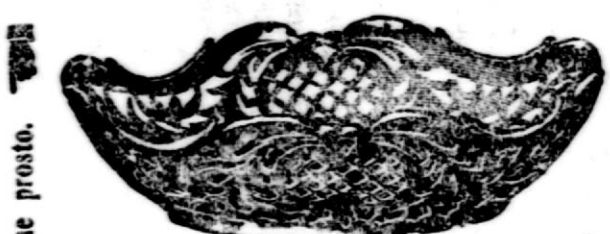
vsled opustitve trgovine razprodaja zaloge po zelo znižanih cenah.

Zaloga obsega kompletne oprave za spalne in jedilne sobe v različnih
slogih, različne kredence, otroške vozičke, likane in hladrane omare, postelje,
nočne omarice, salonske mizice, košarice za cvetlice, raznovrstne likane in
z usnjem preoblecene stole, gugalne stole, stojala za cvetlice in knjige,
otroške posteljice, ter razno drugo leseno in železno opremo.

Krasni predmeti, pripravljeni za darila

kakor: slike v okvirjih, preproge, fina zagrinjala, stóri, salonske
garniture, predposteljne preproge itd.

Ne zamudite prilike!



H. Suttner

Ljubljana,

Mestni trg

nasproti rotovža.

Priporoča svojo bo-
gato zalogo najfi-
nejših in najnovejših

žepnih, kakor

salonskih ur,
juvel, zlatnine

in srebrnine, raznih pripravnih daril
iz kina srebra.

Blago najfiniše vrste. Cene najnižje.

Železnato vino

lekarja Piccolija v

Ljubljani, c. in kr.

dvoru za žnik, pa-
pežev dvooni za žnik,

vsebuje za slabo-
krvne in nerovne

osebe, za blede, sla-
bojne otroke, lahko

prebavlja železnat iz-
delek. Polovična ste-
klenica K 2 —. Poštni

zavoj (4 steklenice)
franko zavoj in poštni
na, stane K 840 Na-
ročila po povzetju.

Modna in športna trgovina

Pavel Magdič

Ljubljana, nasproti glavne pošte

priporoča izgotovljene bluže,
spodnja krila in vse moderne
nakitne predmete po zelo ugod-
nih in brezkonkurenčnih cenah

.. Ogromna izbira ..
damskih in otroških
slamnikov in čepic

Voddelku za gospode:

vedno samo najnovejši klobuki,
čepice, telovniki, srajce, kra-
vate, palice, dežniki, rokavice
in vsi modni predmeti. Za šport:
vse potrebščine za turiste, ko-
lesarje, lovce, tennis, „Sokole“
in „Orle“

Narodne zastave, znaki, trakovi, itd.

Vedno in v vsaki množini je dobiti:

Zarezano strešno opeko prve vrste, z jamstvom za nje
trpežnost skozi pet let in opeko za zid

iz lastne nove, moderno opremljene parne opekarnice na Viču pri Ljubljani, dalje stavbi kamen za zidanje iz domačega kamenoloma v Podčrčji, pri

I. KNEZ-U v Ljubljani.

Gasilno društvo v Šmartnem pri Liti.

Šmartenska vas ni imela do leta 1885. nobenega pravega gasilnega orodja razven neke stare, čisto neporabne škafije, ki so ji rekli »špicovnica«, potem nekaj kavljev in vrčev za vodo. Kakor se danes po deželi, tako so se poprej županstva še manj brigala za nabavo potrebnega gasilnega orodja. Vaški, deloma še živeči, gospodarji uvidevajoč potrebo ter uvažujoč posledice slučajnega požara so v letu 1885. sklenili ustanoviti prostovoljno gasilno društvo in žrtvovali po svojih močeh, eni več eni manj. Tudi so se obrnili do izven Šmartna živečih domačinov in prijateljev za podporo, in nabrali toliko, da se je v upor. v bodočnost storjeni sklep izvršil. Nabavili so takoj sicer drago, a zelo uporabno in priporočljivo brizgalno št. 85, potrebno množico cevi in drugo potrebno gasilno orodje ter delavno obleko za približno 40 mož. Bil je na tudi že skrajni čas za ustanovitev tega društva, kajti 15. junija leta 1887. je izbruhnil med popoldanskim cerkvenim opraviлом ogenj v najbolj gostem delu vasi. Ogenj se je polotil sedmih poslopj, a prostovoljno gasilno društvo je bilo takoj na mestu, je ogenj omejilo in zabranilo nadaljnje razširjanje. Če ne bi bilo tedaj še gasilno društvo ustanovljeno in bne bilo brizgalnice in orodja, uničena bi bila cela vas, broječa čez 200 poslopj. Društvo je nabiralo neumorno prostovoljne prispevke (samo občina ni storiła ničesar!) tako da si je sezidalo svoj lastni dom, omislilo še dve brizgalni, cevni voz, voz za moštvo, lestve in druge potrebne. Delovalo je pri raznih požarih doma in v okolici ter se izkazalo tako vzorno, da je in se sme šteti med eno prvih enakih društev na deželi. Občina, videč to, mela si je veselja roke, da ji je bilo odvzeto preskrbljevanje gasilnega orodja in tudi ni čutila potrebe se v društvo vmešavati, in smelo se lahko trdi, da še niti eden župan ni videl dozdajšnjega gasilnega doma od znotraj, kakor tudi ne orodja v njem.

Vse je šlo torej v najlepšem redu do leta 1908. V tem letu priredi pa društvo v spomin proslave 60. letnega vladanja Nj. vel. cesarja Fran Josipa I. veliko slavnost s sv. mašo, godbo, tombolo, izletom itd. Vsem je bilo vse ugodno, ali znani dekan Ribar se je spodtakel nad godbo, se sprl s taisto in z društvom. Od tistega časa pričelo se je ruvanje, ščuvanje in prepir. Prišlo je do izstopa glavnih načelnih članov. Porabivši to okolnost je povzročitelj preprirov takoj zbral nekaj omahljivcev, sestavil nekaki provizorični odbor, kateremu je potem on ukazoval (po najetih spietkarijih) in to »fufšarenje« je trajalo kako leto, to je do začetka septembra, ko je župan Hostnik, seve na ukaz druge osebe, storil z dvema drugima članoma vlom v tujo last, ki je dal dne 5. marca t. l. toliko opravka ljubljanski poroti, pri kateri je bil župan pred vso javnostjo stigmatiziran kot kriv vlom. Župan Hostnik pa nima na svoji vesti samo tega čina, storil je napram društvu še drug čin, ki bi se pod naslednjem označenimi okolnostmi smel v gotovem oziru rop imenovati.

Ustanovitelji gasilnega društva in odstopivši načelni člani videč da, ako pojde tako naprej, bo to društvu v pogubo, so sklenili se društva s starimi in novimi močmi z vso vnmemo poprijeti. Vsi nedostaki so se javili gasilni zvezi, ki je poslala svojega nadzornika na lice mesta. Ta uvidi nedostatke in zaukaže sklicanje izvanrednega občnega zbora. Le-ta je pokazal kako ve inteligentno ljudstvo obstoj in procvit koristnega gasilnega društva ceniti ter voli soglasno večinoma ves prejšnji delavni odbor. Ta pa dekanu Ribarju že poprej ni bil po volji, ker že poprej pod tem ni mogel in ne bi vnaprej mogel vtikati svojega nosa in svoje razdiralne prste v društvo. Ukaže takoj županu Hostniku: Vi župan imate vrhovno moč nad gasilnim društvom, naznanite takoj, da ne bo občnega zbora, ker ni bil pravilno sklican in v nedeljo naj se še to pred cerkvijo okliče. Učiglivi župan res vse to stori, a kakor zgoraj opisano ni bilo uspeha, in ravno velika udeležba je pokazala, da je imel ta ukaz le nasprotni uspeh. Po imenovanim ukazu sledil je drugi; blagajničarju se ima vse denarno imetje odvzeti. Ključ od gasilnega doma, kjer je gasilno orodje, društvu zabraniti in nič več izročiti. In, čujte in strmite! Župan je tako ukazal blagajniku, ta, meneč da ima župan res to pravico, izročil mu je vse društveno imetje. Na poziv društva, da naj županstvo takoj imetje in ključ,

kakor knjige itd. vrne, je bil odgovor, da je vse to občinata last! Društvo je sicer prišlo pred 3 tedni do shrambinih ključev, da se je mogla zastava ven vzeti, ker je večletni delavni ud na smrtni postelji izjavil, da si želi društveno spremstvo samo pod vodstvom novoizvoljenega načelnika in pa z zastavo, a nekaj dni pozneje že želi županstvo ključee nazaj. Denarno imetje si županstvo še do danes prisvoja kot svojo last, čeč to si prihranimo za svoječasno društvu podeljene podpore v zastavo. Pa te podpore so bile tako redke in tako pičle, da ne delajo županstvu nobene časti. Povsem tem je to le prispevek občinskih doklad, občina ni iz svojega nikdar vinarja prispevala. Tuji podpora iz gasilnostrážnega zaklada za leto 1909 županstvu, (oziroma drugi osebi) diši. Ko se je prosilo, da županstvo po predpisu, pobotnico za dvignjenj nakazane svote potrdi, se je to zavrnilo in izšel je ukaz na c. kr. davkarijo, da se to ne stori, in na deželni odbor, da se izplačilo županstvu nakaže. Ni to li skrajna frivolnost!! Kaj pravijo k temu zavarovalnice, oziroma zavarovalci, katerih prispevki tvorijo te podpore za vzdrževanje gasilnih društev!!

To vse merodajnim krogom v prevdarek in pojasnilo s prošnjo, da se takemu samovoljnemu, za javni blagor pogubonosnemu početju tega županstva stori konec, ker dejstvo, da hoče javni urad društvo, ki je delalo 24 let v javni blagor toliko blagodejno kot ravno to, popolnoma uničiti, samo v ta namen, da si prisvoji njega imetje, ki bi služilo v »frankarske namene gotovih voditeljev, to dejstvo kriči do neba!

Zlata resnica.

Fran plem. Šuklje, nekdanji svobodomislec, danes klerikalni deželni glavar kranjski, je v »Letopisu Slovenske Matice« v letniku 1877 na strani 54. zapisal naslednje besede:

»Čelo pri najbolj izobraženih ljudeh je to kaj prav navadnega, da izpreminjajo svoja načela (politična), da zapustijo svoje prijatelje in somišljenike ter sramotno pobegnejo v nasprotni tabor. To se godi iz dvojnega vzroka: Ali ni bilo pri njih onega pravega prepričanja, katero izvira le iz resnega premišljevanja in preudarjanja, katero je nasledek temeljitih studij in mnogovrstnihkušenj, in potem je begunstvo nasledek duševne plitvosti in površnosti; ali pa so ti uskoki predrugačili svoje mnenje le iz materijalnih razlogov, iz grde sebičnosti, iz nizke častilakomnosti, in potem izvira njihov odpad iz podlosti in nemoralnosti.

Tako je Fran plem. Šuklje — obsodil samega sebe.

Dobre volje človekove, kakor znano, nič laže ne skali nego bolezen ali slabost. Tem dragoceneje je na dejstvo, da imamo zanesljivo in hitro delujoče zdravilo in domač pomoček proti temu, namreč: lekarničarja Thierryja balzam in centifolijsko mazilo iz lekarnice pri »Angelu varhu«, A. Thierry v Pregradi pri Rogatecu, katerih prednosti so splošno priznane.

Proti 6
zobobolu in gnijlobi zob
izborne delujoče dobro znana
antiseptična

Melusine ustna
in zobna voda

ki utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.

1 steklenica s navodilom 1 kruno.

Deželna lekarna Milana Leusteka v Ljubljani, Soušljova cesta št. 1 poleg Franc Jožičevega jubilejnega mesta.

Melusine ustna in zobna voda.

Sunja, Hrvaško, 22. februarja 1908.

Blag gospod lekarnar!

Prosim vljudno, pošljite mi zopet tri steklenice vaše izborne delujoče antiseptične melusine ustne zobne vode, katere je neprekosljivo sredstvo zoper zobobol, utrja dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. Za ohranjenje zob in ovesenje ust je bom vsakomur kar najbolje priporočal.

Spoštovanjem
Mato Kaurinovič, kr. pošta mešt. ar.

Priporočamo našim rodbinom
holinsko cikorijo.

Ne samo otroke moramo obvarovati vsega, kar slabi srce in škoduje živcem — tedaj alkohola in kavel — ampak tudi za odraslene je njih zdravje največja dobrina. Skrbna gospodinja rabi zagradelj za zajuterk in malico le pristno Kathreiner Kneip — sladno kavo, ker le v tem slučaju prinese na mizo zdravo in okusno kavo. Zadovoljnost in prihranki, posebno pa evetoča lica otrok so ji plačilo za to. Ker pa imamo mnogo manjvrednih ponarejanj, moramo biti pri nakupovanju previdni. Zahtevajte le izvirne zavitke z imenom Kathreiner. Zakaj vzeti ponarejeno blago, ako se dobi za isti denar dobro pristno blago. Le previdnost varuje pred škodo in razočaranjem.

LATTNER
GLESSHÜBLER
nabavljamo blaginje

naiboljša zdravila in ovesčujoča pičja, ki se je vedno dobro obnesla pri žledčnih in črevesnih boleznih, pri boleznih ledic in mehurja, in jo priporočajo najodličnejši zdravniki kot bistveno **podpiralno sredstvo** pri Karlovarskih in drugih kopalnih zdraviliščih, kakor tudi po rabi teh toplic in za nadaljno zdravljenje. 191

Razglednice
umetniške
in
pokrajinske
se dobe vedno
v veliki izbiri v
„Narodni knjigarni“
Prešernova ulica 7.

Kavarna
„LEON“
na Starem trgu št. 30
je kakor navadno
vso noč odprta.

V kavarni je
električen klavir
vedno na razpologo.
Z odličnim spoštovanjem
Leo in Fani Pogačnik.

Klobuke
cilindre
in čepice
in veliki izbori
v najnovejših fazonah in
priprava
IVAN SOKLIČ.
Pod Trnovo št. 2. Postaja električne železnice.

Postene prodajalce

za prodajo živalnih strojev, ur, slik in pod. na provizijo **sprejme** 891
K. Klimeč, Praga-Smichov 566.



Lepe prsi

dobe dekleta in žene vsake starosti, ako rabijo mojo najnovejšo kremo za prsi ali vodo za prsi. Rabi se samo zunanje; edino zanesljivo učinkujoče sredstvo, zanjamo neškodljivo. Cena K 3.—, K 5.— in K 8.—. Zraven spadajoče milo 60 vinarjev. Prodaja jih gospa **Käthe Menzel Dunaj II., Praterstrasse 63, vrata 7.6.**

Ekonom

30 let star, samec, večš slov. in nem. jezika z večletno prakso **išče primerno službe.** 1114
Ponudbe pod „B. D.“, pošto ležeče, Sv. Jakob, Dol pri Ljubljani.

Agenti!

Potniki, zastopniki in vse osebe, ki imajo znanje pri privatnih osebah, se takoj in povsod, po vseh krajih, mestih in okrajih sprejmejo proti visoki proviziji in mesečni stalni plači K 100 za prodajanje novih predmetov, ki se vsaki rodbini lahko prodajo. — Ponudbe pod šifro „Guter Nebenverdienst 1910“ na naslov **Rudolf Moussé v Pragi, Příkopy 14.** 1153

Vaša žena

bo sila zadovoljna, če ji preskrbite **PU-nakovega**
— **specialnega toaletnega mila** —

„LANOL“
ki ustvarja in ohranjuje krasno in zdravo polt. Edini izdelovatelj **J. Plimáček, c. in kr. dvorni zalagatelj**, stara čisto češka tovarna za pralno in toaletno milo, parfume, vošene in povosčene sveče za cerkve, stearine in parafinove sveče za domačo rabo, **Kraljevec Gradec, Kralj. Češko.**
Zahtevajte ga v vseh lekarnah, drogerijah, milarskih in galanterijskih trgovinah. Kjer ga ni v zalogi, naravnost iz tovarne. — Pošljite K 8.—, pa dobite franko tucet „Lanolov“. 1159

Patentovana
„LUNA“
je edina, od vseh profesorjev za ženske bolezni na dunajskem vseučilišču, dalje od profesorjev na vseučiliščih v Pragi in v Berlinu z izpričevali **priporočena mesečna podveza.**
Razpošiljanje „Luna“ — Glavna zaloga prospektov „Luna“ — Dunaj, IX. — **Pratergasse št. 3.**
V Ljubljani jih prodajajo: **Brata Slavka**, tvojica kirurg. instrumentov. **Anton Lentgob**, Pod Trnovo in **Matilda Stazzi**, Selenburgova ulica 6. 1158

Dražbeni oklic.
Na javni dražbi se boče prodalo dne 7. aprila 1910 dopoldne ob 9. uri v Ljubljani, Stari trg šte. 7, II. nadst.:
sobna oprava, perilo, čevlji itd.
Reči se smejo ogledati dne 7. aprila 1910 od 9. do polu 10. ure dopoldne v navedeni hiši.
C. kr. okrajno sodišče v Ljubljani, odd. V., dne 24. marca 1910.

Ze izza leta 1888 v prometu:
Bergerjeva med. in higienska mila.
Svarilo pred ponaredbami in podtaknitvijo drugih znamk. Oznacila 1075

Bergerjevo ketransko milo
Bergerjevo glicerinsko ketransko milo
Bergerjevo žvepleno-ketransko milo in
Bergerjevo med. in higien. mila so za našo trdko varovana kot besedne znamke, vrhutega pa še z dostavki pristno in originalne.

Vsak prodajalec, ki za ta edino pristna in z besedno znamko varovana, že izza 40 let preizkušena Bergerjeva mila podtakne druga mila, posega v našo znamčno pravico.

Naša mila nosijo v znak pristnosti tu odtisnjeno varstveno znamko s firminim podpisom. Prosimo torej, da pazite na obe ti oznacbi in zahtevate izrecno Bergerjeva mila od
G. Hell & Comp.
Dobiva se v lekarnah in zašvalnih trgovinah.

Hotel „pri Pošti“

v Kranjski gori
se da z vso opravo takoj na račun proti primerni kavciji. — Več se izve pri **Levre Kristavcu v Kranjski gori.** 1088

V najem iščem
malo prodajalno jestvin
ali pa bolje idočo
prodajalno kruha.
Kdo, pove upravnistvo »Slov. Naroda«. 1144



Na obroke!

Srebrne remontoarke, zlate damške in moške **veritice**. Pristno, uradno puncirano blago. 4 K na mesec brez povišanja cene. — Razpošilja se brzo in na vse kraje. Zahtevajte naročilni list. Te stroke največja razpošiljalnica na odplačila **R. Lechner, Breclava št. 81.**

Lokomobila

z močnim pritiskom
Compound s kondenzacijo, delo R. Wolfa v Devinu na Nemškem, zgrajena l. 1903, z 38 do 55 konjskimi silami, kakor nova, **88 ceno prod.** 1162
Ingenieur-bureau L. Nugar, Gradec

Zastonj

in poštne prosto dobi vsak moj glavni katalog s čez 3000 slikami porabnih in darilnih predmetov vsake vrste, ki ga na zahtevo pošljem takoj. **C. in kr. dvorni dobavitelj JAN KONRAD, Most št. 484 (Češko).** 34

Enonadstropna 926
v lopi legi na Gorenjskem
se prod.
Pripravna je za podjelnika. Pri hiši je vrt. Naslov v upravnistvu »Slovenskega Naroda«.

hiša

Adolf Anton Mlekuš,
trgovec z meš. blagom v Bovcu na Goriškem
sprejme spretnega, zanesljivega
trgovskega pomočnika
izvežbanega v vseh strokah. Ozira se le na dobro moč. 1166

Tovarna išče 1166
stenografa
zmožnega slovenskega in nemškega jezika. — Ponudbe je poslati pod šifro „I. L.“ na upravnistvo »Slov. Naroda«

Učenka

pridna, z boljšo šolsko izobrazbo, se sprejme takoj v večjo medco trgovino. Ona, ki zna kaj šivati ima prednost. — Ponudbe naj se pošljejo pod „1910 prihodnost“ Ljubljana, poste restante“. 1168

Tovarniški uradnik

(komptoarist), večš slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisanju, želi premeniti svojo službo. Nastop mogč 20. julia t. l. — Ponudbe pod naslov: **Josip Kalan, tovarniški uradnik v Šišolji Loki.** 1164

Prvi

slovenski
izprašani
optik in strokovnjak
Dragotin Jurman
Ljubljana Selenburgova ulica št. 1.



Zagrebski
Franck
kaf. tovarniške znamke
priporočamo najboljši pridelan
kot priznana za kavo!

Najstarejša domača slovenska tovarna peči.
Ustanovljena leta 1888.
Založnik
zveze
2169 ces. kralj.
avstrijskih
državnih
uradnikov.
Alojzij Večaj v Ljubljani,
Trnovo, Opekarska cesta, Veliki straden št. 9
priporoča vsem stavbnim podjetnikom in st. občinstvu svojo veliko
zalogo najtrpežnejših in sicer od najmodernejših prešanih in poljubno
barvanih do najprostejših prstenih peči različnih vzorcev: kakor:
renaissance, barok, gotične, secesion itd., kakor tudi štedilnika in
krušne peči lastnega in domačega izdelka po najnižjih cenah ter je
v svoji stroki popolnoma izvežban.

Ostanki! Ostanki!
Cefirji, kanafasi, inleti, safini, piaino, keper, ..
vse prisno barve, stanovitno blago prve vrste 6-15 m
dolgo, v različnih po 40 m po 18, 20 in 24 kron do
.. bavljajo po povzetju solidna kršćanska firma ..
Fran Stoniek, tkalnica, Nové město n. M. št. 29 na Češkem.
Najboljši nakup za krošnjarje!

Ravnokar izšle nove
dvostranske slovenske plošče!
Cena 4—krona in po 2 K 50 vin.
2832
Velika zaloga
gramofonov
od 25 kron naprej.
Dobi se tudi na mesečne obroke.
Zato zahtevajte takoj brezplačno cenike
gramofonov in raznih plošč.
Fr. P. Zajec
urar in optik
Ljubljana, Stari trg št. 26.

Lekarnarja A. Thiery-ja balzam
53 (Obl. varovano.)
Edino pristen z nuno kot varstveno znamko.
Največjega učinka proti žolodnemu krču, napenjanju, zasleženju,
motenju prebave, kašlju, prsnim in pljučnim boleznim, hripavosti
itd. Izredno rane čisti, bolečine tolažijo. 12 malih ali 6
dvojnatih ali ena velika steklenica K 5.—.
Lekarnarja A. Thieryja centifolijsko mazilo
zanemljivega učinka za otekline, rane, ranitve, še tako stara
vnetja. 2 škatlici K 3.60. Naslov: lekarna pri angolu varhu
A. Thiery v Pregradi pri Rogatcu.
Dobiva se v skrope vseh lekarnah.

C. kr. avstrijske državne železnice.
Izveleček iz voznega reda.
Veljaven od 1. oktobra 1909.
Odhod iz Ljubljane (juž. žel.)
7:03 zjutraj: Osebn. vlak v smeri: Trbič,
Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorico,
drž. žel., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak (čez
Podroščico), Celovec.
7:25 zjutraj: Osebn. vlak v smeri: Grosuplje,
Kudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
8:26 popoldne: Osebn. vlak v smeri: Jeseni-
ce, Beljak, (čez Podroščico), Celovec,
Prago, Draždane, Berlin.
11:40 popoldne: Osebn. vlak v smeri: Trbič,
Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorico,
drž. žel., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak, (čez
Podroščico), Celovec.
1:22 popoldne: Osebn. vlak v smeri: Grosuplje,
Kudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
2:28 popoldne: Osebn. vlak v smeri: Trbič,
Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorico,
drž. žel., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak, (čez
Podroščico), Celovec.
3:23 zvečer: Osebn. vlak v smeri: Trbič,
Jesenice, Trbič, Beljak, (čez Podroščico),
Celovec, Prago, Draždane, Berlin.
7:40 zvečer: Osebn. vlak v smeri: Grosuplje,
Kudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
10 ponoči: Osebn. vlak v smeri: Jesenice,
Trbič, Beljak, juž. žel., Gorico, drž. žel.,
Trst, c. kr. drž. žel., Beljak, juž. žel., (čez
Podroščico) Prago, Draždane, Berlin.
Odhod iz Ljubljane (državne točevalnice):
7:21 zjutraj: Osebn. vlak v Kamnik.
8:08 popoldne: Osebn. vlak v Kamnik.
7:10 zvečer: Osebn. vlak v Kamnik.
C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

Proda se
dobro ohranjen klavir
eventualno tudi na obroke.
Blagi: hena vračanja noi se na-
stavljajo: Tovarna barv v Doli pri
Ljubljani. 1161

Proda se
hiša
sati pričetia drug-
obrti, v večjem mestu
na Kranjskem, pripr: v-
na za vsako obrt. Du-
sedaj je v hiši že nad
20 let gostilna, zelo
d hro obiskana. Intere-
entom so na razpolago dokazi prometa.
Naslov se izve: ravnateljstvu »Sloven-
skega Narodae. 1163

Larkastrsko 4310
puške.
Broocno od K 20—
Flebert od K 25—
Pitolo od K 2—
Povratilna puška od K 20— do K 400— in
naprej. Vsa rečna do 100 kalibrov po navodih
avstrijske, najkrajše in eno. Zamenja vrstnim
ostrom pripravu ploščin pogoji in na toje ev.
8 del na oploj in priključno, so da bi vsaki
bavil. Fran. Šušnik, voznarica, Opriče
št. 10 na drž. železn. Časke. — Moli ovnik
grate in banko, veliki listi. katalog na 20 vln.
v vsakihi.

Sprejmo se
pisarniška moč,
blagajničarka
in 1143
učenec.
Ponudbe na
Ivana Perdana v Ljubljani.

Narodna knjigarna
v Ljubljani
Prešernova ulica šte. 7.
priporoča
kanceljski, konceptni, dok-
mentni, ministrski, pisemski,
ovitni in barvani papir.
Kasete s pisemskim papir, em.
Zrgovske knjige
v vseh velikostih, črtane z eno ali
z dvema kolonama, vezane v papir,
platno ali polusnje.
Odbjalne knjižice po različnih
cenah.
Zaloga šolskih zvezkov in risank.
Zavitke za urade v vseh velikostih
Velika izbor
vseh pisarniških potrebščin,
svetilnikov, poroc, porocnikov,
radirsk, kumenskov, tablic,
gobla, črtila itd.
Barve za šole in umetnike
Razglednice
povratilne, humoristične, umet-
niške vseh vrst od najpreprostejših
do najnejših.
Albumi za slike in fotografije,
vezane v platno in v usnje.
Poetiške knjige.
Podobice za otroke.
Leseni okvirčki za razglednice.
Risane deshe, trikotniki, palete,
risalna ravnila, tuba, čopiči.
Noteti in tiskaliki.

KONJAK
Gróf Keglevich István Utodai (grofa Štefana Keglevicha nasl.)
Promontor
izključno odlikovan s častnimi diplomami.
Dobiva se povzodi 1090
Zastopnik: **C. MENARDI v Ljubljani.**

Nedosežno ceno! **Nedosežno dobro in solidno!**
Izredno ugodna nakupna prilika za kupcevalce. Razpošilja se tudi privatnim.
Kupon 3. 30-35 m ostankov K 14-50, Kupon 40. 6 rjuh bre šiva K 10-80, 225
sortirano iz 80 cm šir. cefirja, šleskega m dolgoti, 150 cm šir., zajamčeno najboljše
platna, turistovskega oksforda, kanafasa, preja za platno, moja predobro znana
delena. znamka »jekleno platno«.
Kupon 10. Okoli 40 m ostankov K 10-20, Kupon 50. 23 metrov K 13-50, la šifon,
sortirano iz prve vrste kanafasov, modnih voljan in mehek, specialna znamka za
cefirjev, modrotiska za predpasnike, rum- opreme, izborna kakovost, pri mojih odje-
burskega platna, lahkega nankinga itd. malcih jako priljubljena.
Kupon 20. 25 metrov K 10-50, 110 cm šir. Kupon 60. Garnitura brokatnega damasta,
modnega blaga, pasatega in karirane, belega K 10-20.
za 5 popolnih oblek. 18 metrov, 120 cm šir. za 2 kompletne pre-
Kupon 30. 30 metrov K 15, najfineje be- obleki, v najmodernejših vzorcih.
ljenega, voljnega šleskega platna, znamka Vse izborna, brezhibna kokovost. Za so-
»Brilliant«, izvrstno za damsko perilo, ne- lidno izvršitev jamči moj dolgoletni dobi-
pokončljivo tudi ob večletni rabi. sloves. 1074
Razpošilja se po povzetju. Za neugajajoče se takoj vrne denar!
Tkalnica za platno I. Kohn, Nachod.

Priporoča se 958
največja zaloga oblek za
gospode in dečke
Solidna postrežba!
Niske cene!
A. Lukič Vedno najnovejša
Ljubljana, Pred škofijo št. 19 konfekcija za
dame in deklice.

Za ustanovitev tvorniškega obrata v bližini kolodvora
na Spodnjem Štajerskem ali na Kranjskem
se za več let iščejo v najem primerni
večji prostori
Želi se možnost priklapljenja na vodno ali električno moč.
Ponudbe pod: »W. L. 6109« na naslov Rudolf Mosse na Dunaju 1
1152

Johnov
„Polnoprarni“
pralni stroj
je postal cenejši.
Ali ste do sedaj čakali z naročilom, ne mudite se zdaj več.
Noben izdelek se vam ne bo tako izplačal. Johnov „Polno-
prarni“ pralni stroj pere perilo blekete bele, ga obravnja na
dosedaj še nedosežen način in pri porabi tega stroja hranite
čisto, dolgo in čisto za več kakor 10 odstotkov. Vse kakor
170.000 gospodinj rabi „Polnoprarni“ pralni stroj. Dajem na
položnajo. — Pazi! na obroke pripisam.
J. A. John D. D., Dunaj IV/1.
Frankenberggasse 4 167.
Na željo se izmenjuje trgovci v tistem kraju.

TRUBAR
Krasna umetniška reprodukcija v več barvah
znamenite Groharjeve slike
Primoža Trubarja
ustanovitelja slovenske književnosti
visoka 60 cm in široka 35 cm je najlepši okras vsake slovenske
hiše. Ta reprodukcija je sploh najlepša in najdostopnejša kar jih
imamo Slovenci.
Cena s pošto K 3.20.
Dobiva se v
Narodni knjigarni
v Ljubljani, Prešernova ulica št. 7.

13 zgodovine kvartarstva.

Razmere, ki so vladale za časa kralja Ludvika XIV. na francoskem dvoru, so na jako slabem glasu. Nemoralnost takrat sicer še ni bila pogoj družabne veljave, toda kredit morale je bil že zelo majhen. Nemoralnost je bila pač še samo tolerirana, a zmagovala je že tako, da so zagovorniki morale veljali za antikvirane ljudi s predpotopnimi nazori.

Med najbolj udomočene nemoralne navade na kraljevskem dvoru je spadalo kvartanje za visoke svote. Vse je bilo udano kvartanju in ta strast je požrla ogromne svote. Tudi kralj Ludvik XIV. je bil strasten kvartar, njegova metresa Montespan pa ga je še daleč nadkriljevala. Zgodilo se je večkrat, da je kraljeva metresa v eni sami noči zaigrala do stotisoč tolarjev in še več. Da, nekdo je zaigrala celo sedemstotisoč tolarjev. To je sicer kralja večkrat tako razljutilo, da so se med njim in njegovo priležnico primerili prav burni prizori, toda naposled se je kralj vendar vselej udal.

Izgled kraljevskega dvora je provzročil, da se je kvartanje razširilo tudi v drugih krogih, zlasti v Parizu je takorekoč vse kvartalo. Mnogo je bilo damskih salonov, kjer so se shajali ljudje ne na konverzajo, nego samo na kvartanje.

Zgodilo se je seveda kaj kmalu, kar se je v takih razmerah moralo zgoditi. Mnogo premožnih ljudi je prišlo na beraško palico, mnogo sleparjev je obogatelo, oduševstvo je cvetelo in legije pustolovcev so se znamenito množile.

Leta 1671. je kralj Ludvik moral poslati pripravnika enega izmed prvih dvornih dostojanstvenikov, markiza de Cessaea, ker je bil zasaden, da je pri kvartanju goljufal. Cessae je bil z zaznamovanimi kvartami prikladal blizu petsto tisoč tolarjev; dokler je pošteno igral, je imel vedno smolo in je v nekaterih mesecih izgubil vse svoje, več milijonov znašajoče premoženje.

To blazno kvartanje in zapravljanje je imelo pač v madamsi Sevigné vstrajno nasprotnico, a madama je bila v tem oziru skrajno osamljena. Proglasila je končno celo vse kvartanje za tatovo in ker je bil kralj sam velik kvartar je s tem takorekoč izgubila svojo zadnjo kvarto, pomagalo pa ni nič. »Tatovi« so madami ohranili vse svoje spoštovanje in — igrali dalje.

Nestevilni bankeroti znamenitih plemičev in meščanov so kralja in njegove ministre napotili, da so marsikaj poskusili, kar naj bi zatrla igranje. Izdane so bile silne stroge policijske odredbe, vsi igralni saloni in sploh vsa količkarj sumljiva shajališča so prišla pod policijsko nadzorstvo, a vse skupaj ni nič zaleгло. V Parizu je bilo mnogo ljudi, ki so imeli od kvartanske strasti vseh krogov lep dobiček, in ti ljudje so se poskrbeli za lokale, kjer so se mogli kvartati nemoteno shajati. Tajne igralnice so zlasti pod firmo modnih salonov vspevale in ves napor policije jih ni mogel zatreti, dokler ni buknil vihar velike revolucije.

Najnovejši francoski zgodovinarji so mnenja, da je kvartanje strast uničila mnogo milijonov francoskega nacionalnega imetja in v veliki meri pripomogla, da je nastala revolucija. Da, čuje se celo mnenje, da bi revolucija najbrž ne bila dosegla zmage, da ni bila aristokracija materijelno v najslabših razmerah.

Igralec na odru.

Starodavno, a še vedno nerešeno je vprašanje, kakšno je psihološko stanje igralca, kakor je na odru. Eri zastopajo mnenje, da se zgodi v igralcu velika psihološka sprememba, kadar stopi na oder, češ, da se popolnoma vtopi v svojo vlogo, da živi z njo in v njej, da resnično vse to misli in vse tako čuti, kakor zahteva igra od igralca. Oni, ki predstavljajo kralja, misli tedaj res, da je kralj in igralec, ki predstavlja potepuha, misli res, da je potepuh, drugi zopet trdijo nasprotno, da igralec ničesar ne čuti in ne misli, da ima na odru tudi v trenutkih največjega efekta samega sebe v oblasti. Eni trdijo, da igralec sploh ne more svoje vloge dobro predstavljati, če se vanjo popolnoma ne vtopi, češ, igralecva izraževalna in kreacijska sila je instinktivna, in kdor te sile nima v sebi, ta sploh ni pravi igralec, nego ostane vedno fušmar. Nasprotno pravijo drugi, da mora igralecva duša ostati popolnoma hladna, ker da je dobro igranje vedno posledica natančnega studija karakternih in situacijskih detajlov in le igralec, ki je vsak povdarek, vsako gesto, vsako kretnjo natančno preudaril, je

v stanu, in detajlov sestaviti harmonično celoto.

Kdo ima v tem prepiru prav, se pač ne bo dalo nikdar natančno določiti, že zaradi tega ne, ker so med najznamenitejšimi igralci taki, ki le takrat dobro igrajo, kadar se popolnoma vtipe v svojo vlogo, in pa tudi taki, ki pri igranju nič ne čutijo, nego ostajajo več ali manj hladnokrvni. Tega nasprotstva v naziranju igralcev samih seveda ni jematiti preveč dobesedno, že ker ni mogoče točno določiti meje, kdaj neha hladnokrvnost in se začne pravo poglavljenje.

V zadnjih tednih se je v nekih listih zopet začelo pretresovati to vprašanje. Italijanski pisatelj in kritik Paolo Bellezza je v časopisu »Perseveranza« priobčil serijo prav zanimivih člankov, v katerih zastopa mnenje, da more le tisti igralec ustvariti kaj popolnega, ki ima samega sebe neprestano popolnoma v oblasti, tudi v kulminacijskih trenutkih. V dokaz tega svojega navedenja navaja mnogo značilnih dejstev, izmed katerih naj bodo rekapitulirani vsaj trije.

Slavni angleški igralec Sullivan je nekoč na gledališču v Shrewsburyju igral Rikarda III. V znamenitem prizoru, ko zekleči Rikard »Konja, dajte mi konja, moje kraljestvo za konja«, se je z galerije oglašil neki gledalec in vprašal: »Ali bi ne zadostoval osel?« Sullivan je imel samega sebe celo v tem trenutku tako v oblasti, da je motileu takoj odgovoril: »da, tudi osel bi zadostoval; vi, ki ste se oglašili, pridite hitro na oder.«

Kean je znal prav vlogo kralja Rikarda III. tako mogočno in pretresljivo igrati, da so celo njegovi soigralci bili pod vtisom njegovih besedi in so bili časih tako zmedeni in razburjeni, da so pozabili na svoje vloge in sploh na igranje.

Nekoč, ko je Kean predstavljal Rikarda III. je sicer prav izvrsten, a neznatno igralce predstavljal stražarja, ki ima kralja zbuditi. Na vprašanje kralja »kdo je?« ima stražar odgovoriti: »Jaz sem, gospod; petelin v vasi je že dvakrat oznanil jutro.« Pri omenjeni predstavi je bil predstavljalce stražarja tako razburjen, da je na vprašanje »kdo je?« samo ječjal: »Jaz sem, petelin gospod sem, iz vasi petelin.« »Hudiča, zakaj pa ne zapoješ, če ste petelin«, je zaklical Kean, a s takim glasom, povdankom in izrazom, da je le najmanjši del občinstva zapazil ta intermezzo, dasi se je predstavljalce stražarja tako prestrašil, da je padel v ommedlevico.

V slovečega igralca Garricka se je zaljubila edina hči vojvode Devonshirskega. Videla ga je igrati Hamleta in ga od tega dne ljubila ter se hotela z njim poročiti. Njen oče je bil ves obupan in ker si ni znal drugače pomagati, je Garricka samega prosil pomoči.

»Veste kaj,« je dejal Garrick, »pripeljite svojo hčerko na prihodno predstavo Henrika IV. Jaz bom igral Falstaffa pa ne tako, kakor po navadi, marveč tako, da me vaša hči ne bo nikdar več pogledala.«

Efekt te predstave je bil res tak, da se je hčerka vojvode Devonshirskega še tisti večer odpovedala svojim ženitovanjskim namenom. Po sodbi citiranega kritika je bilo Garricku to mogoče pač le vsled tega, ker se ni vživel v svojo vlogo nego vedno igral s hladnim preudarkom.

Nekaj o gnojenju sladkorni tr krmilni repi. Precej splošno je znano, da je zaradi bivših slabih letin samo malo semena krmilne in slad korne repe in da je bilo treba celo posejti po starejših zalozah, če se pokrije potreba semena za spomladansko setev. Večkrat se pripeti, da ob prezgodnji setvi nežna repna rastlina, posebno če so noči mrzle, tako pozebe, da je velik del setve treba podorati. Ako je zadosti semena, se lahko še enkrat poseje, letošnjo spomlad bo pa to izključeno, ker je premalo semena. Priporočati je zatorej, da se repa poseje kolikor mogoče pozno. Repi je treba tudi pravilno in izdatno gnojiti, ker se samo potem lahko dosežejo popolni uspehi. Ako gnojimo z vsemi živili dosežemo ne samo bogat pridelek nego se tudi najboljšje izplača gnojenje. Gnoji naj se na hektar s 300 kg superfosfata 16—18 %, 150—200 kg 40 % kalijeve gnojilne soli, 150 kg 200 kg žveplenokislega amonijaka ali ravno toliko čistega solitra ali norveškega apnenega solitra. Čisti soliter ali norveški apneni soliter lahko deloma prihranimo za poznejše pognojenje povrhu, medtem ko mora žveplenokisli amonijak takoj z drugimi gnojili vred priti v zemljo. S takim gnojenjem se doseže pridelek, ki včasih doseže 60 % proti neognojeni njivi. Za gnojenje repi ni priporočati težko topljivih gnojil.

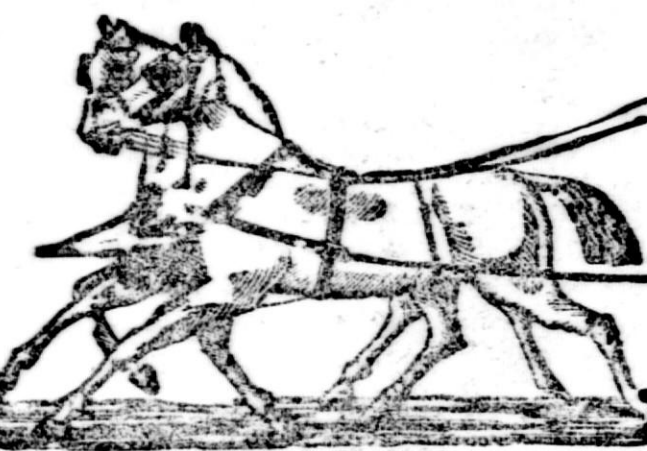
A. KUNST

Ljubljana
Židovska ulica št. 4.
Velika zaloga obuval
Istnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na zbiru.
Vsakršna naročila se izvršujejo točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamujejo. — Pri zunanjih naročilih naj se blagoviti vzorce poslati. 40

Slovenski optični zavod v Ljubljani.

Fr. P. Zajec
optik, urar in trgovec z zlatarino in srebrnino.
Stari trg 26.
Popravila se izvršujejo točno in cenno.

Slovenski optični zavod v Ljubljani.



Josip Stupica
jermonar in sedlar
v Ljubljani, Slomškova ulica št. 6.
Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših
konjskih oprav
kakor tudi krasno opremljene
kočije, druge vozove in najrazličnejšo
vprežno opravo
katere imam vedno v zalogi, kakor tudi vse druge v sedlarsko obrt spadajoče potrebščine kakor tudi že obrabljene vozove in konjske nprave.

Ant. Krejči
Ljubljana, Wolfova ul. št. 5.
pripravlja svojo bogato zalogo
najmodernejših, najtinejših
klobukov
in čepic.
Prevzema tudi vsa v to vrsto spadajoča popravila proti najnižji ceni.
Kupuje tudi vsakovrstne kožo divjačine in jih najbolje plačuje.
Blago ceno in solidno.

Specialna trgovina
finih
ročnih del
TONI JAGER
v Ljubljani,
Židovska ulica št. 5.
Predtiskarija
Tamburiranje
Montiranje ::
Plisiranje :: ::

OLLA
specialistna gumija
po današnjem stanju
z izjemo dosegamo
najboljši GUMI.
Dobiva se po vseh
lekarnah in
drogerijah.

Zahtevajte, da Vam Vaš dobavitelj da OLLA in ne dajte si manjvrednih posnetkov za isti denar kot OLLA hvaliti za „ravno tako dobro blago“.

Ilustrovan, poučen in originalen cenovnik z navedbo prodajališč zastoj od trgovice za gumo OLLA na Banja IL 300, Praterstr. 57. 1000

Svetovno najbolj znana
vozna kolesa
ki so elegantna, lahka,
varna proti slomitvi in
cenena, so:

PREMIER

Katalogi gratis in franko.
Edina prodaja
The Premier Cycle Co Ltd
H. Mann, Herbert & Cooper Web na Čerkem

V Ameriko in Kanado

Cunard Line.
Odhod iz domačega pristanišča Trsta:
Carathia 19. aprila 1. 10.
Pannonia 3. maja 9.10.
Ultima, 17. maja 1910.
Iz Liverpoola: 1515
Lusitania (največji in najlepši parnik sveta)
9. aprila, 7. in 28. maja, 18. junija 1910
Mauretania dne 30. aprila, 21. maja, 11. junija
Pojasnila in v zveze karte pri
Andr. Odlesek
v Ljubljani, Slomškova ulica št. 25,
poleg cerkve Sv. Jezusovega.
Vozna cena Trst-New York III razred K 180
za odraslo osebo z davkom vred in 100 K
za otroka pod 10 leti z davkom vred.

JANUS

Tovarnica
vozil
koč. 3
leta
jamstvo.

Tovarnica
vozil
koč. 3
leta
jamstvo.

Prve vrste vozna kolesa s prostim tekom in zavoro na pritisk napolnjen od 95 K naprej Janus prototečna os z zavoro na pritisk napolnjen, 1 leto jams vo, 15 K. Plašče od 4 K naprej, dobre pnevmatike, prima počali in prima veržice od 3 K naprej. Zvonci od 30 vin. naprej, kolotečec zvozne od 1 K. Acetilenske od 2 K naprej, varovalo proti blazu kompletno iz pločevine ali lesa 2 K 20 vin. sedlo, torbo, osi, konusi vseh sistemov v zalogi in poceni.

Posledna popravila, ponikljanje in emajliranje.

Zahtevajte bogati glavni katalog 1910 gratis in franko.

Uvozna trgovina za industrijo vozil

Max Skutetzky
Dunaj I., Stubenring št. 6.

Svoji k svojim! Narodna tržnica!

Milko Krapeš
urar in trgovec
Ljubljana, Jurčičev trg št. 3.
Ustanovljeno leta 1854.
Cen. občinstvu priporočam svoje bogato zalogo 1954
stomatih in žepnih ur, uhov, prstanih in vrtij.
Osobito sedaj ob priliki božiča in Novog. leta, namenil sem se prodajati dobre blago po izredno nizki ceni.
Popravila točno in cenno!
Za vsako prodano ali popravljeno uru jamcim 1 leto.
Glasno bopisalo in polno prah.

Proda se v sredini mesta
hiša
prav pripravna za vsako obrt, posebno uporabna pa za g. stilo in vrtom.
Podrobnosti podaje iz prijaznosti upravnistvo »Slov. Naroda«.
Prekupi izključeni. 967

Zastoj in poštine prosto:
Domača knjižnica.
Seznam izbranih, najboljših del slovenske literature in svetovne literature v dobrih prevodih.
Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.

Zaradi bolezni se takoj prodaja
blizu Ljubljane majhna dobro ideoča
gostilna
1130
z lepim senčnatim vrtom. Proda se poceni in pod ugodnimi pogoji. Hiša je pripravna tudi za prodajalno. Kje, se izve v upravnistvu »Slov. Naroda«.

Lepa prilika za peke. 778
Hiša s popolnoma opravljenimi pekarijo
se pod ugodnimi pogoji
tako prodaja ali da v najem v Lescak na Gorenjskem.
Hiša je nova, z optiko Brita in ima vodovod — Podrobnosti pri lastniku
J. Pretnarjz, trgovcu na Bledu.

Prilika!
Brzodelni jarem
nov, fabrikat prve vrste, se iz posebnih vzrokov prodaja za polovico nabavnih stroškov.
Vprašanja pod »L. W. 81903« na upravn. »Slov. Naroda«.

Štedilna ognjišča Triumph
za gospodinjstva, ekonomije itd. v vsakršni izpeljavi. Ze 30 let so najbolje priznana pri znanih tu di kot najboljši in najtrpežnejši izdelek. Največja prihranitev goriva. Specijalitet: štedilna ognjišča za hotele, gostilne, restavracije, kavarne I. dr. Ceniki in proračuni na razpolago. Glavni katalog franko proti doposlani znamki. 2500
Tovarna za štedilna ognjišča »Triumph«
S. Goldschmidt & sin
Wele 18, Gorenje Avstrijske.

Vsi, ki se čutijo bolne,
zlasti taki, ki jih muči trdovratno telesno zagatenje, napenjanje, pomnkanje slasti, rabijo z najboljšim uspehom razkrajajoči čaj, preje Gastlov čaj »Znamka Obelisk« Ta iz najboljših in najbolj zdravih
vilih rastlinskih snovi pripravljen čaj, je že 50 let neuprljiv domač pomoček ki pospešuje prebavo, jači želodec, čisti kri, razkrajja slez in se zlasti dobro obnaša tudi pri odebalelosti. V zavrtkih po
60 vinarjev in 1 krono.
Dobiva se v lekarni preje Birnbacher »Pri Obelisku«, Viktor Hauser v Celovcu, Knežji trg. Manj nego 4 male ali 2 velika zavitka se ne razpošilja. 1102

Sukna
In modno
blago za obleke
pripravlja firma
Karel Kocian
torek za sukno
v Humpolcu
na Češkem.
Vselet franko. 323

Pisarniški pomočnik

slovenščine in nemščine področja
vršč, sprejme takej primerno službo
sluge, oziroma pisarja ali drug. pri-
merno delo. Ponudbe pod „Pisarniški
pomočnik“ na upravnstvo »Sloven-
skega naroda«.

1096



„Ottoman“

papir za cigarete
in cigaretne stročnice se hvalijo same,
reklame zanje ni treba.



Nepreklicno 5. aprila 1910 žrebanje loterije za ogrevalnice

1500 dobitkov v efektivni vrednosti K 55.000.

Prvi trije glavni dobitki K 30.000, 5000, 1000, se na zahtevo dobitelja odštevijo
10. in zakoniti davek izplačajo v gotovini.
Srečke po 1 krono se dobivajo po vseh trafikah, loterijah, menjalnicah in v loterijah pisarni
Dunaj 1, Spiegelgasse 15. 270

Odvetnik

dr. Igo Jane

naznanja, da je odprl

v Postojni svojo pisarno.

Avstrijska specialiteta prve vrste

so svetovnoizletni

980

MARŠNERJEVI ŠUMEČI LIMONADNI BOMBONI
(malinov, cetrinov, jagodov, češnjev in prvenec okus) za pripravljanje izborne
nealkoholne ljudske pijače.

Pristni samo
ako
- s to varstveno -
znamko.



Dobivajo se povsod, kjer
so nabiti lepaki s to
znamko. Tudi vsak bon-
bon nosi to znamko.
Letno se jih porabi več
nego 60 milijon komadov.
La-Sin, parfumsa sapo.

Klatron, najfinjša delikatesa sveta. Bombées à la Reine. Peppermint-Lozen-
Ges. Vse vrste čokolad za zakuhanje v mleku in vodi priporoča v izborni
kakovosti. - Prva češka deln. družba orient. sladkornin in tvor-
nica za čokolado v Kralj. Vinohradih preje

A. Maršner. Glavna zalog na Dunaju:
Josip Katz, VI, Theobaldgasse 4.

VEČ 400 GODI

uziva Humpolec glas suknarskoj trada



CHRISTOFLE

Št. 7706.

Jedilno in namizno orodje

Priznan najboljšo poceljeno.

Kajlopše oblika. K. mpleto

kaseto z namiz-

no orodje, skledo, posode

in omako, kavni in čajni

servizi, namizni mestavki,

umetnine.

Edino nadomestilo za pravo srečilo.

Specialni predmeti za hotela, restavra-

cije in kavarne ter za penzione, me-

neže i. t. d.

G. in hr. dvorni dobavitelj

CHRISTOFLE & Cie

Dunaj 1, Operaring št. 5.

(Heinrichshof).

Ilustrovani cenovnik zastoj.

po vseh mestih zastopniki-prodajalci.

Za jamstvo pri tnosti nsiijo val izdelki po-

leg stoječo tvorniško znamko in polno ime

CHRISTOFLE

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem ožveril obrt za instalacijo bišnih telefonov, telegrafov ter strelovodov

po daljši praksi, ki sem si jo pridobil pri mestni elektrarni. Zgotavljam
slavnemu občinstvu, da bom zgoraj omenjena dela izvrševal solidno in
po primernih cenah.

Rožna dolina 233 Ivan Mihelčič pri Ljubljani.

Razglas.

C. kr. državna vlada v Ljubljani je z razpisom z dne 4. marca 1910
št. 4970 odobrila od Ljubljanskega občinskega sveta v seji dne 7. decembra
1909 sklenjeno spremembo § 4 z razpisom z dne 31. maja 1908 št. 11873
uvejavljene tržnje reda za tedenske sejme in za vsakdanji aprovizacijski tržnji
promet v državnem stolnem mestu Ljubljani v tem smislu, da se ta paragraf
sedaj glasi tako le:

Tržnji promet se prične z ranim jutrom in traja do 3. popoldne, vendar
je pridržan tržnji promet vsak dan v času od 1. aprila do 30. sep-
tembra do 9. ure popoldne, in v času od 1. oktobra do 31. marca pa
do 10. ure popoldne kupovanju na drobno (za domače potrebe). Do te ure je
torej na vsem mestnem ozemlju pod kaznijo prepovedano sleherni prekopavanje vsak-
danjih živil, kakor zelenjadi, sadja, kuretnine, masčobe, jajec itd.

Dle j v gori na ednem času do 9. oktobra do 10. ure popoldne
prepovedano prekopavanje sena, otave, detelje in slame.

Izvezto o navedene prepovedi je žito in tržna roba, kakor med, suhe

čespije na vozovih itd.

Pri-pek prepovedi prekopovanja je kaznovati prvi pot z globo od
2 20 K. drugi pot z globo od 2—20 K in odvzetjem kupljenega blaga, tretji
pot pa prihi tega še z začasno izključitvijo od trga, eventualno stopi v vseh
treh slučajih namesto globe primerni zapor (§ 70 obč. r. d.)

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 16. marca 1910.

Župan: Ivan Hribar.

Rabite za streho vaših hiš

Eternit

ETERNIT-TOVARNA LJUDEVITA MATSCHK LINZ VÖCKLABRUCK DUNAJ BUDIMPEŠTA NYERGES-UJFALU

Glavno zastopstvo za južne dežele:

V. JANACH in DRUG, Trst.

Vprašanja na Teodorja Korna, krovec in kleparskega mojstra v Ljubljani, kjer se izdelujejo strelovodi
kleparstva in krovska dela iz različnega blaga.

Vinske sode

nove iz klane in izgane domače in slavonske
hrastovine, izparjene in ovijene, porabne takoj
za vsako vino, prodaja zadruga

Agro-Merkur
v Ljubljani.

Kupujte pri narodni tvrdki domači izdelek!

UMETNA GNOJILA

kakor žlindro, kalijevo sol, kajnit,
rudninski superfosfat naročite za po-
madansko gnojitev takoj pri zadrugi

Agro-Merkur
v Ljubljani.

MOKO

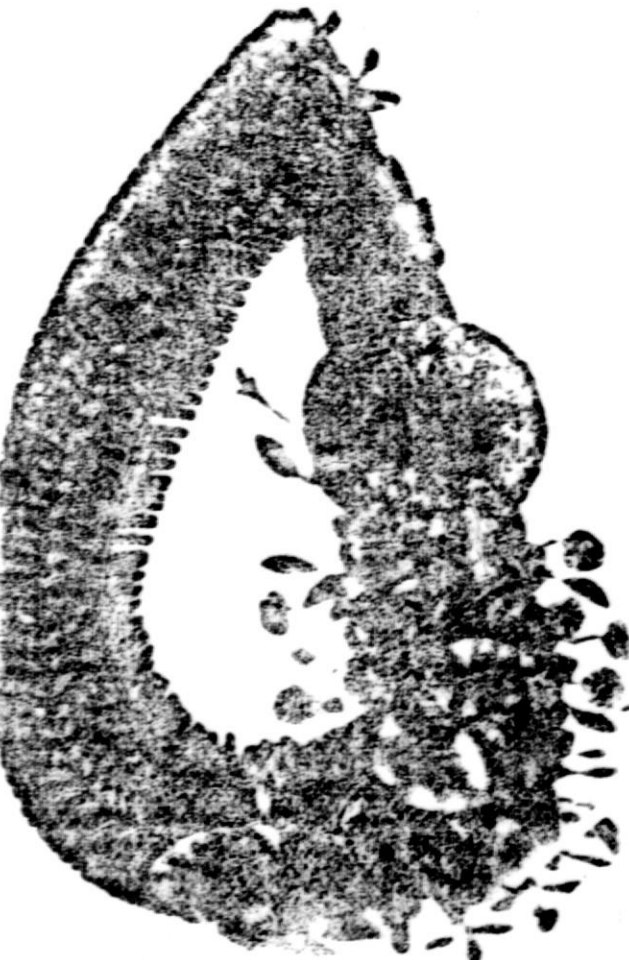
strohe in druge mlin-ke izdelke izvrstne ka-
kovosti dobavlja zadruga

Agro-Merkur
v Ljubljani.

VINO

kakor ljutomersko, haloško, bizeljsko, dolensko,
metliško, vipavsko, gorisko, istrijansko, zanesljvo
pristno, izbirno kapičico dobavlja od 56 litrov
naprej zadruga

Agro-Merkur
v Ljubljani.



Slovinci, pozor!
pri nakupovanju vencev!

Fr. Iglič

Ljubljana, Mestni trg 11

priporoča največjo zalogo krasnih

nagrobni vencev

in trakov z napisi.

Zunanja naročila

se izvršujejo hitro in točno.

Cene brez konkurence!



Trgovina s semeni

na debelo in drobno

Sever & Urbanič

v Ljubljani

: Karljn trg, (nasproti frančiškanske cerkve) :

priporočata svojo najp. injšo zalogo

zanesljivih semen

kakor: domače detelje, lucerno ali večno de-
teljo, velikanško krmilno peso,
korenje za krmo, vsakovrstna travna
semena, metanice za suho in mokro zemljo,
semenski oves Ligovo, zelenjadna in cvetlična
semena na vago in v vretcih po 10 in 20 v.,
pristno gorenjsko repo, čebulček, rusko
laneno seme, ralijsko liče, cepilni vosek, dro-
vesni karbolinij itd.

Cenovnik pošljova na zahtevo za-
stoj.

467

1091

1116

Župan: Ivan Hribar.

„Liker Bač č' (non plus ultra) In „Jadron“